Mann Tax Services
Individual, Trucking or Business Taxes
As Low As $29.99
CTEC California Tax Education Council Approved Tax Preparer
For Fast Refund: e-file
For Appointments.
Ph:(510) 468-9381
Email: manntaxservices@gmail.com
Gurdawar S. Mann

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

SUPER 8
Kansas
50 Units, Interior Corridor
Manager's Apartment
Grossing-$815,000
Asking– 3.4 Times

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
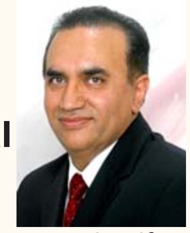
Kuldip Singh Dhariwal
Attorney At Law
Tel: (510) 744-1280
Fax: (510) 744-4192
ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀਵਾਲ
3100 Mowry Ave. #303, Fremont, CA 94538
E-mail: kuldipdhariwal@yahoo.com

Tenth Year in Publication
ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢
Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
www.punjabtimesusa.com
ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 11, March 14, 2009 | 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 | Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਭਾਜਪਾ ਆਧਾਰਤ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਆਸ ਨੂੰ, ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਬੀ.ਜੇ.ਡੀ.) ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਚੋਣ ਗਠਜੋੜ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦਾ ਚੋਣ ਗਣਿਤ ਗੜਬੜਾ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੱਧਮ ਪੈਂਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਤਾਲਮੇਲ ਬਿਠਾਉਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਖੱਬੇਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਸ ਲਈ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਧਰ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਾਂ ਗਠਜੋੜਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਰਾਹ ਹੋਰ ਟੇਢਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਅਸ਼ੁੱਭ ਸੰਕੇਤ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ 11 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਗਠਜੋੜ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਖਿੰਡ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲੇ ਰਾਜਸੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਵਲ ਹੱਥ ਵਧਾਏ ਹਨ। ਮਾਰਕਸੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਐਸ.) ਨੇ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੇ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰੰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣਗੇ। ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਦਮੋਦਰ ਰਾਉਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਜਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਡੀ. ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਠਜੋੜ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਇਮ ਹਨ। ਇਕੱਲੇ ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾ ਸੁਲਝਾ ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ 'ਚੋਂ ਉਭਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਣੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਪੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਾਕੀ ਬਚੀਆਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਜਾਰੀ

ਮੁਸ਼ਰਫ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ:ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੌਜੀ ਮੁੱਖੀ ਜਨਰਲ ਅਸ਼ਫਾਕ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ ਹੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ 16 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਇਹ ਸਮਾਂ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਓਧਰ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਮੁੱਖੀ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਮੁਸਲਿਮ ਲੀਗ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿੱਤ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਥਾਪੜੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬੇਨਜ਼ੀਰ ਭੁੱਟੋ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਸਲੇ ਉੱਪਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਤੇ ਫੌਜ ਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਾ ਮੁਖੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਨੇਵੀ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪਸ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਜ਼ਿਆਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਜਮਹੂਰੀ ਸੱਤਾ ਉੱਪਰ ਫੌਜ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਪਕੜ ਦਾ ਹਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਉਹ ਫੌਜ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਾਰਨ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਚੁਭਵੀਂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ' ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਉੱਪਰ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਰਗਿਲ ਵਾਪਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਲੇਸ਼ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਲਲਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦਾ,

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉਤੇ)

Loan Modifiacation
Central Valley Specialist

Manjit Gill
Real Estate/Loans
Dre# 01524555
Lower Your Home Mortgage Payment
Stop Forclosure
Loan approvals with-in minutes.
Free List of homes available.
American Realty & Business Corp
2937 Veneman Ave, Suite B-150 Modesto CA
510-415-2368
209-524-4008
www.gillfinancial.com

ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
Raja SWEETS & INDIAN CUISINE
LUNCH BUFFET - DINNER - TAKE OUT - CATERING - BANQUETS
TOLL FREE 1-866-FOR RAJA
ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਮਠਿਆਈਆਂ ਅਤੇ ਕੇਟਰਿੰਗ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।
Raja Indian Cuisine & Bar
Ph: 510-264-9300
1275 W Winton Ave
Hayward, CA 94545
Wholesale and Retail
Ph: 510-489-9100
Fax:510-489-9111
31853 Alvrado Blvd
Union City, CA 94587
ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ।
Call Makhan Bains or Ravinder Singh for your next party
Or visit us: www.rajasweets.com

Law Offices Of
Manpreet S. Gahra

*ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
*ਫੈਮਿਲੀ ਲਾਅ
*ਬਿਜਨਸ ਲਾਅ
Manpreet S.Gahra
Attorney At Law
Berkeley Office
2161 Shattuck Ave. #304, Berkeley
Ph. 510-841-4582
Fax: 510-217-6847
Sacramento Office
Call For Appointments
Ph. 916-924-1617
Email:manpreet@gahralaw.com

ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਣ ਦਾ ਮੁਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ’ਚ ਉੱਠਿਆ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਜਲੰਧਰ: ਸਮੁਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਂਗ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ‘ਤੇ ਕਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਰਾਜੀਤਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ।ਕਥਿੱਤ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਸਾਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਜਤਾਉਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।ਇਸ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਗ ਉਠਾਈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚਲਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ,ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਦਾ ਆਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਇੰਦਰਬੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਠਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸੁਆਲ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ, ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੱਡੇ ਸਨਅਤੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜੁਆਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਇੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਜ਼ਾਦ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਕਾਲੀ ਅਸੈਂਬਲੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਆਮਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ੁਰਮ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਉੱਪਰ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਿਉਂਕਿ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਮੇਤ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਉੱਪਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ‘ਤੇ ਚਿੰਤਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜੁਆਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਜ਼ਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਡੈਂਟੀਟੀ ਕਾਰਡ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਲਏ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰੋਧੀ ਸਟੈਂਡ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਧਾਰੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਿਹਾ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਤੀਕਸ਼ਣ ਸੂਦ ਦੇ ਉਸ ਤਰਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸਕੱਤਰ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 6 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਥੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਜੁਰਮਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਇਸ ਉਲਝਣ ‘ਚੋਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਨਾਲਾਇਕੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਰੁਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਈ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਉੱਪਰ ਸ਼ਿਕੰਜਾ ਕੱਸਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋ ਰਹੀ ਆਊਟ ਸੋਰਸਿੰਗ ਬੰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸਾਂ ਤੋਂ ਮੰਗਾਈਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਰਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਖਾੜੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਮੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਸਿਖਰਾਂ ਛੂਹ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਸਤਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਮੌਕੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ

ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ: ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਰਗੜੇ ਲਗਾਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵੱਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਤੇ ਪਤਿਤਪੁਣਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜਕ ਬਾਈਕਾਟ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਵਿਰੋਧੀ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦੇ ਆਗੂ ਮੌਜ ਮਸਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੀ ਆਪਣੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਵਾਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਡੇ ਘੋਲੂਘਾਰੇ ਦੀਆਂ ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਉਸਾਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਚੱਪੜਚਿੜੀ ਆਦਿ ਵਿਖੇ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

ਤਿਰਛੀ ਨਜ਼ਰ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ

ਫੌਜ ਵਲੋਂ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਹੁਣ ਕਿਥੇ ਹਨ?

-ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਫਰੋਲ ਜੋਗੀਆ, ਨਹੀਓਂ ਲੱਭਣੇ ਲਾਲ ਗਵਾਚੇ।

ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਕੁਤਬ ਮੀਨਾਰ ਕੁਤਬਦੀਨ ਐਬਕ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਰਾਜਾ ਸਮੁੰਦਰ ਗੁਪਤ ਨੇ ਬਣਵਾਇਆ ਸੀ-ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ.

-ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਇਕ ਤੇ ਗੱਪ ਮਾਰਦੇ ਤੇ ਇਕ ਮਾਰਦੇ ਗੱਪ ਦੀ ਗੱਪ ਮੀਆਂ।

ਨਵਜੋਤ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ’ਤੇ ਤਲਬ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵਿਚਾਰ-ਜਥੇਦਾਰ

-ਜਿਹੜਾ ਕਤਲ ਕੇਸ ’ਚ ਸਜ਼ਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਮ.ਪੀ. ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀ ਲੱਤ ਭੰਨ ਲਵੋਂਗੇ?

ਗਿਆਨੀ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਨੇ ਸੌਦਾ ਸਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

-ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦਾ ਸਿਰ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਤੋਲਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਇਕੋ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕੂਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸੀ।

ਕੇ.ਕੇ. ਅਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁਖੀ ਬਣੇ

-ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦੈ! ਕਈ ਆਏ ਤੇ ਕਈ ਗਏ। ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਈ ਐ।

ਹੁਣ ਬੀਬੀ ਢੀਂਡਸਾ ਵੀ ਸਮਾਧਾਂ ਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਉਤੇ ਮੱਥੇ ਟੇਕਣ ਲੱਗੀ।

-ਉਹਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਬੀਬੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭੁਚਲਾਇਆ ਹੋਊ, ਪਈ ਦੇਖ ਲਾ ਡੇਰਿਆਂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਸਾਬ੍ਹ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਆ...ਤੇ ਤੂੰ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਲੈ ਢੀਂਡਸਾ ਸਾਬ੍ਹ ਲਈ।

REAL ESTATE & LOANS-HOME/BUSINESS

We Specialize in Bay Area, Sacramento and Central Valley

PARMINDER DEOL Call:925-980-1279

JIWAN SINGH Call: 916-759-1923

RESIDENTCIAL, BUSINESS AND COMMERCIAL PROPERTIES AND LOANS

ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

ਕਿਰਾਏ ’ਤੇ ਘਰ ਲੈਣ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸ਼ਤ ਕਿਰਾਏ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪਰਮਿੰਦਰ ਦਿਓਲ 925-980-1279

forhomes@yahoo.com

Best Time to Buy Bankowned, Foreclosure and Short Sale Properties

Homes Loans

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰਾ ਐਫ.ਐਸ.ਏ. ਲੋਨ 3% ਡਾਊਨ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ’ਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂਕਿ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਲੋਨ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। -ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਧੂ

ਮੈਂ ਜਿਸ ਲੋਨ ਅਫਸਰ ਤੋਂ ਘਰ ਲਈ ਲੋਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਸਾਂ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰਾਉਣਾ ਸੀ ਸਗੋਂ ਮੇਰਾ 10,000 ਡਾਲਰ ਵੀ ਡੋਬ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਰਾ ਲੋਨ ਬਹੁਤ ਆਸਾਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ’ਤੇ ਝੱਟਪਟ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। -ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਬੈਂਸ

Purchase home with 3.5% Down FHA

ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ 916-759-1923

Direct Mortgage Lender LOW RATES

Best Rates/Quality Service

ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਆ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਲਈ ਲੋਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

WE SPECIALIZE IN SBA & FHA FROM DIRECT LENDERS AND MAJOR BANKS

ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ: 408-598-9605, 209-996-1681

UNITED MORTGAGE & REALTY

Self Employed OK First Time Home Buyers OK Bank Owned Properties

ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਇਹ ਮੰਦਾ ਆਖਿਰ ਕਦੋਂ ਰੁਕੇਗਾ?

ਇਸ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆਂ 15 ਮਹੀਨੇ ਹੋ ਵੀ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੰਦੇ ਤੋਂ ਮੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਇੰਡੈਕਸ ਲਗਾਤਾਰ ਡਿੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਬਾਂ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋਰ ਘਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਅੱਠਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਪਿਛੇ ਪੈ ਗਈਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਟਕ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਹ ਆਲਮ ਇਵੇਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ? ਨਹੀਂ। ਅਰਥਚਾਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਕ ਚੱਕਰ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਇਹ ਕੁਝ ਹੀ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਖਾਸਕਰ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਰਥਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵਧੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਮਾਲੀ ਮੰਦਾ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚਲੇ ਮੰਦੇ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਖਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਹ ਹਨ- ਜਾਬਾਂ ਯਾਨਿ ਨੌਕਰੀਆਂ, ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਯਾਨਿ ਮਕਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ।

ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ: ਲੰਘੀ ਫਰਵਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧ ਕੇ 8.1 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 44 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਾਲ 2007 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਮੰਦੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੋਇਆ। ਹਾਊਸਿੰਗ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਪਜੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਫਤਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਜਲਦੀ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰ ਹੇਠ ਹੋਰ ਸਨਅਤਾਂ ਵਿਚ ਲੇਆਫ ਦੀ ਦਰ ਵਧਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਘਟਨ ਲੱਗੀ।

ਆਖਿਰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ? ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅਜੇ ਹੋਰ ਵੀ ਭੈੜੇ ਦਿਨ ਆਉਣੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਉਧਾਰ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਮਿਲਣਾ ਕਰੀਬ ਕਰੀਬ ਬੰਦ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਰ ਵੀ ਘਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ 24 ਲੱਖ ਹੋਰ ਜਾਬਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਏਗਾ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 9 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਜਾਏਗੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਇਹ ਦਰ ਸਨ 1990-91 ਅਤੇ ਸਨ 2001 ਦੇ ਮੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਹੋਏਗੀ ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਸੰਬਰ 1982 ਦੀ 10.8 ਫੀਸਦ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੋਵੇ। ਉਂਜ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਆ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤੀ ਸੁਧਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਸਨ 2013 ਤੱਕ 5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀ।

ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਕਦੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਵਿਚ ਮੋੜਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਰਜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲੱਗ ਜਾਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਾਰਟ ਟਾਈਮ ਜਾਂ ਫੁੱਲ ਟਾਈਮ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਘੰਟੇ ਵਧਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਬਿਹਤਰ ਹੋਣ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਅਕਸਰ ਪਹਿਲਾਂ ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਵਰਕਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਪੱਕੇ ਵਰਕਰ ਕਾਫੀ ਮਗਰੋਂ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਚੰਗੇ ਸੁਧਰ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ: ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਉਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਭਾਰੂ ਹੈ ਕਿ ਆਖਿਰ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਡਿੱਗਣਗੀਆਂ। ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਕੀਮਤ ਘਟ ਕੇ 1,70300 ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਦੀ ਅਸਲ ਹਾਲਤ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀ। ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਫੀਨਿਕਸ, ਲਾਸ ਵੇਗਸ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਡੂੰਘਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਅ ਸਮੇਂ ਸਭ ਪਾਸੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਿਚ ਡਿਟਰਾਇਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਬਾਕੀ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਡਿਟਰਾਇਟ ਵਿਚ ਆਟੋ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੰਦੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਮੰਦਾ ਉਨਾ ਤਿੱਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਦੀਆਂ ਸਬਰਬਾਂ ਵਿਚ ਡਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਡਵਿਜ਼ਨਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਦੱਖਣੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਹੋਈਆਂ ਕਾਂਡੋ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜਿਥੇ ਹੁਣ ਉਲੂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਚੋਰ-ਉਚੱਕੇ ਗੇੜੇ ਕੱਢਦੇ ਹਨ।

ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਆਏ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇ ਮੰਦੇ ਨੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। 1932 ਦੇ ਮਹਾਮੰਦੇ ਦੌਰਾਨ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕਰੀਬ 30% ਘਟੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੀਮਤਾਂ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਮਹਾਮੰਦੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਅਜੇ ਇੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਾਲਗ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹਿੱਸੇ ਪਾਸ ਮਕਾਨ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ ਅਤੇ ਟੱਬਰ ਵੱਡੇ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਮੰਦਾ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਹੈ। 2008 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ 150 ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 90ਫੀਸਦੀ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟੀਆਂ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੇ 54 ਲੱਖ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 12 ਫੀਸਦੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਰਟਗੇਜ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਲੇਟ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਖਿਰ ਇਹ ਚੱਕਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ? ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਇਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਾਲ 2010 ਦੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ 18 ਤੋਂ 29 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਹੋਰ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਚੰਗੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਅਣਵਿਕੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੌਕਰੀਆਂ ਖੁਸਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਮਕਾਨ ਸਸਤੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਸੀ, ਵਿਕਣ ਲਈ ਆਏ ਸਾਰੇ ਮਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲੇ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਾਢੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਲੱਗਣਗੇ। ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਨੂੰ ਥਾਂ ਸਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਟਿੱਲ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ ਵੀ ਮੰਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇਗੀ। ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਘਟਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਪਹਿਲੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟਣ ਨਾਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਰੁਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਹੁਤੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤੀਆਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦੇ ਵਿਚ ਮੋੜਾ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰਦੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦਮ ਉਛਾਲਾ ਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਲੱਗੀਆਂ ਤਾਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਧਣਗੀਆਂ।

ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ: ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਬੈਰੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਅਕਤੂਬਰ 2007 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਡਵ ਜੋਨਜ਼ ਸ਼ੇਅਰ ਇੰਡੈਕਸ ਘਟ ਕੇ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। 1929 ਦੇ ਕਰੈਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਇਹ ਮੰਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜਾ ਮੰਦਾ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਡਵ ਜੋਨਜ਼ ਇੰਡੈਕਸ 89% ਘਟਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੰਦੇ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਦੌਰ ਪਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਖਿਆਲ ਸੀ ਕਿ ਮਾਰਕਿਟ ਕਦੀ ਇੰਨੀ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਡਿੱਗੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਡਵ ਜੋਨਜ਼ 6600 ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਮੰਦਾ ਹੋਰ ਵੀ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਡੈਕਸ ਘਟ ਕੇ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਵੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਇੰਡੈਕਸ ਮੰਦੇ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ 4 ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠਲੇ ਤਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਰ ਹਾਊਸਿੰਗ ਮਾਰਕਿਟ, ਕਰਜ਼ਾ ਮਾਰਕਿਟ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਤਲ ਇਸ ਸਾਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਤਿਮਾਹੀ ਵਿਚ ਛੋਹ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਸੰਕਟ 'ਚ:ਮਾਨ

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਹੋਲਾ-ਮਹੱਲਾ ਮੌਕੇ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀਆਂ ਖੁਦਗਰਜ਼ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨਹੀਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਪੱਖੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਈਮਾਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਲੋਵਾਲ ਤੇ ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਲਈ 17 ਮਤੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਸੇਵਕ ਸਿੰਘ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਮੇਤ 14 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਭਾਰੂ ਰਿਹਾ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ, ਮਨਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਵਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

PANNUN THE LAW FIRM
ATTORNEYS & COUNSELLORS
ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ
ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ?
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ
ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ
☐ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
☐ ਰੀਲੀਜਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
☐ ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਅਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼
☐ ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ
☐ 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
☐ ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK
T 718.672.8000
JACKSON HEIGHTS, NY 11370
* ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY
CALIFORNIA
T 510.796.9000
39300 CIVIC CENTER DR. SUITE 170 FREMONT, CA 94538
FREMONT, CA 94538

Former Samorga Bob's Buffet Bldg.
India Garden®
RESTAURANT & BANQUET
910 Lincoln Rd. East, Vallejo, CA 94591
For more Info Call: Pradeep @ 510.325.8433
www.indiachaatandsweets.com
For Indoor & Outdoor Weddings and Family occasions.
Banquet Gathering upto 500 Guests
• RECEPTION, WEDDINGS, BIRTHDAYS, BABY SHOWERS
• CORPORATE MEETINGS
• QUINCEANERA OR SWEET 16 PARTIES
• PERSONALIZE & DECORATE TO YOUR OWN TASTE
• GUARANTEED BEST PRICE & SERVICE IN TOWN

Ph: 707.645.1700
India Chaat & Sweets® Fine Indian Cuisine
824 University Ave. Berkeley CA 94710
www.indiachaatandsweets.com
Wed-Mon ~ 11:30-9:30 • Fri-Sat ~ 11:30-10:00
Ph: 510.704.1200
Oakland Location
India Sweets & Catering®
Ph: 510.444.7252
Catering for all occasions upto 10,000 guests

ਅਸੈਂਬਲੀ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਬਾਈਕਾਟ ਦੋਨੋਂ ਸਮਾਪਤ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰੇ ਨੂੰ 'ਟਟੀਹਰੀ' ਕਿਹਾ
ਮੁਆਫੀ ਨਾ ਮੰਗਣ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਪੂਰੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨਾ ਮੰਨੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰਵਈਏ ਵਿਰੁਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਾਖ਼ਲੇ ਵਾਲੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਇਕ ਘੰਟਾ ਧਰਨਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵਿਰੁਧ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ ਆਊਟ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਕ ਆਊਟ ਕਰ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਰੁਧ ਮੰਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤੀ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਬਜਟ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਹੀ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਮਸਲਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹਾਊਸ 'ਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹਾਊਸ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰਖਦਿਆਂ ਲੰਘੀ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਹਾਊਸ 'ਚ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਦੀ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫ਼ਦ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੇਜਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਸ. ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਏਗਾ।

ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਦੇਣ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਉਹ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਣਗੇ। ਦੂਜੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਇਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਘਟੋ-ਘੱਟ 2 ਦਿਨ ਹੋਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਹਾਊਸ 'ਚ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਬਹਿਸ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਾਊਸ 'ਚ ਰੱਖ ਸਕਣ। ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਅਪਣੇ ਸਾਥੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਧਰਨਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਰਾੜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤਕ ਧਰਨਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਨਾਹਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਗਾਂ ਉਤੇ ਕਾਲੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਵੀ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਧਰਨੇ ਸਮੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਚੁਕਣੇ ਸਨ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਹੱਕ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਉਧਰ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਮਤੇ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕਿਸ ਗੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫ਼ਿਰ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਸਲ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕੁਝ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ

ਸੀ। ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਊਸ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਕੇ ਗ਼ਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਕੋਈ ਆਗੂ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਵਿਹੂਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਤਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਤਬਕਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਇਕ ਲਈ 'ਟਟੀਹਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਲੰਘੀ 4 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਕੀ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਟਟੀਹਰੀ' ਲਫ਼ਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚੋਂ ਵਾਕ ਆਊਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਾਈਕਾਟ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਸ. ਖਹਿਰਾ ਲਈ ਵਰਤੇ ਗਏ 'ਟਟੀਹਰੀ' ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਲਈ ਚੰਗੇ ਰਵੱਈਏ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਹੰਗਾਮਾ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਾਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਹ ਮਤਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ. ਖਹਿਰਾ ਇਸ ਦੀ ਤਾਈਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਖਹਿਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਠ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ. ਖਹਿਰਾ ਲਈ ਇਹ ਲਫ਼ਜ਼ ਵਰਤਿਆ। ਸ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

Real Estate and Home Loans

For buying or selling your home

Call Aman Hundal at: 209-918-6464

Selling Bank Owned/ Foreclosed homes in entire northern California- Bay Area, Tracy, Modesto, Stockton, Manteca, Lathrop, Tracy, Lodi, Ceres, Riverbank, Patterson, Turlock, Delhi, Livingston, Ripon.

ਲੋਨ ਮੋਡੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਵਧਾਨ

ਲੋਨ ਮਾਫ ਕਰਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਲੋਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਬਦਲਾ ਦੇਣ ਦੇ ਲਾਰੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਲੈਣਾ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜੁਰਮ ਵੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਫੀਸ ਨਾ ਦਿਓ।

ਟਰੇਸੀ, ਲੈਥਰੌਪ, ਮਾਡੈਸਟੋ, ਸੈਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਟਰਲਕ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ 1.20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਦੋ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਖਾਸਾ ਘਰ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੈਂਕੜੇ ਘਰ ਵਿਕਾਊ ਹਨ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ 700 ਡਾਲਰ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਵੱਡਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰਹੇਗਾ। ਵੇਰਵੇ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ:

ਅਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

Century 21 M&M and Associates

ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸੈਂਟਰਲ ਵੈਲੀ ਵਿਚ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸੌਦਾ ਕਰਾਂਗਾ। ਜ਼ਬਤ ਹੋਇਆ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਘਰ ਸ਼ਾਰਟ ਸੇਲ ਵਿਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ।

Aman Hundal
Broker Associate/ Realtor
MBA Marketing
License No. : 01839828
Century 21 M&M and Associates
605 Standiford Ave Ste D
Modesto, CA 95350
Cell: 209-918-6464, Fax: 209-552-7285
ahundal@c21mm.com

ਫਾਰਮਰਜ਼ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

*Auto*Home*Life*Business
*Workers Comp.

Farmers offers more discounts than anybody else.

Call me today to insure that your assets are protected.

*ਆਟੋ
*ਹੋਮ
*ਬਿਜਨਸ
*ਹੋਮ
*ਲਾਈਫ
*ਵਰਕਰਜ਼ ਕੌਂਪ.

ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Kiran Hundal

(209)345-0183

khundal@farmersagent.com

CA insurance License # 0F96503

1900 Standiford Ave.
Modesto, Ca 95350

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service

FARMERS®

ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗ੍ਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਜੋ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਸਤੀ

Truck Insurance at very competitive rates.

ਅਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਵਰੇਜ ਘੱਟ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ

ਬਾਦਲ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਕਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ' ਖ਼ਤਮ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ। ਲੰਘੀ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਬੈਠੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 90 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਕੰਢੇ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪਾਈ ਹੈ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ

ਪਰਮਜੀਤ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਇਕ ਰਾਜ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸੂਬੇ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੋਈ ਹੱਥ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਫੜਾਇਆ। ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਰਵੱਈਏ ਨੇ ਇਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਹੀ ਵਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਹੱਦ ਸੰਜੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਾਲੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰੋ. ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾ-ਏ-ਮੌਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ, ਆਨੰਦ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਏ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਦਾ ਹੱਕ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮਜਨੂੰ ਕਾ ਟਿੱਲਾ ਦੀ ਢਾਈ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਪਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਸਿੱਖ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 100 ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰਖਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਦਿੱਲੀ) ਦੀ ਟਿਕਟ ਉਪਰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟੋ-ਘੱਟ 2 ਲੱਖ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਜਿਤਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਾਗ਼ੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਿਬੜਾ ਨੂੰ, ਜੇ ਅੰਤਿਮ ਪਲਾਂ 'ਚ ਹਾਲਾਤ ਤਬਦੀਲ ਨਾ ਹੋਏ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਸਰਨਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੁਹਰਾਈ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਦਵਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣ ਤੇ ਪੈਸੇ ਹੜੱਪਣ ਦੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਖ਼ੁਦ ਬਾਦਲ ਧੜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੁਖਬੀਰ, ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰ ਲੈਣ।

CALIFORNIA SHINE DENTAL

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

Ph:408-223-9600

www.californiashinedental.com
Email:info@californiashinedental.com

Certified Invisalign Provider

$2500 Off Invisalign
Free Sonicare Toothbrush

Free Dental Exam

Free Teeth Whitening
with treatment $399 value

Cash Patients 50% Off

Dr. Gagan Sandhu, DDS

- New Patients Welcome
- State of the art dental equipment and technology
- Easy Payment Plans available
- Same Day Emergency Service
- Open 7 Days 9am to 7:30pm

Please do call us for second opinion

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸ਼ਾਈਨ ਡੈਂਟਲ

3151 S White Rd, # 101, San Jose CA 95148

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰੀਬ

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰੀਸ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ

ਕਪੂਰਥਲਾ : ਗ੍ਰੀਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਏਥਸ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਬਸਤੀ ਬਸਗਨਾ ਵਿਚ ਰੋਜੀ ਰੋਟੀ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਹੀ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਡੌਲਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਸ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਡੌਲਾ ਦਾ ਨਿਵਾਸੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (35) 16 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗ੍ਰੀਸ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਧਾਨੀ ਏਥਸ ਦੇ ਬਸਗਨਾ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਘਰ ਵਿਚ ਵੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹੱਤਿਆ : ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੰਘੀ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਤੇ ਅੱਠ ਸਾਲਾ ਬੇਟੀ ਨਾਲ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਚਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਸੁਣ ਕੇ ਜਦ ਤਕ ਗੁਆਂਢੀ ਆਉਂਦੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਅਤੇ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਖ਼ੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਹੋਏ ਪਏ ਸਨ, ਜਿਨਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਜਸਵਿੰਦਰ ਨੇ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਦਕਿ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਣ ਦਾਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਹਜਾਰ ਯੂਰੋ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਗ੍ਰੀਸ ਗਈ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰੀਸ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ : ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਰਫ਼ ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਲਹਿਰ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਕੁੱਕੀ 13 ਸਾਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਅਤੇ 4 ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁੱਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਭਾਵ 14 ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਉਹ ਨਵੇਂ ਫ਼ੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ '84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਰਫ਼ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਟਰਾਈਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।

ਇਸ ਪਿਛੋਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੁੱਕੀ ਵਲੋਂ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਉਤੇ ਵੀ ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਅਤੇ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡੀ ਡਾ. ਖ਼ੇਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਜਦ ਲਲਿਤ ਮਾਕਨ ਦੀ ਲੜਕੀ ਅਵੰਤਿਕਾ ਮਾਕਨ (ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਲੀਡਰ) ਹੀ ਕੁੱਕੀ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੁੱਕੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਰਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਅਵੰਤਿਕਾ ਨੇ ਕੁੱਕੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਹ ਕੁੱਕੀ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

Punjab Times

Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Missisipi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusettes, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 75 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 350 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.

Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.

All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੱਥੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨੱਕ 'ਚ ਦਮ

ਸੀਟਾਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੁਝ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਅਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਰੜਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਉਲਝੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਿੱਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਸ ਨੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨੇ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਵੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਣਬਣ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਾਂਤ 'ਚ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) 24 ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ 16 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਕਿਸ਼ਨਗੰਜ ਅਤੇ ਮਧੂਬਨੀ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਨਗੰਜ ਸੀਟ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸ਼ਾਹਨਵਾਜ਼ ਹੁਸੈਨ ਚੋਣ ਲੜੇ ਸਨ, ਪਰ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ। ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਹਾਰ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਸੀਟ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ 26 ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ 22 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਲੜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਏਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਸ਼ੁੱਭ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਧਰ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਾਲੇ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਾਰਟੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦਿਗਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹਾਲਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀਆਂ 80 ਵਿਚੋਂ 25 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਫ 17 ਸੀਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੜਿੱਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ 24 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਤੀਜਾ ਬਦਲ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਬਦਲ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ 'ਚ ਹੋਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਸਿਰਫ ਭਾਜਪਾ ਅਧਾਰਤ ਗਠਜੋੜ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਵੀ ਜੂਝਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਜਾਂ ਵਧ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਦੋ-ਚਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦਿਖਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋਹਾਂ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਡੰਡ ਬੈਠਕਾਂ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਥਾਂ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਮਝ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ 'ਚ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਚਿਰ ਹੰਢਣਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਦੇਸ਼ 'ਚ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਨ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਟਿਕਣ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੰਦੇ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਾਂਗੇ-ਓਬਾਮਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣਗੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਜਟ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਉਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਭਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਰੇਡੀਓ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਐਡਾ ਆਸਾਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੋਈ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ 20 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਈ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੇਰਾਨਾ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਰਤਣ ਪ੍ਰਤੀ ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਰਥਿਕ ਹੁਲਾਰਾ ਬਿਲ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਐਲਾਨੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਤਫਸੀਲ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2010 ਲਈ 3.5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਓਬਾਮਾ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਡੈਮੋਕਰੇਟ ਹਨ, ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਬਜਟ ਦਾ ਘਾਟਾ ਘਟੇਗਾ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਧੇਗਾ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਲੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਲਾਗਤ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਰਹਿਤ ਅਮਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਅਰੰਭੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਇਕ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਸਾਲਾਨਾ 2.5 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਬੀਮਾ ਰਹਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4.6 ਕਰੋੜ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਦਖਲ ਦਾ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਲੱਖਾਂ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰ ਲਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ 10 ਸਾਲਾਂ ਅੰਦਰ 634 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਰਾਖਵੇਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ਼ੇਅਰਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੰਦੇ ਬਾਰੇ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕਾਂ 'ਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਕੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲਾਗਤਾਂ ਲੁਕਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀਆਂ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਭ ਨੂੰ ਰੋਕਾਂਗੇ।

ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ਕਾਂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਵੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਇੰਝ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬੜ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰ ਕੇ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਮਹੂਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫੌਜ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਮਸ਼ਕਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਭਰਾ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕਿਆਨੀ ਵਲੋਂ 16 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅਪੜਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਮੌਲਾਨਾ ਅਫਜ਼ਲ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਅੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੱਤਾ ਬਖਸ਼ਣ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਰੀਫ ਸਰਕਾਰ ਉੱਪਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੇਂਦ ਹੁਣ ਸ਼ਰੀਫ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੇ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਉਂਜ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਸਮੇਤ ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੂੰ ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਪਣਾ ਸੱਦਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਵਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗੈਰਜਮਹੂਰੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲੌਂਗ ਮਾਰਚ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਡੇਰੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋਏ

ਬਠਿੰਡਾ: ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ, ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਵਿਰੁਧ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੋਂ ਜਾਰੀ 'ਹੁਕਮਨਾਮਿਆਂ' ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਤੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਡੇਰੇ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਨੇ ਹੁਣ ਕੇ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਿਆ। ਡੇਰੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਤਕ ਦੇ ਦਿਤੀ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਡੇਰੇ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਵਿਚ ਬਲਾਕ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਧਨੌਲਾ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਨਾਮ ਚਰਚਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਸਬਰ ਤੋੜਨਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ।" ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਇਕੱਠ 'ਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਂਗ ਇਕਜੁਟਤਾ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਰੌਂਅ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਲਾਉਣਗੇ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਡੇਰੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜਲੇ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਘਰ 'ਚ ਡੇਰੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਪਠਾਨਕੋਟ, ਜਲੰਧਰ, ਫਗਵਾੜਾ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ) ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਡੇਰੇ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਇਕੱਠ ਕਰ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣ ਚੁਕੇ ਹਾਂ।"

ਬਰਨਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਥੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਗੜਬੜ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, "ਡੇਰੇ ਵਲੋਂ 20 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 40 ਸਾਲ ਤਕ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਯੂਥ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਭਰਤੀ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ।" ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਸਮਾਜਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਵਿਰੁਧ ਲੜੇਗੀ, ਪਰ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਲਈ ਗਰੋਹ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਰੋਕਦੇ ਸਿੱਖ ਕੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੜਕਾਊ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।ਇਹ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਖੇਡ ਹੈ, ਜੋ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਗਪੁਰ ਤੋਂ ਖੇਡੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ.ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ
ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ : ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਾਰੇ ਡੇਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ 22 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਗਿਆਰਾਂ ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜਥਾ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਡੇਰਾ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ

ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ, ਜਿਹੜੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਇਥੇ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ 17 ਮਈ, 2007 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਥੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਭੇਟ ਕਰਨਗੇ। ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੜ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਦਕਾ ਹੀ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮ ਚਰਚਾਵਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਡੇਰੇ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੋਰਚਾ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਅਹਿਮ ਮੋਰਚਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸੰਤ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿ ਦੇਣ, ਨਾਮ ਚਰਚਾਵਾਂ ਕਰਵਾਉਣ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਾਕੀ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦੇ, ਉਨਾ ਚਿਰ ਮਾਰ ਪੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾਲ ਨਾ ਚੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਚੋਂ ਛੇਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਡੇਰੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਡੇਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਗਿਆਰਾਂ ਮਰਜੀਵੜੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਾ ਡੇਰਾ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਵਲ ਭੇਜਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਤੇਰਾਂ ਜਥਿਆਂ ਵਲੋਂ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਗਿਆਰਾਂ ਮੈਂਬਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥਿਆਂ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਜਥੇ ਹਰ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਚੱਲਿਆ ਕਰਨਗੇ। ਪਹਿਲਾ ਜਥਾ 22 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ ਤੇ ਭਾਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਾਜ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਜਥੇ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪੇ ਭੇਟ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਅਰਦਾਸ ਮਗਰੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਤਕਰੀਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਹਰੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਲੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੋਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਪੁਲਿਸ ਪਹਿਰੇ ਹੇਠ ਕਰਵਾਕੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ 'ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿਆਲਪੁਰਾ ਭਾਈ ਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਇਕੱਠ ਸੀ, ਉੱਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਮੇਤ ਦੂਸਰੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਕਿ ਉਥੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਂਦੀਆਂ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ 13 ਜਥਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ

ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਧਰਮ ਯੁਧ ਮੋਰਚਾ ਵੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਡੇਰਾ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਭਾਵੇਂ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਹ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ (ਰਾਖਵੇਂ) ਵਿਚ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਦੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ (ਰਾਖਵੇਂ) ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ।

ਉਧਰ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਦਫ਼ਾ 144 ਜ਼ਾਬਤਾ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਅਧੀਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲਾਇਸੰਸੀ ਹਥਿਆਰ, ਨੰਗੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ 7 ਮਈ, 2009 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਹੈ, ਨੇ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Matrimonials

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਡੋਡ 26, 5'6", ਮਾਸਟਰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਪੀਐਚ.ਡੀ. ਕਰ ਰਹੀ ਸੁੰਦਰ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਰਤੀ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਲਈ ਯੂ.ਐਸ.ਏ./ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ/ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਜਾਂ ਐਚ-1 ਵੀਜ਼ਾ ਵਾਲੇ ਵਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ:704-930-1734, sandhu_rajpal@hotmail.com

Suitable US citizen or green card holder mach for Kamboj Sikh US citizen boy, 5'10", 26, electric engineer working in a reputed company near Chicago, call: 224-623-3923 or e-mail:bababalji@yahoo.com

Jatt Sikh parents seek suitable match for their 5'7", fair, slim, beautiful 32 year old Medical Doctor daughter currently practicing medicine in Illinois. She is good natured, family oriented, and is well versed in both cultures. Seeking successful, US based Jatt Sikh professional (Doctor. Dentist, Lawyer, MBA) from respectable family. Please send biodata with recent pictures to navdesy@hotmail.com.

Suitable Match Wanted

Punjabi Sikh businessman divorcee (no issue) seeks adjustable lady. No cast, no bar + - 55 only USA or Canadian seeking serious inquiries 571-226-7293

ਡਰੱਗ ਢੋਣ ਦੇ ਧੰਦੇ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸਿਆਟਲ: ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਡਰੱਗ ਢੋਅਣ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆਂ ਦੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰੀ ਦੇ ਟਰੱਕਰ 32 ਸਾਲਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਬਰੇਨ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਉਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੇ ਟਰੇਲਰ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀਆਂ ਐਸਟੈਸੀ ਗੋਲੀਆਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਟੁਆਲਿਟ ਪੇਪਰ ਦੇ ਬਕਸਿਆਂ ਪਿਛੇ ਲੁਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਰਨ ਕਨਕੌਡ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਟਰੱਕ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਸਟਮਜ਼ ਟਰੇਡ ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਅਗੇਂਸਟ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਦੀ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਟਰੇਲਰ ਲੱਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਮੋਹਰਬੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਡਰੱਗ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਕਿਥੋਂ ਆਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਟਰੱਕ ਕਨਕੌਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਊ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦਫਤਰ ਕਈ ਘੰਟੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਗੋਲੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਡਰੱਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣੇ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਥਾਈ ਓਵਾਂਗ ਨਗੀਯੈਨ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬੇਕਰਜ਼ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਈ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਦੀ 85 ਕਿੱਲੋ ਕੋਕੀਨ ਸਮੱਗਲ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

MRP TRAVEL

Lowest International and Domestic Fares

FLY ANY AIRLINE OF YOUR CHOICE

Providing the lowest Airfare, Cruise and Travel Packages to Asia, Africa, Europe, the Middle East and North America

408-929-8005

E-mail:jkulwant@sbcglobal.net

2123 Port Way, San Jose, CA 95133

CST: 2097308-40

Emirates SINGAPORE AIRLINES Asiana Airlines malaysia

We Also Offer Notary Service

For Honest and Reliable

Real Estate Services

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਮਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਘਰ ਦਾ ਸੌਦਾ ਜਾਂ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਦਾ ਸੌਦਾ ਮਾਰਨ ਦਾ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Specializing in Bank Repo. And short sales.

Nand S. Brar
Broker Associate
DRE Lic No: 01816328

(916) 501-3974
(916) 344-5453

WestCo Realty — A REAL ESTATE & INVESTMENT GROUP

Email : nandsbrar@gmail.com, www.westcorealty.com

Commercial Real Estate in Michigan

ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਲੋਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

Hot Listings

1.Gas Station with Property Gallons 110k, Inside 80k Plus lotto **Asking 6.79k**
2.Gas Station With Property Gallons 65k, Inside 95k Plus Lotto **Asking 8.50k**
3. Liquor Store With Property 85K Plus Lotto Monthly Sale **Asking 5.75k**
4. Liquor Store With Property 70k Plus Lotto Per Month **Asking 5.25k**
5. Gas Station With Property 30k Gallon, 45k Inside Plus Lotto Per Month, **2.59k**
6. Gas Station With Property Gallons 25k, Inside 80k Plus Lotto Per Month **Asking 6.49k**
7. Liquor Store With Property 100k Per Month Plus Lotto Plus Rental Income **Asking 8.59k**

UNITED LENDING

1.Commercial Loans Nationwide, 2.Gas Stations , 3.Liquor Stores, 4.Super Markets, 5.Shopping Malls, 6.Convenience Stores, 7.Churches, 8.Car Washes, 9.Hotel, Motel, 10.Restaurants 11.Fast Food Franchise

Many More Please Call For Details

Sarabjeet Singh
Realtor /Mortgage Broker
Ph.414-803-7420
Fax. 989-790-9405
Email. franciscogroup.singh@gmail.com

The Francisco Group — FranciscoStores.com

Francisco Group Realty
2770 Silver Lake Rd.
Traverse City,Mi 49684

ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਦੇ ਪੈਂਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਿੰਦੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵਸੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਵਾਤ ਵਾਦੀ, ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ 35 ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਣੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੋਇੰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਕੇ ਇਥੇ ਆ ਵਸੇ ਹਨ। ਉਂਜ, ਇਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨਾ ਸਮਝਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਾਉਣ ਸਮੇਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵੰਡ ਵੇਲੇ ਹੋਏ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪਠਾਣਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੰਦੂ- ਸਿੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਾਲ ਵੀ ਵਿੰਗਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਸਹਿਮ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਵਾਸੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੇ ਜੀਆਂ ਨਾਲ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਥੇ ਉਸ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਲਿਬਾਨ-ਪੱਖੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਬਿੱਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਇਕ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਡਿਤ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 13 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਇਥੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਅਵਤਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵਸਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਇਥੇ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਦਵਾਖਾਨੇ ਖੋਲ੍ਹ ਲਏ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਵਧਦਾ ਅਸਰ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੜਨ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਕੁ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿਸ਼ੌਰੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਅਤੇ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਥੇ ਆ ਵਸੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੰਡ ਦੇ ਘੱਲੂ-ਘਾਰੇ ਸਮੇਂ ਭਾਵੇਂ ਪਠਾਣਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲ ਕੈਰੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਝਾਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਤਾਂ ਵੀ 3000 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਕੌੜਾ ਘੁੱਟ ਭਰ ਲਿਆ ਸੀ। 1955-56 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦੀ ਲਾਂਘੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਟਿਕਾਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਣਿਆ। ਜਿਥੋਂ ਅੱਗੇ ਉਹ ਜਲੰਧਰ, ਖੰਨਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਵਲ ਵੀ ਰੁਖ਼ਸਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਹਗਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਪੈਂਦੀ ਇਕ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 500 ਪਿਸ਼ੌਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਪਿਸ਼ਾਵਰ 'ਚ ਬਿਤਾਏ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਉਦਰੇਵਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹਿਜਰਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਠੀਕ ਜਾਪ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਉਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤੁਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।'' ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1980 ਅਤੇ 1999 ਵਿਚ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਕਾਰਨ ਵੀ ਕਈ ਜਣੇ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਗਏ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਨਕਲੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਝੀਂਡਾ ਵਲੋਂ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਖਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਦਕਾ ਹਰਿਆਣਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਐਡਹਾਕ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਝੀਂਡਾ

ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਝੀਂਡਾ) ਵਲੋਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਅਲੀ ਦੱਸਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਦੇਣ ਗਏ ਸਨ। ਲੰਘੀ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਧਰਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮਾਹੌਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਮੈਮੋਰੰਡਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਵਸਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜੋੜਾ, ਕਲਮਾਂ, ਦਸਤਾਰ, ਕਛਹਿਰਾ, ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਜੀ ਦਾ ਪੀੜ੍ਹਾ ਤੇ ਗੁਰਗਾਬੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਘੱਗਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇਥੇ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਘੋੜਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਵੰਸ਼ਜ਼ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਘੋੜਾ ਤੇ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਏ ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ ਘੁਮਾਨ ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ''ਅਸੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਘੋੜੇ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਆਪ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੂਤ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹੋ।'' ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਕਬੂਲਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੁਰੰਤ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ। ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁੱਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 10 ਮਾਰਚ ਤਕ ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨਗੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਰੁਧ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਲੋਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਖ਼ਤ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਝੀਂਡਾ ਨੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ ਮੱਕੜ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਯਾਤਰਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ 27 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਸੱਦਿਆ ਹੈ।

ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਮਿੱਤਲ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 9 ਹਲਕੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਐਲਾਨੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਝਟਕਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ (ਗ੍ਰਹਿ) ਸੁਧੀਰ ਮਿੱਤਲ, ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਸਰਹੱਦੀ ਰੇਂਜ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਪਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਦਿਹਾਤੀ) ਪੁਲੀਸ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਦਲਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਪੈਨਲ ਵੀ ਮੰਗ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਬਦਲੇ ਗਏ ਹੋਰਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਬਲਾਚੌਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਇਕ ਚੀਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਐਨ. ਗੋਪਾਲਸਵਾਮੀ

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਸ਼ਹਿਰੀ) ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਕੁਝ ਥਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਦਿਹਾਤੀ) ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਥਾਣਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਥਾਣਿਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ 2 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਮਾਰੀ ਕੁਸੁਮਜੀਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਦਰਸ਼ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 9 ਹਲਕੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਐਲਾਨੇ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 7 ਅਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ ਉਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਅਮਨੋ-ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਰਵੱਈਆ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲੰਘੀ 5 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ੁਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਮੁਢਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਸੁਮਜੀਤ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਬਾਕੀ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਪਿਛੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੜਬੜੀ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਪ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਜੇ.ਪੀ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਨਿਰੀਖਕਾਂ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਖੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ 'ਚ 7 ਮਈ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਗੇੜ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣਗੀਆਂ।

ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਸਿਆ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਗੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੇ ਬਿਆਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦਿਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਤਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਤੇ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਮੈਦਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ ਵੀ ਵਰਤਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉਤੇ 24 ਘੰਟੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ 9 ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ: ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਉਤੇ ਨਿਕਲੇ ਇਨਾਮ ਧੋਖਦੇਹੀ ਨਾਲ ਹੜੱਪਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਟੋਰਾਂ, ਮਿਲਪਿਟਸ ਵਿਚ ਦੋ ਅਤੇ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸਟੋਰ ਉਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਨੌਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦਾ ਧਨ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

ਰਾਜ ਭਰ ਵਿਚ ਬੇਇਮਾਨ ਕਲਰਕਾਂ ਅਤੇ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਰੰਭੇ ਗਏ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਦੇ ਰੂਪੋਸ਼ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਟੋਰਾਂ ਉਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰਾਂ ਕੋਲ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਸਕਰੈਚਰ ਟਿਕਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿਕਟਾਂ ਉਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਨਾਮ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਟੋਰਾਂ ਉਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰਾਂ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਏ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿਕਟਾਂ ਉਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਪਾਸੋਂ ਜੇਤੂ ਇਨਾਮ ਖਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਹੁੰਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਾਹਕ ਪੁੱਛਦਾ ਤਾਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਇਨਾਮ ਨਾ ਨਿਕਲੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦੱਸ ਕੇ ਟਿਕਟ ਗਾਹਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗਾਰਬੇਜ ਵਾਲੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਦੇ ਸਟੋਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦਿਆਂ ਹੀ ਜੇਤੂ ਟਿਕਟ ਉਤੇ ਇਨਾਮ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੰਦੇ ਦੇ ਨਾਂ ਖਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹਨ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਨੇ ਰਿਟੇਲਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੌਂਟਰੈਕਟਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਇਲੈਕਸ ਟਰੈਵਰਸੋ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਸਾਫ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਾਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋਈ ਪੰਦਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਰਿਟੇਲਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਟਰੈਵਰਸੋ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੇਰਾਫੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਟਰੈਵਰਸੋ ਨੇ ਲਾਟਰੀ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਟਿਕਟ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਿਆ ਕਰਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਚ ਲਾਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਕੋਈ ਇਕ ਦਰਜਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਨ।

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਉਤ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ਜੈਰੀ'ਸ ਮਾਰਕਿਟ, 1491 ਸਾਊਥ ਮੇਨ ਸਟਰੀਟ, ਮਿਲਪਿਟਸ-ਮਾਲਕ ਅਸਲਮ ਹੁਸੈਨ ਅਲੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਧੀ ਤਾਨੀਆ ਅਸਲਮ ਹੁਸੈਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਲਾਟਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਰਕੈਡੋ ਵਾਈ ਕਾਰਨੀਸੇਰੀਆ, ਮਾਰੇਨੋ 1075 ਟੂਲੀ ਰੋਡ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ- ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਮਿਗੁਅਲ ਏਂਜਲ ਟੈਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਰਿਨਾਟੋ ਮਾਰੀਨੋ ਟੈਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ। ਮਾਲਕ ਦਾ ਲਾਟਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ।

ਫੋਰਥ ਸਟਰੀਟ ਬਾਊਲ, 1441 ਨਾਰਥ ਫੋਰਥ ਸਟਰੀਟ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ-ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਮਿੱਕ ਗਾਰਸ਼ੀਆ ਜੂਨੀਅਰ ਅਤੇ ਮਨੀਕ ਡੁਰਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਗੁਰੂ'ਸ 404 ਨਾਰਥ ਤੇਰਵੀਂ ਸਟਰੀਟ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ-ਮਾਲਕ ਹਰਦੁਮਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੋਵੇਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਘੇੜਾ ਦੇ ਸੱਤੇ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਲਾਟਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ 'ਚ ਘਸੀਟਣ ਦਾ ਅਲਟੀਮੇਟਮ

ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਤੇ ਸ. ਬਲਬੀਰ ਢਿੱਲੋਂ ਹੋਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਘਸੀਟਣ ਦਾ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਕਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਅਜੇ ਮੁਕੰਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੇ ਗਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲੋਨ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅੱਡੀ ਤੱਕ ਜੋਰ ਲਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋਵੇ ਵੀ ਕਿਉਂ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਹੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀ ਦੇ ਰਹੇ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ 1992 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਆਡਿਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਲਾ ਪੁਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਦੀ ਤੁਸੀਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਵੀ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ:

1) ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸਾਰਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ (sikhgurudwarasj.org) 'ਤੇ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2) ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੋਕਦਾ ਹੈ? ਮਾਇਆ ਲਿਆਉ ਤੇ ਆਡਿਟ ਕਰਾਉ।

ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀ ਆਉਦੀਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੁਰਨਾ ਹੁਣ ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ? ਸਤੰਬਰ 2008 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪ ਹੀ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਸਨ ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਡਿਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀ ਕੀਤੀ? ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਖਰਚਾ ਲੱਗਭੱਗ 40 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 17 ਸਾਲ ਦੇ ਆਡਿਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪ ਹੀ ਗੁਣਾ ਕਰ ਲੈਣ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਟਾਈਮ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਮਾਇਆ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਡਿਟ ਤਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3) ਪਹਿਲੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਬਲਬੀਰ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਾਥੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਠੇਕੇ ਸਾਈਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਥੋੜੇ ਸਮੇ ਬਾਦ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਕੰਨਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਬਲਬੀਰ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਸਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ (ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ) ਨੇ ਬੌਬ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਸਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਪਰਮਿਟ ਲਿਆ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭੁਪਿੰਦਰ (ਬੌਬ) ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਖਰਚ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਠੇਕੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਆਪ ਹੀ ਸਾਈਨ ਕੀਤੇ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਆਖਦੇ ਐ ਕਿ ਹਾਲਮਾਰਕ ਕੰਪਨੀ ਵਲੋ ਲਿਆਂਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਨੂੰ 30 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ 'ਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਠੇਕੇ ਕਿਉ ਨਹੀ ਦਿੱਤੇ? ਬੌਬ ਢਿੱਲੋਂ 18 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ 'ਚ ਨਵੀਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀ ਲੱਗ ਰਿਹਾ?

4) ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਬਣ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਟਰੱਸਟੀ ਬਣਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰੁ ਘਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ।

5) ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕੁਝ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਰਲਕੇ ਰਜਾਮੰਦੀ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਨਾਲ ਕਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ - ਆਨਰੇਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ ਤੇ ਬਚਿਤਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ - ਇੱਕ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਦੋ ਮੀਤ ਖਜ਼ਾਨਚੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਵਕੀਲ (ਜਾਂ ਕਚਹਿਰੀ) ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਲਈ ਢਾਲ ਇਕੱਠੀ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਉਹ ਤਨ, ਮਨ, ਧਨ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਿਲੋਂ ਹੋਰ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੋਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਹੁਦੇ (ਮਾਈਕ) ਨਹੀ ਮਿਲਦੇ ਉਨਾਂ ਚਿਰ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਨਹੀ ਲੈਣਾ ਭਾਵੇਂ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਵੇ।

6) ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ - ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਲੋਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਆ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

7) ਮਾਰਚ 8, 2009 ਤੱਕ 1700 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗਤ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੀ

ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦੇ ਉਘੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਧੜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਖਾਸ ਧੜੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਇਕ ਮਨੋਰਥ ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਜਾਨਣਾ ਵੀ ਸੀ।

ਬੇ-ਏਰੀਏ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੇ ਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭੰਡੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਇਕ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਐਨਕ ਹੀ ਕਾਲੀ ਲਾਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਲਾ ਹੀ ਦਿਸਣਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਜੋ ਕਿ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਪਿੱਠ ਪੂਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇੱਡਾ ਇਕੱਠ ਭਾਈ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਫਰੀਮਾਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਯੂਥ ਆਫ ਅਮੈਰਿਕਾ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪੂਰਨ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ, ਨਿਊਜਰਸੀ, ਸਿਆਟਲ, ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ, ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਆਏ ਸਨ। ਜੇ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਉਤੇ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਐਡੀ ਤਕਲੀਫ ਕਿਉਂ?

ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਅਹੁਦਿਓਂ ਲਾਂਭੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਫਰਿਜ਼ਨੋ, ਕਰਮਨ, ਟਰੇਸੀ, ਮਨਟੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਲੋਕ ਝੁਰਮਟ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਆਏ ਸਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿਰਫ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ?

ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕੈਦਾਂ ਕੱਟ ਕੇ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰੀਫ ਹੈ ਜਾਂ ਮੁਜਰਮ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਲੜਾਈ ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਕੈਦਾਂ ਕੱਟਣ ਵਾਲੇ, ਡਰੱਗ ਢੋਣ ਵਾਲੇ, ਜਾਅਲੀ ਸੀਡੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ, ਇੰਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਫਰਾਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਫਰਾਡ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੌ ਜ਼ੁਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਖਸ ਜੇ ਕੋਈ ਮੰਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਾਜੋਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ: ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਬਣ ਰਹੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਿਲਡਿੰਗ ਲਈ ਤਨ, ਮਨ ਅਤੇ ਧੰਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਵੀ ਡੋਨੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਚੈਕਿੰਗ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿਚੋਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਟੋਮੈਟਕ ਡੀਡੱਕਸ਼ਨ ਫਾਰਮ ਵੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ 408-568-0034 ਜਾਂ ਭਾਈ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ 408-406-0703 ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਲੋਂ:

ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਸਾਥੀ

Advt.

ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਕਿਉਂ?

ਡੱਬਵਾਲੀ : ਉਤਰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਖਾਸਮ-ਖਾਸ ਹਲਕੇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵਕਾਰ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸੀ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਦੀਆਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਅਹਿਮ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਸਭ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹਰੇਕ ਆਮ ਤੇ ਖਾਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਚਿੱਤੀ 'ਚ ਕਿਉਂ ਹਨ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀਆਂ 10 ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 9 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪਰਚੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਹੀ। ਜਦਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਦੀ ਤਰੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕਰਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਇਹ ਕਨਸੋਆਂ ਵੀ ਆਮ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਲਈ ਐਲਾਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੀ ਸਾਊ ਦਿਖ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਫ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਗਹਿਰੀ ਪੈਂਠ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਪੈਂਠ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦਰਜਨਾਂ ਵਾਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਹਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਸਿਰਕੱਢ ਆਗੂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਤਕੀਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਾਊ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਯੁਵਰਾਜ ਰਣਇੰਦਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਧੜੇ ਦਾ ਅਸਿੱਧੇ ਤੇ ਮੌਨ ਰੂਪ 'ਚ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਪੱਖ ਵਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਪਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਟਿਕਟ ਪੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਯੁਵਰਾਜ ਰਣਇੰਦਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਮਿਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਿਰਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਦੇ ਕੁੜਮ ਤੇ ਮਾਰਕਫੈੱਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਉਛਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਭੇਜੇ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਰਣਇੰਦਰ ਨੂੰ ਯੋਗ ਤੇ ਪੁਖ਼ਤਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਗਰਦਾਨਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਹੀਆ ਤੰਤਰਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰੀਕ ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਬੇਹੱਦ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੀਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਟੱਕਰ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਕਾਰੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਯੋਧਾ ਹੈ।

ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ : ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਲਗਭਗ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਔਰਤ ਹੀ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ।

ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਹੀ ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਪਰ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਪਿਛਲੇ 4 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸੈਂਕੜੇ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ 'ਘਰ ਵਾਪਸੀ' ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਿਆ

ਜ਼ੀਰਾ : ਜਥੇਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ ਦੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ''ਘਰ ਵਾਪਸੀ'' ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲੰਘੀ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਮੁਕਾਮੀ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਇਕ ਗੁੱਟ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਨੇ ''ਬਗ਼ਾਵਤ'' ਕਰ ਦਿਤੀ।

ਡੇਢ ਦੋ ਸੌ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਇਕ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਮੀਤ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੁਖੇਵਾਲਾ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਹੁਕੇ, ਕਾਰਜ ਸਿੰਘ ਆਹਲਾਂ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਨਿਰਵੈਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ, ''ਜੇ ਜਥੇਦਾਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਮੰਨਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਵੋਟਾਂ ਪਾਵਾਂਗੇ।''

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆੜ੍ਹਤੀ, ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਵਲਟੋਹਾ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਸਰਕਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਮਹਿਤਾ), ਸਰਪੰਚ ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਬੋਤੀਆਂਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸੰਤੂਵਾਲਾ ਆਦਿ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।ਇੰਜ ਜ਼ੀਰਾ ਦਾ ਵੱਡਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ।

ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ

ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ : ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਕਾਕਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵਲੀ-ਅਹਿਦ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿਉਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਚਰਚੇ ਭਾਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਲੜਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਸੋਝੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਉੱਪਰ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਕਾਕੇ ਅਤੇ ਕਾਕੀ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤੋਂ ਲੜਾਉਣਾ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੋਂ ਬੁਢਲਾਡੇ ਵਾਲੇ ਉਸ ਹਰਦੇਵ ਅਰਸ਼ੀ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਹਰਦੇਵ ਅਰਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਤੇ ਖੱਬੇ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਐਲਾਨ ਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵੱਡੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਹੈ, ਪਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੂਝ-ਬੂਝ, ਯੋਗਤਾ, ਕਾਬਲੀਅਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੁਚੇਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੁਚੇਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਪੈਸੇ ਦਾ ਛਣਕਾਟਾ ਛਣਕਾ ਕੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਇਆ ਕਰਦੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਕਾਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੱਚੇ ਸੌਦੇ ਵਾਲੇ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੁੜਮ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਮਹੇਸ਼ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਾਂਅ ਵੀ ਭੇਜੇ ਹਨ।

ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਲਈ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਪਰ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਲੁਹਾਰੇ-ਤਰਖਾਣੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਓਦਨ ਹੀ ਜਾਣ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਦਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲਵਾ ਬੈਲਟ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਕਾਕਾ ਤਾਂ ਹਮ-ਉਮਰ ਚਿੱਟ ਕੱਪੜੀਏ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰਾਹੁਲ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੱਕ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਈ ਆਹਲਾ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਦੀ ਅਰਲ ਖੁੱਲ੍ਹਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਕੁਝ ਕਰਦੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ।

ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ (ਐਮ.ਐਲ.) ਦੇ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਾਓਂ ਨੇ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕੱਦ ਕੱਢਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੁਝ ਅਧਾਰ ਭਾਵੇਂ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਂਝ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਆਈਆਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਠਿੰਡਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇਕ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਪਰਾਧਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਸ਼ਾਖੋਰੀ

ਮੁਹਾਲੀ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਹੇਠਲਾ ਨੇਤਾ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਗ ਰਹੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀ ਗਲੀ ਗਲੀ 'ਚ ਠੇਕੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵੀਂ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਪੀਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਮਦਹੋਸ਼ ਹੁੜਦੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮਹਿਕਮਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨ ਲਈ ਪਸੀਨਾ ਵਹਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸੇਫਟੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਗੌਰ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬੋਚਦੀ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹਰ ਅਪਰਾਧਕ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਵਿਰੁਧ ਵਿਆਪਕ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜਨ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਧਦੀ ਸ਼ਰਾਬਖੋਰੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਅਪਰਾਧਕ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਭਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦੂਸਰੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬ ਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਲਾਤਕਾਰ, ਹੱਤਿਆ, ਮਾਰਕੁੱਟ, ਛੇੜਖਾਨੀ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੌਂਸਲ ਮੁਤਾਬਕ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦਰਜ 33 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਟੱਡੀ 'ਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ 85 ਫੀਸਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਸਨ।

14 ਫੀਸਦੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਧੁੱਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਦਰਜ ਬਿਆਨਾਂ 'ਚ ਹਰੇਕ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ 'ਤੇ ਨਸ਼ੇ 'ਚ ਚੂਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਰਨ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਤੀਸਰੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸ਼ਰਾਬ ਹੈ। ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਰਾਜ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚੇਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਚੂਹੇ ਡਾਇਟਿੰਗ 'ਤੇ ਹਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਅੱਜ ਕਲ ਚੂਹੇ ਡਾਇਟਿੰਗ 'ਤੇ ਹਨ। ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਖੂਬ ਮੋਟੇ ਹੋ ਗਏ ਸੀ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੰਘੀ 6 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰੈਸ ਲਾਬੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਉਸ ਵਕਤ ਕਹੀ, ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਜਾਮੇ ਵਿਚ ਚੂਹੇ ਛੱਡਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਕਦ ਅਮਲ ਕਰਨਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ, ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਜਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੂਨੀਅਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਹ ਕੈਪਟਨ ਦੇ ਪਜਾਮੇ ਵਿਚ ਚੂਹੇ ਛੱਡਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਖ਼ਰਚਾ ਲੇਖਾ ਪਾਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਲੰਘੀ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ 11395 ਕਰੋੜ 23 ਲੱਖ ਦਾ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਬਿਨਾ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 1563.64 ਕਰੋੜ ਦੀਆਂ ਅਨੁਪੂਰਕ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੈਗੂਲਰ ਬਜਟ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨ ਜਾਂ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਲਈ ਜੋ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਸੂਬੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਅਜੇ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਪੰਜਵੇਂ ਤਨਖਾਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਦੀ ਦੇ ਅਸਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਦੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਮੰਦੀ ਦੀ ਮੁਸੀਬਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪੈਨਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਵੀ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਖ਼ਰਚੇ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਮਸਲੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਅਤੇ ਮੰਦੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਿਜ਼ਾਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੌਮੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਾ ਸਥਾਈ ਢਾਂਚਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮਾਲੀ ਹਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਇਸ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ 4527 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਚ ਮਾਨ ਦਲ, ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਰੈਲੀਆਂ

ਸੰਗਰੂਰ : 15ਵੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਲਕਾ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ-ਇਕ ਰੈਲੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜੇ ਆਪਣਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੈਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਜਿਹੜੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਜੇ ਕੋਈ ਰੈਲੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਭਰਵੀਂ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਰੈਲੀ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਗੂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਈਕਾਟ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਸ ਰੈਲੀ 'ਚ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬੋਲੇ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਉਤਸ਼ਾਹ ਸੀ ਤੇ ਇਕੱਠ ਵੀ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਰੈਲੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਅੰਦਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਉਤਰੇਗਾ।

ਅਰਵਿੰਦ ਖੰਨਾ

ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ

ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਨੌਜਵਾਨ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਕਮਾਲ ਕਰ ਵਿਖਾਈ। ਉਸ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਉਮਡੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੋਏ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਵੀ।

ਜੇਕਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਐਨਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਤਕੜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰੇਗਾ। ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਇਸ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦਾ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਐਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਠਾਠਾ ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਕਿ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਦੀ ਪਕੜ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ 'ਤੇ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਵੱਡੀ ਪੰਥਕ ਤੇ ਜਨਤਕ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਪੂਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰ ਵਰਗ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ, ਅਧਖੜ ਉਮਰ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਨਵੀਂ ਉਮਰ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ, ਔਰਤਾਂ, ਸ਼ਹਿਰੀ, ਵਪਾਰੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਇਸਾਈ, ਮੁਸਲਮਾਨ, ਦਲਿਤ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਰੈਲੀ ਅਤੇ ਰੈਲੀ ਉਪਰੰਤ ਮਾਰਚ ਕਰਕੇ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਸਥਾਨ ਇਸ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਤਰਸੇਮ ਜੋਧਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਦਲ ਖਿਲਾਫ ਮਾਨ ਤੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ

ਸੰਗਰੂਰ : ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ।

ਲੰਘੀ 7 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸਥਾਨਕ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਵਲੋਂ ਇਕ ਰੈਲੀ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੀ ਗਈ । ਇਸ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਪਿਉ, ਪੁੱਤ, ਭਤੀਜਿਆਂ, ਸਾਲੇ, ਭਣੋਈਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਜਮਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਪਰਵਾਰ ਸਿਖ ਕੌਮ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਾਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੇਰਾਵਾਦ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜਦੋਂ ਅਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਲਈ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇਹ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਘਰ ਵਾਲੀ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤਾਂ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਇਕ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਇਲਾਕਾ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੋਧਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪਣੇ ਉਚ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਘੋਲ ਵਿਚ ਕੁੱਦਣਾ ਅਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਿਆ।

ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਉਨਾਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਵਰ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਡੇਰਾਵਾਦ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਇਆ। 1996 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਰੋਪੜ ਵਿਚ ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਜਦੋਂ 2007 ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਨੂਰਮਹਿਲੀਏ, ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਤੇ ਸਲਾਬਤਪੁਰੇ ਵਿਚ ਨਾਮ ਚਰਚਾ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਖ਼ੁਦ ਆਪ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਚਾਲ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਕੱਠੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੇਰੂੰ ਖੇਰੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। 1984 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਬਿਗੁਲ ਵੱਜਿਆ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ 500 ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕਰਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ, ਗ਼ਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਉਹੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੋਝ ਤਲੇ ਹੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮਾਨ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ : ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਚ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਮੇਤ ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਤਵਾਲੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 2005 ਵਿਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 2005 ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ 'ਚ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਕੋਤਵਾਲੀ ਥਾਣੇ ਦੀ ਪੁਲਸ ਨੇ ਉਦੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਕੁਜ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੇ. ਕੇ. ਕਰੀਰ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮਾਨ ਅਤੇ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ, ਸਰਬਜੀਤ, ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਜੱਜ ਸ਼੍ਰੀ ਕਰੀਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ ਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

SUPER TRAVEL
847-676-9090
E-mail: supertravel2003@yahoo.com
Lowest Fares With Excellent Service
AMERICAN AIR, CONTINENTAL AIR

JET AIRWAYS DELTA, AIR INDIA, KLM, LUFTHANSA.
For Emergency Call anytime at 847-673-3825
EARLY BIRD SALE!!!!
India $545
London $250

Worldwide Travel, Inc.
Your One Stop Shop For International Travel Needs
Michigan Office
29211 Ford Rd.
Garden City, MI 48135
Tel: 734-525-7304
Toll Free: 800-504-3044
Fax: 866-300-9725
Serving Community Since 1975.

Lowest Fare Guaranteed
Los Angles Office
2701 E. Chapman Ave.
Ste.No.108, Fullerton, CA92831
Phone: 714-449-7766
Toll Free: 866-889-1203
Fax: 714-449-7767

NCP College of Nursing
A Division of Nursing Care Providers, Inc.
Training Nurses for the 21st Century
Celebrating Over 25 Years of Excellence in the Health Care Industry.
BECOME A NURSE
• LVN Program (Full-time, part-time classes)
• CNA Nursing Assistant Training
• CNA Acute Care Training
• IV Therapy and Blood Withdrawal Certification Courses
• NCLEX-PN Review Class
LVN Program Start Dates
So. San Francisco Campus
May 26, 2009, October 26, 2009
Hayward Campus
July 27, 2009, Dec. 2, 2009, Jan. 25, 2010
Student Loans, Payment Plans Available
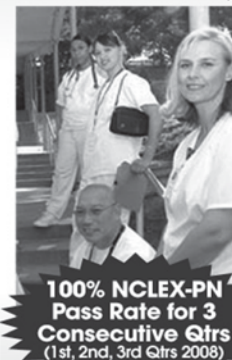
100% NCLEX-PN Pass Rate for 3 Consecutive Qtrs (1st, 2nd, 3rd Qtrs 2008) SSF Campus
SSF Campus: 257 Longford Drive, Rm. 5, South San Francisco, CA 94080 1-800-339-5145
Hayward Campus: 21615 Hesperian Blvd., Ste. A, Hayward, CA 94541 1-800-611-4054
Visit us online at www.ncpcollegeofnursing.com
NCP College of Nursing Vocational Nursing Program is accredited and approved by the California Board of Vocational Nursing and Psychiatric Technician. The Nursing Assistant Program is approved by the Department of Public Health. NCP College of Nursing is approved under Title 38, United States Code, to train veterans and their eligible dependents.

FARMERS INSURANCE GROUP
Symbol of Superior Service
FARMERS®
ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜਨਸ, ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰੇਜ ਲਓ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
*Auto *Home *Life *Umbrella
*Business Work Comp.
Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 120, Fremont CA 94536
Phone: 510-797-7989 Fax: 510-794-7398
visit us@ farmers.com

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
License # 0C 70672
ਪਾਲਿਸੀ (ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ) ਸਿਰਫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ।

ਜਿਥੇ ਪਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ

ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਜਿੱਥੇ ਪਾਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੌਧਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਗਰਮ ਚਰਚਾ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਛਪ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਜਗਤ ਦੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਹੀਨ ਚਿੰਤਕ ਗੁਰਬਚਨ ਨੇ ਇਸ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਚੇਤਨਾ ਜਗਤ ਬਾਰੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵਪੂਰਨ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

-ਗੁਰਬਚਨ

ਕੀ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਇਹਦਾ ਨਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਏਦਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹੀ ਸਮਝ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚੋਂ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕਿੰਦਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਭੋਇੰ ਦੇ ਜ਼ਹੀਨ ਕਵੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚਦੀ ਹੈ?

ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਿਆਸਤ ਮਨੋਵੇਗਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਦੋਪਾਸੀ ਆਤੰਕ ਦੀ ਮਾਰ ਸਹਿਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੀ ਮਿਲਵੀਂ ਵਿੱਥਸੂਝ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਗੱਲ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਚਿੰਤਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ 'ਚ ਖੜੋਤਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਤਿੱਤਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਜਿੱਥੇ ਪਾਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ' ਦੇ ਆਰੰਭ 'ਚ ਲੇਖਕ ਉਸ ਸਪੇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਾਸ਼ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿਰਜੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉਸ ਭੋਇੰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ/ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਰਣਭੂਮੀ ਬਣੀ। ਫਿਰ ਅਚਾਨਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹਿੰਸਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਹਿੰਸਾ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਬਿੰਬ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤਿਧੁਨੀਆਂ ਦਾ ਹਨਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਦੀ ਕਵਿਤਾ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਇਸ ਪਲਟਾਓ ਦਾ ਆਧਾਰ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਬਿਆਨ ਹਨ ਜੋ ਉਹਨੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਓਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲੂ ਸਟਾਰ ਬਾਦ ਦਿੱਤੇ। ਸੂਤਰਧਾਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਬਿਰਤਾਂਤ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮੋੜ ਅੱਗੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਿਰਤਾਂਤ 'ਚ ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਾਸ਼ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸ਼ ਦਾ ਕਤਲ ਗਲਤ ਕਦਮ ਸੀ। ਉਹ ਕਵੀਆਂ/ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ 'ਚ ਵਿੰਗ-ਟੇਢ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਪਾਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਕਟਾਰੀ ਤਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਪਾਸ਼ ਦਾ ਬਿੰਬ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤਦ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪਲਟਾਓ ਰਾਜਿੰਦਰ ਰਾਹੀ ਦੀ ਪਾਠਗਤ ਨੀਤੀ (Textual Strategy) ਹੈ।

ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਦੋਪਾਸੀ ਆਤੰਕ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਏਦਾਂ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਧੁੰਧੂਕਾਰੇ ਬਾਰੇ ਜਦ ਪਾਸ਼ ਆਪਣਾ ਆਕ੍ਰੋਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਹਦੇ ਪੈਂਤੜੇ ਨੂੰ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਦਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਦੇਖੋ ਪਾਸ਼ ਐਂਟੀ '47 ਦੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1986 ਵਾਲੇ ਅੰਕ 'ਚ ਉਦੋਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਕੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: "ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ (ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ) ਦਾ ਵਿਗੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੋਚ ਪ੍ਰਬੰਧ ਜਿਸ ਨੇ 'ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਓ', 'ਸਮਾਜਵਾਦ ਲਿਆਓ', 'ਗਵਾਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਢਾਓ' ਆਦ ਨਾਹਰਿਆਂ ਦਾ ਹੀਜ-ਪਿਆਜ ਖੁੱਲ੍ਹਦਾ ਤੇ ਅਸਰ ਮੁੱਕਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਨਵਾਂ ਢੰਗ ਇਹ ਅਪਨਾ ਲਿਆ:

ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ
ਮੁੜਸੁਰਜੀਤੀਵਾਦ ਪੜ੍ਹਾਓ
ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਮੂਹਰੇ
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਾਘ ਦਿਖਾਓ
ਖਤਰਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਿਗੁਲ ਵਜਾਓ,
ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਘਮਸਾਣ ਮਚਾਓ,
ਦੱਬ ਕੇ ਪਾਲੋ ਬਲੀ ਦੇ ਬੱਕਰੇ,
ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਫੜ ਝਟਕਾਓ
ਝਟਕਾ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਲੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲੇ
ਧਰਮ 'ਚ ਪੈਂਠ ਬਣਾਓ"

ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਪਾਸ਼ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੀ; ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਈ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਨੋਵੇਗੀ ਮੋੜ ਦੇਣ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਖੜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਹਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦੀ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਸੈਕੂਲਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਧਰਮ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਤੋਂ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਹਿੰਸਕ ਧੁੰਧੂਕਾਰਾ ਫੈਲਾਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਸੂਮ ਬੰਦਾ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਤੰਤਹੀਣ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਤਕੜਾ ਜੋਖ਼ਮ ਸਹੇੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਿਪੇਖ ਨੂੰ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਸੱਚ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਐਂਟੀ 47 ਦੇ ਉਕਤ ਅੰਕ 'ਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: "ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਖਵਾਲ ਕਾਂਗਰਸ। ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਲਗੜਦਾਦਾ ਮੋਹਨਦਾਸ ਗਾਂਧੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕ ਰੋਹ ਨੂੰ 'ਰਘੁਪਤ ਰਾਘਵ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਪਤਿ ਤ ਪਾਵਨ ਸੀਤ ਰਾਮ" ਵਿਚ ਬਦਲ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।" ਅਜਿਹਾ ਲਿਖਦਿਆਂ ਪਾਸ਼ ਨੇ ਸਟੇਟ ਦੇ ਅੰਤ੍ਰੀਵੀ ਖਾਸੇ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਣਾ ਸੀ?

ਪਾਸ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਰ ਦਾ ਬੋਲਾਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਅੱਸਬ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਰ ਸਿਆਸੀ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੀ ਸੀ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਤੀ ਅਨੁਕੂਲ ਚਲਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਹਰ ਮੋੜ 'ਤੇ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚਿੰਤਕ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਸਵਾਰਥੀ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹਨੂੰ ਦੋਸਤੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਉਹਨੇ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਪੱਲਾ ਨਾ ਛੱਡਿਆ। ਉਹ ਗਿਆਨ ਦੇ ਪਥ ਦਾ ਪਾਂਧੀ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਉਹਦੀ ਡਾਇਰੀ ਅਤੇ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। 'ਹੋਣ' ਦੇ ਅਮਲ 'ਚੋਂ ਜੋ ਉਹਨੇ ਸਪੇਸ ਸਿਰਜੀ ਉਹ ਉਦਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਰਾਹੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਗੋਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਦ ਵਿਚ ਰਾਹੀ ਦੀ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਖਿਕ ਤੇ ਸੁਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੀੜ ਦੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਨੋਵੇਗੀ ਤਰਜ਼ ਦਾ 'ਪ੍ਰਤੱਖਣ' ਹੈ। ਉਹ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉੱਸਰੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਓਹਲੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੋਪਾਸੀ ਆਤੰਕ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਲਈ ਵੀ ਸਾਂਵੀਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ, ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਧਿਰਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਇੰਤਹਾਈ ਲੇਖਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਕਵੀ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਕਟਵਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜਿਹਦੀ ਨੇਤਾ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਸੋਗ ਮਨਾਂਦਾ ਹੈ - ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮੀਰ ਪ੍ਰਸਤ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸੱਚ/ਸੁੱਚ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਖੜਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਏਨਾ ਨਿਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਸ਼ ਮਸਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਫੜ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਉਹ ਐਂਟੀ 47 (ਅਕਤੂਬਰ 1986) 'ਚ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਵੋਟ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਜੁਆਬ 'ਚ ਜੋ ਖਾੜਕੂਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭੁਗਤਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਉਹਨੇ ਇਹਦੀ ਸਖਤ ਲਹਿਜ਼ੇ 'ਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਲੌਬੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟਦੇ ਰਹੇ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਏਦਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ-ਤਰਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਦਿੱਸਣਗੇ। ਇਹਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸ਼ ਅਕਤੂਬਰ 1986 'ਚ ਲਿਖਦਾ ਹੈ: "ਅਪ੍ਰਾਧੀ ਹਨ, ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ, ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਕਤੀ ਦਲ, ਆਰੀਆ ਵੀਰ ਦਲ, ਧਾਰਮਕ ਰਖਸ਼ਾ ਸੰਮਤੀ, ਬਜਰੰਗ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਆਦਿ ਜਨੂੰਨੀ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਖੰਡ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ 'ਹਿੰਦੂ ਸਾਮਰਾਜ' ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਕਰੂਰੀ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ ਤੇ ਫ਼ਿਰਕੂ ਹਨੇਰੀ ਝੁਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਸਿੱਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।"

ਪਾਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਲਿਖ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ-ਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਸੋਵੀਅਤ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਫ਼ਾਇਦੇ ਬਟੋਰਨ ਵਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ 'ਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਬੱਜਰ ਅਨਿਆਂ ਹੈ। ਉਹ ਹੋਰ ਨਕਸਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੈਰੀਅਰਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਉਹਨੂੰ ਨਾ ਆਪਣੇ ਬਿੰਬ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਕਰਨ ਦਾ ਲੋਭ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਤੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋਣ ਦਾ। ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਗਹੀਣ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੂੰ ਪਸ਼ੇਮਾਨ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਹ ਵਾਪਰ ਕੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜੀ ਸਪੇਸ ਪਲੀਤ ਹੁੰਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ।

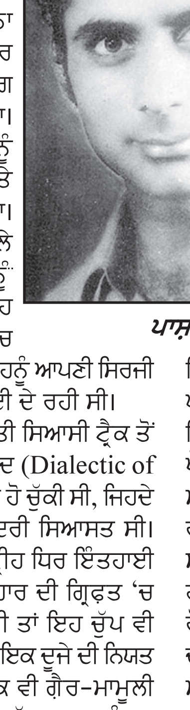

ਪਾਸ਼

ਉਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਥਿਤੀ ਸਿਆਸੀ ਟ੍ਰੈਕ ਤੋਂ ਉਖੜ ਕੇ ਮਨੋ-ਦੁਸ਼ਤ ਦਵੰਦ (Dialectic of Neurosis) ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਜਿਹਦੇ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਦਵੰਦ 'ਚ ਹਰ ਸਕ੍ਰੀਏ ਧਿਰ ਇੰਤਹਾਈ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੰਤਹਾਈ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ 'ਚ ਸੀ। ਆਮ ਬੰਦਾ ਜੇ ਚੁੱਪ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਚੁੱਪ ਵੀ ਇੰਤਹਾਈ ਪੱਧਰ ਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਨਿਯਤ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਵੀ ਗ਼ੈਰ-ਮਾਮੂਲੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਸੰਕਟ ਮਿੱਥਕ/ਅਧਿਆਤਮਕ ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਮਨੋ-ਦੁਸ਼ਤ ਦਵੰਦ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਦਵੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵੇਕਹੀਣ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਉਹ ਭੋਇੰ ਅਤੇ ਇਹਦੀ ਲੋਕਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦਵੰਦ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੌਰਮਨ ਬਰਾਊਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'Life Against Death' ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਸਿਰਫ਼ ਭੌਤਿਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜੋ ਪਦਾਰਥਿਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰਦਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹਦੀ ਤਹਿ 'ਚ ਦੁਸ਼ਤ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਤੋਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਰਾਊਨ ਇਸ ਨੂੰ Dialectic of Neurosis ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੋਵੀਅਤ ਰੂਸ 'ਚ ਸਟਾਲਨੀ Neurosis ਨੇ ਹੀ ਸੈਂਕੜੇ ਨਿਧੜਕ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਟੇਟਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਦ 'ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ' ਸੰਵਾਦੀ ਸੋਚ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਛਾਅ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਉਸ ਭੂਖੰਡ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਦੂਕ ਜਦ ਪ੍ਰਵਚਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਤਦ ਇਹਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਉਰਜਾ ਦਾ ਨਾਤਾ ਚਿੰਤਨ ਨਹੀਂ ਮਨੋਵੇਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਮਨੋਵੇਗ ਦੇ ਬੰਦੂਕ ਪ੍ਰਵਚਨ ਅਦਾ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਜੋ ਇਸ ਭੂਖੰਡ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਤੰਕ ਸਰਵ-ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਲੂਸਦਾ ਹੈ; ਇਹਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਤਰਕ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਿੜਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੇ ਇਹਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਉਹਦਾ ਘਾਣ ਆਤੰਕ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਿੰਸਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਤੰਕ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਯੌਂ ਪੌਲ ਸਾਰਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'Terrorism is a terrible weapon, but the oppressed have no other.' ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਾਰਤਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵਰਤੇ ਜਦ ਮੁਨਿਖ ਉਲਿੰਪਕ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਅੱਠ ਯਹੂਦੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੇ ਫੁੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਤਰ ਇਹ ਸੰਦੇਹੀ ਕਥਨ ਸਿਰਫ਼ ਦਲੀਲ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦਾ ਹੈ, ਆਤੰਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦਾ। ਉਹਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਤੰਕ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਾਸ਼ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਛੁੱਟਪੁਟ ਪ੍ਰਵਚਨ ਨਕਸਲੀ ਦੌਰ ਵੇਲੇ ਦੇਖ ਲਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਇਹਦੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸੀ।

ਖਾੜਕੂ ਦੌਰ ਦੇ ਆਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਹਨੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ (ਜਿਸ ਦੀ ਹੇਠਲੀ ਪਰਤ 'ਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਸੁਪਰ-ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਾਲਾ ਸਿਆਸੀ ਅਵਚੇਤਨ ਸੀ), ਜੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਾਸਾ ਕਰਦੀ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਲੌਬੀ ਦਿਨ ਰਾਤ ਉਹਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਖੌਫ਼ਜ਼ਦਾ ਨਾ ਕਰੀ ਰੱਖਦੀ, ਜੇ ਕੁਲੀਨ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਅਵਚੇਤਨ ਸਟੇਟਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਆਵੇਸ਼ਤ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਸਤੰਬਰ 1982 'ਚ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਜਦ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਇਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਤੋਰ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਦੁਸ਼ਤ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੇ ਟ੍ਰੈਪ 'ਚ ਲੈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਹਤਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਡਾਇਲਾਗ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥੋਂ ਖਿਸਕ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹੌਲੇ ਹੌਲੇ ਗੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿਆਸਤ ਚਲਾਣ ਵਾਲੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੰਦੂਕ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਚਨ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਗਰਭੂਮੀ 'ਚ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਂ ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਤਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਆਸਤ ਅੜਦੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਭਜਨ ਲਾਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਕਾਰੇ ਕੀਤੇ, ਤਦ ਸਥਿਤੀ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਸ਼ਿਫਟ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੋ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇੜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦ ਕੋਈ ਦੌਰ ਮਨੋਵੇਗਾਂ ਦੀ ਭੇੜ ਰਾਹੀਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਸੱਚ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਪਾਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਮਨੋਵੇਗੀ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਪਾਸ਼ ਦੁਆਲੇ ਮਿੱਥਾਂ ਉਸਾਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਥ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਲਈ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖੇ ਬਗ਼ੈਰ ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਖੂਨੀ ਵਰਕਿਆ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਸੁਆਲ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਜ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਕੀ 'ਵਿਯਨ' ਹੈ? ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਥਾਨਕਤਾ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਸ਼ਬਦ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਹਨ, ਕੀ ਉਹ ਅੱਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ? ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭੋਇੰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਸਲਿਆਂ 'ਚ ਕੀ ਮੀਡੀਏਸ਼ਨ ਹੈ? 1849 'ਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ, 2049 ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਾਰਿਸ ਕੌਣ ਹੋਵੇਗਾ? ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਆਕ੍ਰਮਣ ਤਕੜੀ ਸਥਾਨਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਭੂਖੰਡਾਂ 'ਤੇ ਸਤਹੀ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਤਾਂ ਇਸ ਆਕ੍ਰਮਣ ਦੀ ਮਾਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਸ਼ਕ/ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਏਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁਣ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨੀ ਸਰਮਾਏ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧਵਾਦ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਵਿਕਾਸ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਆਤਮਾ ਹੀ ਸਿੱਥਲ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਤਕੜਾ ਜੁੱਸਾ ਕੀ ਕਰੇਗਾ?

ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਾਨਕਤਾ 'ਤੇ ਵਿਰਾਟ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਪਰ-ਹੋਂਦਾਂ ਛਾਅ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੋਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਤਹਿ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਖੋਹਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਨਾਅਹਿਲੀ ਕਰਕੇ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਕ ਜਾਤੀ ਕੋਲ ਆਪਣਾ ਮਹਾਨਗਰ ਨਹੀਂ ਉਹਦਾ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਨਾਲ ਨਾਤਾ ਕੁਸਾਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਹਾਨਗਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰਤਾ ਦਾ ਸਥਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਥੇ ਮਨੁੱਖ ਬਹੁ-ਪਾਸਾਰੀ ਉਡਾਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾਣ ਲਈ ਚਿੰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ 'ਅਰੰਭ' ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਇਸ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ। 'ਅਰੰਭ' ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਘੁਰਨਾ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੋਂ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲ 'ਰਿਲੇਟ' ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਇਜਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਖਿਤਿਜਾਂ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨਗਰ ਦੇ ਕੋਈ ਜਾਤੀ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ, ਉਦਗਾਰਾਂ, ਤਸੱਵਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸਤਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਜਾਤੀਗਤ ਜਾਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ-ਜੁੱਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ। ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਇਹਦਾ ਬੈਸਣਾ ਪਰਾਏ ਬਾਰਾਂ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਮਹਾਨਗਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜੋ ਹਨ ਉਹ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਥਾਨਕਤਾ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ, ਇਸ ਭੋਇੰ ਦੀ ਲੋਕਾਈ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖਿੰਡਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਖਿੰਡਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ 'ਚ ਤਾਕਤਹੀਣ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਿਛੜ ਰਹਿ ਜਾਣ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰੀ 'ਚ ਪੱਸਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦਾ 'ਅਰੰਭ' ਫੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਜੋ ਹੈ ਉਹਦੀ ਤੈਹ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਅਤੇ ਇੱਧਰ ਅਸੀਂ ਹਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਦੀ ਮਨੋਵੇਗੀ ਸੋਚ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਹਰ ਥਾਂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਕੀੜਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਯੂਥ ਜਾਨ ਹੂਲ ਕੇ ਇਸ ਭੋਇੰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਲਾਚਾਰ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਭੋਇੰ ਤੋਂ ਉਖੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ/ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਜੁੜਿਆ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਉਹ ਜੁੜਿਆ ਵੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿੰਦਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਭੋਇੰ ਦੀ ਆਤਮਾ ਮਸਲੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਘਿਨੌਣੀ ਅਨਿਵਾਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਜਾਂ ਆਂਧਰਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਜਾਂ ਕੇਰਲਾ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕਤਾ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥ ਹੈ। ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਮਲਿਆਲਮ ਜਾਂ ਮਰਾਠੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੋਇੰ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਏ ਬਗ਼ੈਰ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਟਪਟੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਤੈਹ 'ਚ ਕੀ ਹੈ?

ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁਗ 'ਚ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਕੌਮੀਅਤ ਦਾ ਜੁੱਟ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਥਮ ਜੁਗਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਪਰਾਈ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਪਰਾਏ ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਬਿਖਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ

ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਨਿਥਾਵੀਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਸੂਫ਼ੀ ਗਾਇਨ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਯਾਨਿ ਕਿ ਉਹਦੀ ਦੌੜ ਗੈਲਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਜਦ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਮਨਫ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਇਹ 'ਕੌਮ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਸੱਵਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਡਾਨ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਸਾਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਉਹਦੇ ਤੰਤੂਆਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਜੋਗੀ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਸਪੇਸ ਬਚੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ; ਉਹਦੇ ਬੱਚਿਆਂ 'ਚ ਏਨੀ ਸਪੇਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ, ਬੀਵੀ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ 'ਚ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਲੈਂਗ 'ਚ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਖੰਡਿਤ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਬਗ਼ੈਰ ਇਸ ਸਰੋਤ ਨੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਗਲੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਸ ਪਥ 'ਤੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਸਥਾਨਕਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਥਮ ਇਕਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ ਹੈ ਉਹਨੂੰ ਕੌਮ ਦਾ ਤਸੱਵਰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਦੋਵੇਂ, ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਿੰਗ ਸਿਲੀਕਨ ਵਾਦੀ 'ਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਜਾਂ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ।

ਇਸ ਭੋਇੰ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਇਕ ਦੌਰ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਅੱਜ ਉਹ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਮਰੁੰਡੇ ਖਾਣ 'ਚ ਵਿਅਸਤ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ 'ਲੇਖਕ' ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਦੀ ਘਟੀਆ ਪਛਾਣ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ; ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਲੇ ਭੰਬੀਰੀ ਵਾਂਗ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹਨੇ ਪ੍ਰਗਤੀਵਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਸਥਾਪਨਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਤੋਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਖਾਤਰ ਲ੍ਹੇਰਾਂ ਵਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਸਾਹਿਤਕ ਪਿੜ 'ਮੇਲਾ ਕਲਚਰ' ਦਾ ਪਰਤੌ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਜਾਂ ਚਿੰਤਨ/ਮਨਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਭਿਲਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਦਲਾਲ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੰਦੇ ਅਕਾਦਮੀਆਂ/ਸਭਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੰਚ ਨਿੱਕੀ ਮੋਟੀ ਠੱਗੀ-ਠੋਰੀ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਫੌਤ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਯੂਨੈਸਕੋ ਕੋਲੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਇਹਦਾ ਪਤਾ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਲੂੰਪਨੀ ਕ੍ਰੀੜਾ ਤੋਂ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਪੁਰਸਕ੍ਰਿਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਪਾਸ਼ ਜਿਹਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ? ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸੂਲੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ?

ਸੁਤੰਤਰ-ਚਿੱਤ ਕਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਪ੍ਰਭੂ' ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਤਣਾਅ 'ਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਲਈ ਮੰਡੀ/ਪੂੰਜੀ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਭੂ ਚਿੱਤ/ਚੇਤਨ ਨੂੰ ਅਮਾਨਵੀ ਮੁੱਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਲੀਤ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਇਹਦੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਬਣਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਭਰਾਂਤੀਆਂ, ਮਿੱਥਾਂ, ਦੋਗਲਾਪਣ, ਅਵਸਰ-ਪਸੰਦੀ, ਚਾਪਲੂਸੀ (ਅੱਜ ਜੋ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਦਾ ਖਾਸਾ ਹੈ) ਆਦਿ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਬੰਦੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਦੀਆਂ ਜੋ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ/ਪਰਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੋਚ ਉਦਾਰਵਾਦ ਹੈ ਤਾਂ ਏਦਾਂ ਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ 'ਚ 'ਘਟ ਗਿਣਤੀ' ਦੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਟੀਣੀ। ਸਾਰੇ ਵਖੇਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਡੀ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਸਮੇਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਦਿਨ ਰਾਤ ਕੰਮ 'ਚ ਫਾਥੇ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਸਪੇਸ ਘੜਨ ਦੀ ਵਿਹਲ ਬਚੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਨਾ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਾਰ ਕਿਸੇ ਮਸਲੇ 'ਚ ਉਹਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ 'ਉਜਰਤ ਦਾ ਗੁਲਾਮ' ਬਣ ਸਕੇ। ਏਦਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਉਹਨੇ ਭਾਸ਼ਾ/ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਟੁੱਟਣਾ ਹੀ ਹੈ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਦੇਸ/ਕੌਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਹਦੀ ਸ਼ਿਰਕਤ ਗ਼ਾਇਬ ਹੋਣੀ ਤੈਅ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਇਸ ਸੰਕਟ ਦੀ ਥਾਹ ਪਾਸ਼ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੁਝ ਦੇਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪਾ ਲਈ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ' ਦਾ ਨਿਤ ਪਾਠ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਏਥੇ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਤੁਣਕਾ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ:

ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਮੁਰਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਣਾ
ਨਾ ਹੋਣਾ ਤੜਪ ਦਾ, ਸਭ ਸਹਿਣ ਕਰ ਜਾਣਾ
ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਕੰਮ ਤੇ
ਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਘਰ ਜਾਣਾ
ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਸਾਡੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਰ ਜਾਣਾ

ਅੱਜ ਜੋ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ੀਨਗੋਈ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਪਾਸ਼ ਦੀ 'ਮੀਡੀਏਸ਼ਨ' ਬਹੁ-ਪਾਸਾਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਵੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੁਤੰਤਰ-ਚਿੱਤ ਭਾਸ਼ਾਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਵਿ-ਭਾਸ਼ਾ 'ਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦੇ ਦੀਆਂ ਅਕਾਂਖਿਆਵਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਵਰੋਸਾਏ ਬੰਦੇ ਨੇ ਸੁਣਿਆ। ਇਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਬਰਫ਼ੀਲੇ ਜ਼ਿਹਨ ਪਿੰਘਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਹਰ ਜ਼ੁਲਮੋ ਸਿੱਤਮ, ਕੂੜ, ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਸਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ ਇਹ।

ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਭੋਇੰ ਦੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ਼ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਦੋਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਪਾਸ਼ ਦਾ 'ਹੋਣਾ' ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭੋਇੰ 'ਚੋਂ ਉੱਗਦੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਨਾਲ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਏਦਾਂ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਾਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਪਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਲੇਮ ਪੁੱਜਾ। ਆਪਣੀ ਭੋਇੰ 'ਚ ਆ ਕੇ ਉਹ ਨੰਗੇ ਧੜ ਉਸ ਲੋਹੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਉਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਸੱਚ/ਸੁੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਕਵਚ ਸੀ। ਏਦਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਸਹੇੜਨ ਵਾਲੇ ਕਵੀ ਜੇ ਮਿਥਕ ਬੁਲੰਦੀ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

***

ਛੇਵਾਂ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਫਰੀਮਾਂਟ: 13 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਛੇਵਾਂ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਪਵਿਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਜੋ ਸਮਰਪਿਤ ਹਰ ਸਾਲ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ (ਵਿਸਾਖੀ ਤੋ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ) ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅਮਰੀਕਨ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਆਦਾਰਾ ''ਸ਼ੇਰੇ-ਏ-ਪੰਜਾਬ'' ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ), ਯੁਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖਸ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਸਹਿਜੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਟੈਕਸਾਸ ਸਟੇਟ ਦੀ ਡੈਲਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਇਕ ਹਫਤੇ ਦਾ ਦਸਤਾਰ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ ਦਿਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਦੂਸਰੇ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਸਜਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੋਅਰਡੀਨੇਟਰ ਜੈਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਰਾਂ ਬੰਨ ਕੇ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਇਨਾਮ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਾਰਾ ''ਸ਼ੇਰੇ-ਏ-ਪੰਜਾਬ'' ਸਰੀ (ਕੈਨੇਡਾ) ਵਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰਾਂ ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਦਿਵਸ ਸਿੱਖ ਚਿਲਡਰਨ ਫੋਰਮ ਵਲੋ 2003 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' 2004 ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਖੇ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਏਸੇ ਹੀ ਸਾਲ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ''ਸਿੱਖ ਦਸਤਾਰ ਦਿਵਸ'' ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ''ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ'' ਕੈਲੰਡਰ ਅਤੇ ਜੰਤਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਸਿੱਖ ਚਿਲਡਰਨ ਫੋਰਮ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ www. Sikhchildren.com web site ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ info@sikhchildren.com ਤੋਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Reliable and Experienced Real Estate Professional

ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ

ਗੁਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਫੋਨ: 209-815-1869

*Bay Area*Tracy *Manteca * Lathrop * Weston Ranch*Stockton *Lodi *Elk Grove *Sacramento *Modesto *Turlock *Brentwood *Antioch * Oakley *Discovery Bay

We Specialize in Bankowned, Foreclosure and Short Sale Homes

ਘਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਲੈਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਖੀਰ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

We Also Sell Business And Commercial Properties

Rent 'ਤੇ ਘਰ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
Rent 'ਤੇ ਘਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇ

Right Time To Buy For Investers And First Time Home Buyers

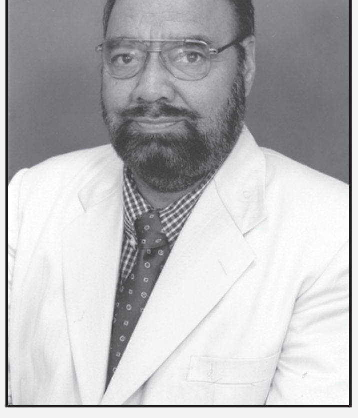

Gurbans Singh Gill
Realtor/Notary Public
11 Years Experiance in Real Estate
e-mail: gurbans@gotracy.com
Fax: 209-836-0706
www.gotracy.com

REALTY WORLD Millennium

Gurbans Gill 209-815-1869

US- Mortgage Relief LLC

4625 First St. #260, Pleasanton, CA 94566
Ph. 925-484-4410 Fax: 925-566-5750

ਘਰ ਖੁਸ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਰੈਡਿਟ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨੇ ਸਤਾਇਆ ਹੈ?

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ:

*ਘਰ ਦੇ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਲੈਂਡਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਅਨੁਭਵੀ ਬੈਂਕਰਾਂ ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਲੈਂਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਦੇਬਾਜੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਲੋਨ ਦੀ ਰਕਮ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਘਟਾ ਕੇ ਪੇਅਮੈਂਟ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਕਰਵਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ੌਰਟ ਸੇਲ ਜਾਂ ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਕਰਨਾ ਹੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ 1099 ਇਸ਼ੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦਾ ਲੋਨ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਡਜਸਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

Principal Reduction
Intrest Reduction
Loan Restructure
Re-instatement
Repayment Plan
Deed in Lieu of Foreclosure

ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਤੋਂ ਘਰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਸਤਾ

Contact: Gurbinder Singh 408-930-9448,
Abby Kang 925-963-6075, Alex Watson 925-437-4204

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 14 ਮਾਰਚ, 2009

ਕੁੰਢੀਆਂ ਦੇ ਸਿੰਗ ਫਸ ਗਏ, ਕੋਈ ਨਿੱਤਰੂ ਵੜੇਵੇਂ ਖਾਣੀ -ਲੋਕ ਬੋਲੀ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣ ਦੰਗਲ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਲਚਲ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 9 ਹਲਕੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਹਲਕਾ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਬਠਿੰਡੇ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੱਕਾਰ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੇਟੇ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਚੋਣ ਲੜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਪ੍ਰਨੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸਿਰਤੋੜ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦੁਫੇੜ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲੱਕ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨ ਸਕੀ। ਉਂਜ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪਛੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਦੋਨੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਪਰਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਡੀਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰ ਲਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ, ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਪਰਖਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਂਜ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੱਬੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੀਟ ਤੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹਟਕੇ ਦੋ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕਾ ਯੁੱਧ ਉੱਪਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁਣ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਮਘਦੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਪਰ ਹੀ ਚੋਣ ਯੁੱਧ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਉੱਪਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਟਿਕੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਫੀ ਦੁਬੱਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰਲੇ ਕੈਪਟਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੂਲੋ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਬਹੁਤੇ ਜਿੱਦੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਭੁਗਤਣ ਨਾਲੋਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਅਫਵਾਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਲਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਟ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੀ ਬਿਨਾਅ ਉੱਪਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਅਤੇ ਦੂਲੋ ਧੜਾ ਵੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲੋਂ ਉਹ ਕੇ.ਪੀ. ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਇਹ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸ ਵਲੋਂ ਹਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਧਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵਧੇਰੇ ਸੰਗਠਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਲੋਸਣ ਦੇ ਆਹਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੇ ਉਦੋਂ ਰਣਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੰਭਾਵਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਬੇਟੇ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਾ ਬਣਵਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਧੁੰਮਾ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੰਜ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਦੀ ਜੰਗ ਹੁਣ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਕਰੀਬਨ ਚੋਣ ਜੰਗ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਦਜ਼ਨ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਨੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਤਨ ਮੁਖੀ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹਨ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਤਿੱਖੀ ਚਰਚਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ''ਹਿੰਦੂ ਮੀਲ''

ਧਾਰਾ ਪੱਚੀ ਵੀ ਸਾੜਦੇ ਰਹੇ ਆਪਾਂ
ਸਾਨੂੰ ਬਿਪਰ ਬਣਾਏ ਜੋ ਅਤਿ ਕਰਕੇ।
ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ 'ਅੰਗ' ਸਾਨੂੰ
ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਬੇ-ਪਤਿ ਕਰਕੇ।
ਰੋਣਾ ਰੋਈਏ ਜੇ ਵੱਖਰੀ ਕੌਮ ਵਾਲਾ
ਦਿੰਦੇ ਚੁੱਪ ਕਰਵਾ ਕੁਪਤਿ ਕਰਕੇ।
ਅੱਧ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਡੀਂਗ ਮਾਰੇ
ਜਾਈਏ ਕਿੱਥੇ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਅੱਕ ਕਰਕੇ।
'ਹਿੰਦੂ ਮੀਲ' ਜਹਾਜ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ
ਸਾਡੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਛਕ ਲਿਆ ਸਤਿ ਕਰਕੇ।

ਦੇਸ਼ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼

ਭਾਰਤ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੋਪਾਲਸਵਾਮੀ ਨੇ ਜਿਸ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ, 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣਨਾ ਤੈਅ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਆਖਿਰਕਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗੁਲ ਵੱਜ ਹੀ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਨਵੈਂਟ ਐਜੂਕੇਟਡ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਬਤੌਰ ਵੋਟਰ ਵਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਵੋਟਰ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀਮਤਾ ਨਾਲ ਵੋਟ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਾਰ ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਰੰਗ ਫਿੱਕਾ ਜਾਂ ਸਵਾਦ ਫ਼ੋਕਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।

ਦਰਅਸਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਪਾਲ

ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਹਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਮੱਧਕਾਲੀ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਮਰਕੱਸੇ ਕੀਤੇ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਜਾਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਆਈਆਂ ਕਿ ਆਈਆਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਕੇ ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਸੀ। ਆਖਿਰ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕਥਨੀ ਸੱਚ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸੂਰਤ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਨਿਭਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1 ਜੂਨ 2009 ਨੂੰ ਇਸ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ 13 ਮਈ 2009 ਤੱਕ ਪੰਜ ਪੜਾਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ 16 ਮਈ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ 26 ਨਵੰਬਰ, 2008 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਲੈ ਕੇ ਆਏ 10 ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਕਾਫੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਕ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਕਿ ਲੱਗੀ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਲੇ ਯੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਭਾਰੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਟਲਣਾ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸੁਖਾਵੇਂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦਿਆਂ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਪਲ ਰਹੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅੱਗੇ ਬੇਵੱਸ ਲੱਗਿਆ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਟੋਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਯੁੱਧ ਛੇੜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਡਰੋਨ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ।

ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 'ਹਿੰਗ ਲੱਗੇ ਨਾ ਫਟਕੜੀ, ਰੰਗ ਚੋਖਾ ਆਵੇ' ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਮਕਸਦ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੂਟਨੀਤੀ ਐਨੀ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਕਿ ਨਾ ਯੁੱਧ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਨਾ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਹਾਨੀ ਹੋਈ। ਇਹ ਕਾਰਜ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੀ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੋਣਾਂ 16, 23 ਅਤੇ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੇ 7 ਅਤੇ 13 ਮਈ, 2009 ਨੂੰ ਪੰਜ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ 7 ਅਤੇ 13 ਮਈ ਨੂੰ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਸੱਚਮੁੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਗੋਪਾਲਸਵਾਮੀ ਨੇ ਜਿਸ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੈਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ, 16 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ 2009 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਚਾਰ ਪੜਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣਨਾ ਤੈਅ ਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੀ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਸਵੀਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ 15ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ੰਕੂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਭਰੇਗੀ। ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੇਗੀ ਜਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ.। ਫਿਲਹਾਲ ਜੋ ਤਸਵੀਰ ਉੱਭਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਵਧ ਸਾਥੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਵਿਚਲੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਕੀ ਕਰਵਟ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਕੀ ਪਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਫਿਲਹਾਲ ਕਾਫੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਕਿਸ਼ਤੀ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਇਸ ਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀਆਂ ਸਾਥੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੀ 1999 ਨਾਲੋਂ ਕਾਫੀ ਘਟ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਵੀ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਲਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੁੰਜੀਵਤ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੱਲ ਤੀਸਰੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਹੈ, ਤੀਸਰੇ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਹੁਣ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਵਧਾ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਉਦਾਰ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਾਫੀ ਹਿੱਲ-ਜੁੱਲ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਖੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਂਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ?

ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਲੜਨਗੇ ਚੋਣ

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920 ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਨੇ ਇਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੋਣ ਨਾ ਲੜਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਗੂਆਂ, ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਸ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਵਿਚ ਜਕੜੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਆਗੂ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤ ਟਕਸਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਨਿਰਾਸ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਸਤ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾ ਨਾ ਬਣਾਉਣ, ਸਗੋਂ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਝਮੇਲੇ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਮਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਨ ਵਲ ਅਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿਆਸੀ ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਨੇ ਅਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਵਾਇਆ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਬਗਾਵਤ ਭਾਰਤ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਭਲਾਂ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਭੜਕੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਅਸਫਲਤਾ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮਰੂਪਤਾ ਲਿਆਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਰਾਈਫਲਜ਼ (ਬੀ.ਡੀ.ਆਰ.) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਟਕੀ ਬਗਾਵਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁਲਕ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਚੁਣੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਥੇ 70000 ਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਰਧ ਸੈਨਿਕ ਬਲਾਂ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਦੀ, ਉਸ ਦੀ ਹੀ ਇਕ ਟੁਕੜੀ ਨੇ ਪੀਲਖਾਨਾ ਦਰਬਾਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ

ਸੀ. ਉਦੈਭਾਸਕਰ

ਮਹਾਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਅਤੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿਚੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਿਆ ਮੰਨੋ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਦਰੋਹੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਮੁਹਾਣੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਟਲ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ-ਲਿਖਦੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਆਮ ਵਰਗੇ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਮਾਫੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਗਾਵਤੀ ਰੁੱਖ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੀ.ਡੀ.ਆਰ. ਦੇ ਜਵਾਨ ਹਥਿਆਰ ਸੁੱਟ ਦੇਣ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਲੈਣ ਖਾਤਰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਬਰਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 100 ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ 130 ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ੋਕ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਨੇ ਜਿਸ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਵਧੇਗੀ।

ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਚੋਣ, ਨਾਗਰਿਕ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਸੁਨਿਯੋਜਿਤ ਸਸ਼ਤਰ ਵਿਦਰੋਹ ਦੀ ਘਟਨਾ (ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ) ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਲ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਅਰੰਭਕ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੰਗਾਲਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਡੇ ਨੇੜਲੇ-ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਮਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇਲੂ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਹੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਪੀ.ਪੀ.ਪੀ.-ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ. (ਐਨ.) ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੈਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਟਕਰਾਅ। ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ 'ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਥੇ ਸ਼ਰੀਅਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚ ਸੈਨਾ ਦੀ ਲਿੱਟੇ ਨਾਲ ਜੰਗ ਅੰਤਿਮ ਦੌਰ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਲੰਬੋ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਸੈਨਿਕ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲ ਹਿੱਤ ਵੀ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤਾਮਿਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਲੰਬੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ।

ਨੇਪਾਲ, ਜਿਹੜਾ ਆਖਿਰਕਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਥਿਰਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੇਪਾਲੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਾਓਵਾਦੀ ਸਸ਼ਤਰ ਕੈਡਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕੀ ਹੈ, ਇਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਾਫ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਇਸ ਰਾਡਾਰ 'ਤੇ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ 1971 ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਅਸਹਿਜ ਸਬੰਧ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਪੱਖਧਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬੇਗਮ ਖਾਲਿਦਾ ਜ਼ਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਬੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਇਸ ਦੀ ਧੁਰ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਨੇ ਦੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਦੇਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ 19 ਵਾਰੀ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਥਿਤੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੀ.ਐਨ.ਪੀ. ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਦੱਖਣਪੰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ 9/11 ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਖਿਲਾਫ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ) ਤੋਂ ਤਾਕਤ ਮਿਲੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮਾਤ ਨੇ ਇਸ ਨਾਅਰੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲਿਆ ਕਿ, 'ਆਮਰਾ ਹੋਬੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼, ਬਾਂਗਲਾ ਹੋਬੇ ਅਫਗਾਨ' (ਅਸੀਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਬਣ ਜਾਏਗਾ)।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਥੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਅਵਾਮੀ ਲੀਗ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ 14 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਸਮਰਥਕ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਆਸਵੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਦਾਰ ਸੋਚ ਨੂੰ ਤਰਜ਼ੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੈਨਾ ਦੇ ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਡਰ ਨੂੰ ਦੂਰ ਭਜਾਉਣਾ। ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਤਜ਼ਰਬੇ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿਚ ਉਤਾਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰ-ਰਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਜਨ ਅਤੇ ਸੈਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਰਾਈਫਲਜ਼ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਭਲਾਂ ਹੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਸੈਨਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨਿਆਂਪੂਰਣ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਭੜਕੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਖੁਫੀਆ ਤੰਤਰ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਅਸਫਲਤਾ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮਰੂਪਤਾ ਲਿਆਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਲ ਧੱਕੇਗਾ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਵਕੀਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਸਲਮਾਨ ਤਾਸੀਰ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਐਂਕਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਮ

ਹਾਮਿਦ ਮੀਰ

ਕਸੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਘੇਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਮੀਡੀਆ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਾਲਿਕਾਂ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਕੁ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਟ ਲਿਸਟ 'ਤੇ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ. (ਕਿਊ.) ਕੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਨੌਸ਼ੀਨ ਸਈਦ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਨ ਐਸ.ਐਫ.ਐਮ.ਏ. ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਲੰਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਕੁਝ 'ਚੋਣਵੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ' ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਵਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ 25 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲੇ ਇਕ ਲੰਚ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮਕਾਰ ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਮਹੇਸ਼ ਜੀ ਸੀਨੀਅਰ ਭਾਰਤੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਆਏ 12 ਮੈਂਬਰੀ ਵਫਦ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। ਮਹੇਸ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਪਿਆ? ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਦੇ ਕਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਥਿਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨੂੰ ਪਰਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਸ਼ਹਿਬਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨੂੰ ਚੋਣ ਲੜਨ ਤੋਂ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ। ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਅਚਾਨਕ ਚੁੱਪ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰ ਵਿਚ ਅਸਥਿਰਤਾ ਦੁਬਾਰਾ ਵਾਪਸ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਕ ਕਲੀਨਸ਼ੇਵਡ ਰਾਜਨੇਤਾ ਰਾਹੀਂ ਆਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਮੰਡਲ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸਵਾਮੀ ਅਗਨੀਵੇਸ਼ ਨੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਨਿਆਂ ਵਿਵਸਥਾ ਖਿਲਾਫ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਉਤਰਨਗੇ ਅਤੇ 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੈਂ ਸਵਾਮੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁਛਿਆ- 'ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ?' ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੈ। ਮਹੇਸ਼ ਭੱਟ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸਨ।

ਦਰਅਸਲ, ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਅਹੁਦਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਜੱਜ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਲਾਪਤਾ ਸੈਂਕੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਪੱਛਮ-ਉਤਰੀ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ 'ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਕੌਣ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਇਥੇ ਮੌਜੂਦ ਕਥਿਤ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੀ ਹੀ ਫੌਜ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ 'ਡਰੋਨ' ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਹੱਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਅਤੇ ਅਲਕਾਇਦਾ ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਰੋਸਾ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ. (ਕਿਊ.) ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਨੌਸ਼ੀਨ ਸਈਦ ਨੇ ਪੀ.ਐਮ.ਐਲ. (ਕਿਊ.) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੌਧਰੀ ਸੁਜਾਅਤ ਹੁਸੈਨ ਨੂੰ ਇਸ 'ਗੰਦੀ ਖੇਡ' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਾ ਬਣਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਹਿਕਰਮੀ ਮੂਸਾ ਖਾਨਖੇਲ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸਥਿਰਤਾ ਖਾਤਿਰ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਇਸ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਮਨ ਚੈਨ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਜੀਵਨ ਵਾਪਸ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੁਣ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਖੁਲ੍ਹਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਲੱਖ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਸਵਾਤਵਾਸੀ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਲ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਪਰ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਸਥਾਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੋਰਚਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਕਮਾਂਡਰ ਮੌਲਾਨਾ ਫਜਲੂਲਾਹ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤੰਬਰ 2008 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਰਾਹੀਂ ਹਟਾਏ ਗਏ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਖਾਤਿਰ 12 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਕ ਇਕ ਜਲੂਸ ਕੱਢਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਿਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਉਨਾਂ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਦੇ ਮਾਰਸ਼ਲ ਲਾਅ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਨਾਖੁਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਸਿਥਰਤਾ ਹੋਰ ਵਧੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਗੈਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸਕਰ 'ਗੈਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਨਸਰ' ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਆਸਿਫ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਅਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਨੇਤਾ ਯਾਸੀਨ ਮਲਿਕ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹੀ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤਿਵਾਦ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਮੈਨੂੰ ਯਾਸੀਨ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਸ਼ਰੀਫ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਐਲਾਨਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਾਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਧੱਕ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲੈਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਆਵਾਂਗੇ।

ਲਿਖਤੁਮ

ਮਹਿਮਾਨ ਲੇਖ

ਯਾਤਰਾ

ਗੁਰਦੇਵ ਚੌਹਾਨ

ਯਾਤਰਾ ਇਕ ਅਜੇਹਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਮਹਿਜ਼ ਉਚਾਰਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਵਿਸਮਾਦੀ ਅਵੱਸਥਾ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਨੰਦ ਦੀ ਅਵੱਸਥਾ ਵਿਚ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦੇਹ ਅਤੇ ਡਰ ਵੀ ਭਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਯਾਤਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਅਣਸੁਰੱਖਿਆ ਵਲ ਸਫਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਸਰੀ ਗਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅਰੰਭ ਭਾਵੇਂ ਵੱਖਰੇ, ਵੱਡੇ ਜਾਂ ਵਧੀਆ ਸੁੱਖ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇੰਜ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਘਰ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਣ ਨਾਲ ਹੈ, ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਨਾਲ। ਘਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਸਹਿਜ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਆਖਰੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਿਆਂ ਕਦੇ ਉਹ ਵਕਤ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਉੱਤਰ ਪੈਣਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮੰਜ਼ਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਯਾਤਰਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖ਼ਸਲਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ। ਅਸੀਂ ਘਰ ਵਿਚ ਨਿਠੱਲੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਘਰ ਵਿਚ ਘਰ ਦਾ ਸੁੱਖ ਲੈਣ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘਰ ਖਾਣ ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਯਾਤਰਾ ਘਰ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਘਰ ਇਸ ਦਾ ਅਰੰਭ ਬਿੰਦੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਘਰ ਭਾਵੇਂ ਭੌਤਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਹੀ ਘਰ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵੱਧੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪੁਰਸਕੂਨ। ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਇਵੇਂ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਯਾਤਰਾ ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਰਹਿ ਕੇ ਮਹਿਜ਼ ਸਫ਼ਰ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਤਨਾ ਤੁਰ ਲਿਆ ਉਤਨਾ ਮੰਜ਼ਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ।

ਇਸ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਸਫਰ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਘਰ ਤੋਂ ਦਫਤਰ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਵਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਦਿਨਚਰਿਆ ਹੈ, ਦਿਨਕੱਟੀ ਜਾਂ ਹਰਰੋਜ਼ ਦੀ ਭੱਜਦੌੜ ਅਤੇ ਕੁੱਤੇ ਖਾਣੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਦਿਨ ਜਾਂ ਕੰਮ ਦੇ ਅੰਤ ਤੇ ਘਰ ਪੁਹੰਚਣ ਵਿਚ ਆਤਮਿਕ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲੋਂ ਸਰੀਰਕ ਅਰਾਮ ਵੱਧ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਵਿਚੇ ਛੱਡਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਦਿਨ ਭਰ ਦੀ ਥਕਾਵਟ ਫੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਾਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡਾ ਥੁਹੜੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਟਿਕਾਣਾ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨੀਂਦ ਵੀ ਸਰੀਰ ਦਾ ਘਰ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਘਰ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਸੀਂ ਤਰੋ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਘਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵਾਂਗ ਘਰ ਦੀ ਨੀਂਦ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਤੇ ਸੁਹਾਗਾ ਹੈ।

ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਜਾਣਾ ਸਾਡੀ ਫਿਤਰਤ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਸਲ ਟਿਕਾਣਾ ਰੱਬ ਪਾਸ ਹੈ, ਰੱਬ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ। ਅਸਲ ਟਿਕਾਣਾ ਹੀ ਅਸਲ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਪੰਨੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਘਰ ਨੂੰ ਆਰਜ਼ੀ ਘਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਰਜ਼ੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਦਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਰੀਰ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਵਲ ਮੁੜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਟਾਂ ਗਾਰੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਗਲ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਆਮ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਲੋੜ ਦੀ ਵੀ।

ਜਦ ਅਸੀਂ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੁਨਿਆਵੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਇਸ ਖ਼ਿੱਤੇ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਮਹਿਜ਼ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਪਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭੀੜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵਾਲਮਾਰਟ ਵਿਚੋਂ ਛੱਤਰੀ ਖਰੀਦਣ ਲਗਿਆਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਟਿਮ ਹੌਰਟਨ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਜਾਂ ਕੌਂਪੀਚੀਨੋ ਦਾ ਕੱਪ ਲੈ ਕੇ ਪੀ ਰਹੇ ਹੋਈਏ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਆ ਕੇ ਅਸੀਂ ਇੰਜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਸਾਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਫ਼ਰ ਸੈਰ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੇ ਸੁਭਾ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਰ ਵਿਚ ਇਤਨਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਅਨੰਦ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਪੈਦਲ ਜਾ ਆਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਸੈਰ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸੈਰ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਘਰ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਦੂਰ ਜਾ ਆਉਣ ਤੋਂ ਹੈ।

ਸੈਰ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਜਿਹੜੀ ਕੁਝ ਘੰਟੇ , ਕੁਝ ਦਿਨ, ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਲਈ ਹੀ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਪਸ ਬੱਚਿਆਂ, ਬੀਵੀ, ਮਾਂ ਬਾਪ ਆਦਿ ਪਾਸ ਮੁੜਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪਾਸ ਅਤੇ ਉਸ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦਾ ਵਾਸਾ ਹੈ। ਸੈਰ ਦਾ ਭਾਵ ਘਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਛੱਡਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਨੀਰਸ ਬਨਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੋ ਸੈਰ ਦਾ ਲਖ਼ਸ਼ ਘਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਆਕੱਰਸ਼ਕ ਬਨਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਜੇਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੁੜ ਘਰ ਆਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਸਤੇ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਜਾਣ ਲਗਿਆਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖ਼ਰੀ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦ ਲੋਕੀਂ ਕਈ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਕੀਨੀਆ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਘਰ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵੇਰ ਮਿਲਣ ਵਾਂਗ ਮਿਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੀਵੀਆਂ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਮੇਮ ਉਸ ਦੇ ਖਾਵੰਦ ਨੂੰ ਭਰਮਾ ਲਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਹੀ ਨਾ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਨਾ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁਣ। ਬਾਹਰ ਜਾਣਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫੌਜੀ ਬਸਰੇ ਦੀ ਲਾਮ ਨੂੰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਅਜ਼ਲਾਂ ਤੋਂ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਵਰ੍ਹ ਜਾਂ ਸਰਾਪ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਨੂੰ ਉਜਾੜਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸਾਂ ਦੀ ਸਦੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ ਭੂਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵੀ ਛੱਡਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਬੋਲੀ ਨਵੀਂ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨਵੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਜਬੂਰਨ ਅਤੇ ਕਈ ਵੇਰ ਸ਼ੌਕੀਆ ਵੀ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਫਰੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਦੂਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਕਿਤਨੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਪਸੀਨਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਹੋ ਸਕੇਗਾ? ਹੜ੍ਹਾਂ, ਭੁੱਖਮਾਰੀਆਂ, ਤੂਫਾਨਾਂ, ਭੁਚਾਲਾਂ, ਬਰਫ਼ਬਾਰੀਆਂ, ਸੋਕਿਆਂ, ਅਕਾਲਾਂ, ਅੱਗਾਂ ਅਤੇ ਬੰਬਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਸਾਂਭੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦਾ ਦੁੱਖ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭ ਸਕਦੀਆਂ। ਚਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਇਹ ਦੁੱਖ ਨਾ ਪੂਰਾ ਰੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਐਡਮ ਜ਼ਾਗੇਜਵਸਕੀ ਦੀ ਪੋਲਿਸ਼ ਕਵਿਤਾ ' ਰਿਫ਼ਊਜ਼ੀ' ਯਾਦ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਤਰਾਸਦੀ ਦੀ ਥੋਹ ਪਾਉਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ:

ਭਾਰਾਂ ਨਾਲ ਝੁਕੇ ਹੋਏ,
ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਵੇਰ ਦਿਸਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਵੀ
ਉਹ ਚਿੱਕ ਜਾਂ ਰੇਗਿਸਤਾਨ ਦਿਆਂ
ਰੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤੁਰਦੇ ਹਨ,
ਕੁੱਬੇ ਹੋਏ ਹੋਏ,
ਭੁੱਖੇ, ਚੁੱਪ ਅਤੇ
ਚੌਹਾਂ ਰੁੱਤਾਂ ਲਈ ਭਾਰੀਆਂ ਜੈਕਟਾਂ ਪਾਈ
ਬੁਢੀਆਂ ਔਰਤਾਂ
ਝੁਰੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨਾਲ
ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਚੁੱਕਿਆ ਹੋਇਆ,
ਬਾਪ-ਦਾਦੇ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਲੈਂਪ,
ਆਖ਼ਰੀ ਬਚੀ ਹੋਈ ਰੋਟੀ?

ਅਜ ਇਹ ਬੋਸਨੀਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ,
ਸਤੰਬਰ '39 ਦਾ ਪੋਲੈਂਡ
ਸੋਮਾਲੀਆ, ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਮਿਸਰ

ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਗੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਜਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਠੇਲਾ
ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ
(ਰਜਾਈ, ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਕੱਪ, ਘਰ ਦੀ ਧੁੰਦਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਯਾਦ)
ਇਕ ਕਾਰ ਪੈਟਰੋਲ ਖੁਣੋ
ਖਾਲ ਵਿਚ ਗਿਰੀ ਹੋਈ,
ਇਕ ਘੋੜਾ (ਛੇਤੀ ਹੀ ਪਿਛੇ ਛਡ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ),
ਬਰਫ਼, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਬਰਫ਼,
ਕੁਝ ਵੱਧ ਅਧਿਕ ਬਰਫ਼,
ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਧੁੱਪ, ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਬਾਰਸ਼,
ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਹ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਵਾਲਾ ਕੁੱਬ
ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਦੂਸਰੇ,
ਵਧੀਆ ਗ੍ਰਹਿ ਵੱਲ ਝੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ
ਜਿਸਦੇ ਫੌਜੀ ਹੁਕਮਰਾਨ
ਤਾਕਤ ਦੇ ਕੁਝ ਘੱਟ ਭੁੱਖੇ ਹੋਣ
ਬਰਫ ਥੁਹੜੀ ਘੱਟ,
ਹਨੇਰੀ ਵੀ ਘੱਟ, ਥੁਹੜੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ,
ਘੱਟ ਇਤਿਹਾਸ (ਖੁਦਾਇਆ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਪ-ਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੈ)
(ਖੁਦਾਇਆ ਅਜੇਹਾ ਕੋਈ ਉਪ-ਗ੍ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਸਿਰਫ਼ ਉੱਧਰ ਵਲ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਇਕ ਕੁੱਬ ਹੈ)।
ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ
ਧਕੋਜ਼ੋਰੀ ਅੱਗੇ ਚੁਕਦੇ ਤੇ ਰਖਦੇ,
ਉਹ ਤੁਰਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ, ਬਹੁਤ ਹੌਲੀ
ਇਕ ਅਜੇਹੇ ਮੁਲਕ ਵੱਲ
ਜਿਹੜਾ ਕਿੱਧਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਅਤੇ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਜਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਕੰਢੇ।

ਅਜੇਹੀ ਰਿਫ਼ਊਜ਼ੀ ਯਾਤਰਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੰਛੀ, ਮੱਛੀਆਂ, ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਪੇੜਾਂ ਦੇ ਬੀਜ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਟਿੱਡੀਦੱਲ, ਕੂੰਜਾਂ, ਸਾਈਬੇਰੀਅਨ ਬਤਖ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੋਨਾਰਕ ਤਿੱਤਲੀਆਂ ਤੀਕ। ਸੱਪ ਕਿਰਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਹਾਈਬਰਨੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰਲੀ ਯਾਤਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਯਾਤਰਾ ਸਥਾਨਮੁਖੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਪੇਸ-ਮੁਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਇਕ ਯਾਤਰਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਭਾਰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਉਠਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਸਾਡੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਆਰੰਭ ਅਤੇ ਅੰਤ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲੁਕਿਆ ਅਤੇ ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਰੰਭ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂ ਮਾਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬੀਜ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਨਾਲ। ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਹੋਰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਰੰਭ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਖਿੱਚ ਕੇ ਇਸ ਬੀਜ ਦੇ ਸਰੋਤ ਪੇੜ-ਪੌਦੇ ਭਾਵ ਮਾਂ ਅਤੇ ਪਿਓ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਲ ਚਲੇ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮੂਲ ਬਿੰਦੂ ਤੀਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿਜ਼ ਇਕ ਵੱਡੀ ਨੀਂਦ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵੀ ਤਰੋ ਤਾਜ਼ਾ ਹੋ ਕੇ ਜਾਗਦੇ ਹਾਂ। ਕਈ ਇਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜਨਮ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਹਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਮੌਤ ਪਿੱਛੋਂ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਆਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਿੰਦਗੀ ਜ਼ਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰ ਹੀ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਆਤਮਾ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਕੁ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸੰਦੇਹ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਨਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਪਰ ਜਿਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਅਕਸ ਅਤੇ ਭਾਵ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੀ ਮੁੱਦਾ, ਅੰਸ ਜਾਂ ਮੁਕਾਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮੇਰਾ ਭਾਵ ਇਸ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਯਾਤਰਾ ਤੋਂ ਹੈ। ਜਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਹਲ, ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਲਾਲਚ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ।

"ਮੈਂ ਗਿਰਜੇ ਦਾ ਥੰਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਕੋ ਥਾਂ ਖਲੋਤਾ ਰਵਾਂ," ਸੈਮੂਅਲ ਬੈਕਟ ਦੇ ਨਾਟਕ ਦਾ ਇਕ ਪਾਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਥਾਂ ਖਲੋਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਲੀ ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਮਨੁੱਖੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਜੇਹੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜੇਹੀ ਯਾਤਰਾ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਉਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੁਢਲੀ ਵੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗਲ ਤਾਂ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੋਈ ਲਖਸ਼, ਕੋਈ ਟੀਚਾ, ਕੋਈ ਮਿੱਥ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ? ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਅਨੁਸ਼ਾਸ਼ਨੀ ਸੁਭਾਵ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਧੁੰਦ ਅਤੇ ਧੂੜ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਓਸ ਵਿਚ ਵੀ ਬਣਤਰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਹਰ ਵਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ , ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ, ਚਿੱਤਰਾਂ ਨਾਲ, ਆਵਾਜ਼ ਜਾਂ ਧੁੰਨ ਨਾਲ, ਸਪਰਸ਼ ਨਾਲ, ਅਨੁਭਵਾਂ ਨਾਲ। ਕਹਾਣੀ, ਚਿੱਤਰ, ਗੀਤ, ਕਵਿਤਾ, ਭਵਨ ਨਿਰਮਾਣ, ਮਿੱਥ, ਖੇਡ, ਕਾਮਕ੍ਰੀੜਾ ਜਾਂ ਨਿਰੋਲ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਬਨਾਣਾ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਕਰਨਾ ਜਿਹੜੇ ਜਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਜਾਂ ਮਾਨਣ ਦੀ ਸਮਗਰੀ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੋਣ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਪਰੋਯੋਜਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਮਨੁੱਖ ਉੱਤੇ ਥੋਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਾ, ਪਰਵਾਸ, ਦੇਸ਼ਨਿਕਾਲਾ, ਬਨਵਾਸ ਆਦਿ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਯਾਤਰਾ ਵਾਲਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਪਰਯੋਜਨ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਚੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸੋ ਇਹ ਤਾਂ ਤੈਹ ਹੋਇਆ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਠੀਕ ਜਾਂ ਸਹੀ ਹੋਵੇ। ਠੀਕ ਜਾਂ ਸਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਪ੍ਰਸੰਗਕਤਾ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਾਲਕ ਵੀ। ਸੋ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੂਲ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਛੱਡਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਨਾਲ ਆਪਮੁਹਾਰੇ ਲਸੂੜੇ ਦੀ ਗਿਟਕ ਵਾਂਗ ਚੁੰਮੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਯਾਤਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

TRUCK STOP FOR LEASE

ਓਕਲਾਹੋਮਾ ਵਿਚ Highway-75 ਉਤੇ ਸਥਿਤ

ਬਹੁਤ ਹੀ Busy Highway, ਜਿਥੋਂ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਅੰਦਰ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ

ਚੰਗੀ ਖਾਸੀ ਆਮਦਨ

Store, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ, Bear & Wine, ਮਕੈਨਿਕਸ਼ਾਪ, ਟਾਇਰਸ਼ਾਪ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 903-819-3063

ਯਾਤਰਾ

ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਾਹਨ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਖੇਡ ਅਤੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਕ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਂਗ ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਰੁਕਾਵਟ ਹੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਤੁਰਿਆ ਹੋਇਆ ਪੈਂਡਾ ਮੁਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪੈਂਡਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਤੁਰ ਹੀ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾਂ ਪੂੰਡਾ ਤੁਰੇ ਹੋਏ ਫਾਸਲੇ ਜਿੰਨਾ ਹੋਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੱਥਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਦੀ ਲੋੜ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੋੜ ਦੇ ਸਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਟਕ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕੇ।

ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਹਰ ਮੋੜ ਉੱਤੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਜਾਂ ਵੱਡੀਆਂ ਪੱਗਡੰਡੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਚੌਰਾਹੇ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਰਸਤਾ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਸਤੇ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਭਾਰ ਚੁਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਗੱਡੀ, ਊਠ , ਘੋੜਾ, ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੋਟਾ, ਛੱਤਰੀ, ਰੋਟੀ, ਜੁੱਤੀ, ਕਪੜੇ, ਡੰਡਾ, ਦਵਾਈ,ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਪੱਤਰ। ਭਾਰ ਇਤਨਾ ਭਾਰੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਤੁਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਨਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕਿਧਰੇ ਇਸ ਤੇ ਨਾ ਤੁਰਨ ਦੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ।

ਪਰ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਅੰਤਹੀਨ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਭਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਪੈਰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਇਹ ਭਾਰ ਨਾਲ ਹੰਭਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਇਹ ਘਾਟੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਹੀ ਖ਼ਚਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਦਾ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਮਹਿਜ਼ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਦੇਣਾ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਯਾਤਰੂ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਗੁੰਮ ਜਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ!

ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਨਰਮ ਤਾਲਿਬਾਨ ਖਿਲਾਫ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਕਾਲਤ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਸੁਲਾਹ ਸਫਾਈ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਨਰਮ ਖਿਆਲੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਸੁੰਨੀ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਫ-ਸਾਫ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ 'ਚ 17000 ਹੋਰ ਫੌਜੀ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਰਾਕੀ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੇ ਕੱਟੜ ਅਨਸਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਮੌਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੱਲ ਕੁਝ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਏਅਰਫੋਰਸ -1 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਈ 35 ਮਿੰਟ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਤਾਲਿਬਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਾਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਥੇ ਕਬਾਇਲੀਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਕਈ ਕਬਾਇਲੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ।

ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਜੜਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਅਖਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਓਬਾਮਾ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਜੂਝ ਰਹੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨ ਨੀਤੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇੰਨਾ ਹੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੱਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੀ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਖ਼ੀਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਕਿਹੜੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਭਾਰਤੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਲਿਬਾਨ ਫ੍ਰੇਮਵਰਕ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਉਦਾਰਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਰੇਤ ਵਿਚੋਂ ਸੂਈ ਲੱਭਣ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਓਬਾਮਾ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਦਾਂ ਦੀ ਹੀ ਉਮੀਦ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ।ਪਰ ਇਰਾਕ ਦੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਚਾਈਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਦੀ ਦਮਦਾਰ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਥੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਰਹੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਲਾਸ਼ੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਪਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੀਡੀਏ ਵਲੋਂ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਅੱਤਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਤਵਾਦ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਤਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਦਾਰ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਨ।ਪਰ ਤਾਲਿਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਅਖ਼ੀਰ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਚਿੰਤਤ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੌਕਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਣਨੀਤਿਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਤੋਂ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਵਾਤ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਚੀਨ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਆਰਥਕ ਸੰਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਬੀਜਿੰਗ : ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੇਨ ਜਿਆਬਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਹੈ।

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਲਈ 585 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਠ ਫੀਸਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਟੀਚਾ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਖਪਤ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਅੱਠ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਥਿਰਤਾ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ ਕਿ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ 'ਚ ਕਿਉਂ ਬਣੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੈਕੇਜ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 90 ਲੱਖ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1.3 ਅਰਬ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਵਧਾਏ ਜਾ ਸਕਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨੀ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੈਨ ਜਿਆਬਾਓ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਨ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਆਰਟਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼, ਸਟਾਕਟਨ

ਮਾਣ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਧਾਰਮਿਕ ਨਾਟਕ

'ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ'

ਸਥਾਨ: ਸਕਾਟਿਸ਼ ਰਾਈਟ ਥੀਏਟਰ, ਸਟਾਕਟਨ
ਸਮਾਂ: 28 ਮਾਰਚ, 2009 (ਸਨਿਚਰਵਾਰ) ਸ਼ਾਮ 7:00 ਵਜੇ
ਟਿਕਟ: $10, ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. $25

ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਮੁਫਤ

ਇਸ ਨਾਟਕ ਦੇ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ ਸ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਟਕ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਨੋਆ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਗਰੈਂਡ ਸਪਾਂਸਰ: ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ (ਰਿਐਲਟਰ, ਅਤੀਵ ਇੰਕ.)

ਗੋਲਡਨ ਸਪਾਂਸਰ: ਅਮੈਰਿਕਨ ਟਾਇਰ ਐਂਡ ਟਰੱਕ ਰਿਪੇਅਰ (ਫਰੈਂਚ ਕੈਂਪ), ਡਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਡਾਇਮੰਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਸਟਾਕਟਨ
ਸਿਲਵਰ ਸਪਾਂਸਰ: ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ (ਗਰੌਸਰੀ ਸਟੋਰ) ਫਰੈਂਚ ਕੈਂਪ, ਸਿੰਘ ਟਰੱਕ ਟਾਇਰ ਐਂਡ ਰੋਡ ਸਰਵਿਸ, ਗਿੱਲ ਸਮੋਗ ਸਟਾਕਟਨ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ (ਗਲੋਬਲ ਮਲਟੀ ਸਰਵਿਸਜ਼), ਜੋਅ ਟਰੈਵਲ ਪਲਾਜ਼ਾ (ਲੈਥਰੋਪ), ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟਰੇਸੀ (ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਮੈਰਿਕਨ ਲਿਮੋਜ਼ੀਨਜ਼)

ਸਹਿਯੋਗੀ: ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ, ਤ੍ਰਿਪਤ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ, ਲਖਬੀਰ ਲੱਖਾ ਲੋਡਾਈ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਠੀ, ਗੁਰਚੇਤਨ ਸਿੰਘ ਮੰਟੂ, ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਕੁਲਵੰਤ ਸੇਖੋਂ, ਅਵਤਾਰ ਲਾਖਾ, ਸਿਰਤਾਜ ਸੰਧੂ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਸਟਾਕਟਨ, ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰਿਕਨ ਕਲਚਰਲ ਆਰਗੇਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਉਪਲ (ਬਜਟਕਾਰ ਡਰਾਇਵਿੰਗ ਸਕੂਲ, ਟਰਲਕ), ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਅਰਜਿੰਦਰ ਕੁੱਕੀ (ਵੈਲੀ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਟਰੱਕਿੰਗ), ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੋਡਾਈ, ਬੱਲ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਲੋਡਾਈ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੌਂਟੀ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ 209-518-9599, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ 209-992-7185, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ 209-810-2761

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ (ਐਸ ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਰੀਓਲਿੰਡਾ (ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ) ਵਲੋਂ ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 632ਵੇਂ ਗੁਰਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੋਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਾਜਰ ਹੋਈਆਂ। ਬੀਬੀਆਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਹੁੰਮ-ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕੇਵਲ ਬੋਲੀਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਤੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਰਬ-ਧਰਮ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਮਾਨਵ ਜਾਤੀ ਲਈ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁਖੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਕੋਹੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੇ ਊਚ-ਨੀਚ ਦੇ ਭੇਦ ਭਾਵ ਵਿਚ ਫਸੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਰੀਓਲਿੰਡਾ), ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ) ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਬਰਾਡਸ਼ਾਅ) ਦੇ ਰਾਗੀ ਜੱਥਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂਘਰ ਰੀਓਲਿੰਡਾ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਰਤਨ ਅਤੇ ਜੇ ਐਸ ਚੰਦਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਜੋੜੀ ਰਖਿਆ। ਗੁਰੂਘਰ ਰੀਓਲਿੰਡਾ ਦੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਚਨ ਕੀਤੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਦੇ ਉਪ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਜੀਤ ਰਾਮ ਬੰਗੜ, ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਸੂਦ, ਪਿਆਰਾ ਲਾਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ, ਸਤਨਾਮ ਬਸਰਾ, ਤਵਿੰਦਰ ਕਜਲਾ, ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬੋਲੀਨਾ ਆਦਿ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਉਪਦੇਸ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁਖ ਜਾਤੀ ਲਈ 'ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਾ ਨਾਓ' ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੇਠ ਇਕ ਸੱਚੇ-ਸੁਚੇ ਤੇ ਭੈਅ-ਮੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੋਚ ਦੇਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿੜ ਆਸਥਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰਥਾਏ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਗਟਾਏ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਬੇ-ਏਰੀਏ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਲਾਲ ਗੁਰੂ, ਪਿਟਸਬਰਗ ਤੋਂ ਦਸ਼ਵਿੰਦਰਪਾਲ, ਬਜੁਰਗ ਕੌਮੀ ਆਗੂ ਸੁਖਰਾਜ ਚੋਪੜਾ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਤੋਂ ਦੇਸ ਰਾਜ ਬੰਗੜ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਫਰੀਮਾਂਟ, ਓ. ਪੀ. ਬਾਲੀ, ਪਿਟਸਬਰਗ ਤੋਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਝਿੰਗੜਾ, ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਲਵਿੰਦਰ ਮਾਹੀ, ਗੁਰਬਚਨ ਚੋਪੜਾ, ਉਘੇ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂਘਰ ਰੀਓਲਿੰਡਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਵਿੰਦਰ ਬੰਗਾ, ਸੇਵਕ ਰਾਮ ਤੇ ਬਾਲਮੀਕ ਸਭਾ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁੱਚਾ ਰਾਮ ਭਾਰਟਾ, ਪਾਲੀ ਮਹੇ, ਅੰਬੇਦਕਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ, ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਚੁੰਬਰ, ਧਰਮਪਾਲ ਝਮਟ ਵਰਗੀਆਂ ਉਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਜਾਪ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ ਠੰਡੇ ਤੇ ਚਾਹ ਕਾਫੀ ਲੰਗਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਬੋਲੀਨਾ, ਅਜੀਤ ਰਾਮ ਬੰਗੜ, ਤਲਵਿੰਦਰ ਕਾਝਲਾ, ਸਤਨਾਮ ਬਸਰਾ, ਹਰਬੰਸ ਰੱਜ ਤੇ ਤੇਜਬੀਰ ਵਿਰਕ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਾਧ-ਸੰਗਤ ਦਾ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਰੀਓਲਿੰਡਾ (ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ) ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਤਸਵੀਰਾਂ: ਪ੍ਰੇਮ ਚੁੰਬਰ

Attention Business Owners!!
Are You Worried About Your Business When You`re Not There?
Are Worries Keeping You Awake?
Watch Your Business AnyTime Any Place.
NO PAYMENTS
For 3 Months
Financing & Lease Options For 12, 24, 36 Months Available.
For A Free Estimate
Call Sidhu 209-495-3905
ਵਾਜਬ ਕੀਮਤ, ਸਹੀ ਕੰਮ
ਆਪਣੇ ਘਰ ਜਾਂ ਬਿਜਨਸ 'ਤੇ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਸਿਸਟਮ ਲਵਾਓ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ ਹੋ ਜਾਓ
DVR UNLIMITED
Sidhu 209-495-3905 www.dvrunlimited.com

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਥਾ ਹੁਣ ਟੀ.ਵੀ. 'ਤੇ

ਨਿਊਯਾਰਕ: ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਆਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਥਾ ਹੁਣ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਸ ਪੰਜਾਬੀ ਟੀ.ਵੀ ਚੈਨਲ 'ਤੇ ਆਇਆ ਕਰੇਗੀ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਥਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰੋ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ 'ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ', ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਲੈੱਨ ਕੋਵ, ਨਿਊਯਾਰਕ, ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਇਹ ਖਬਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜੱਸ ਪੰਜਾਬੀ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੈਨੀ ਯੋਗਰਾਜ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਚੈਨਲ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕਥਾ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਾਮ 6:35 ਵਜੇ ਆਇਆ ਕਰੇਗੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਕਥਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਘੱਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਰਸੇ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਿਆਉਂਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਨਕਸਲੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ, ਪੁਲਿਸ ਚਿੰਤਾ 'ਚ

ਬਠਿੰਡਾ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਮੰਨੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਠਿੰਡਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਨਕਸਲਵਾਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਬਠਿੰਡਾ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਗਠਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਨਕਸਲੀ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੁਲਸ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਕਰੀਬ 80 ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਕੁਝ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਸਮੇਤ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਉਗਰਾਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨਕਸਲੀ ਪਿੱਠ ਭੂਮੀ ਵਾਲੇ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਫੰਡ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਕਸਲੀ ਸੰਗਠਨ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਨਾਲ ਇਕ ਨਕਸਲੀ ਆਗੂ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕੁਝ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਨ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖ ਰਹੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਤੰਤਰ ਨੇ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਭੇਜੀ ਹੈ ਕਿ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਕੁਝ ਨਕਸਲੀ ਆਗੂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਵੇਂ ਚੋਣ ਜ਼ਾਬਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਧਰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਠਿੰਡਾ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਕੇ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਖੇਤਰ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਅਤਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਲਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਣਹੋਣੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਰੀਬ 400 ਭਗੌੜਿਆਂ ਦੀ ਪਕੜ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤਰੀ

ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.

ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ 'ਤੇ

ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ

ਸ੍ਰੀ ਕੰਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤਰੀ

ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਨਵੇਂ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਵੱਧ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਸੀਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲਖਾਨੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਕੇ. ਅਤਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ

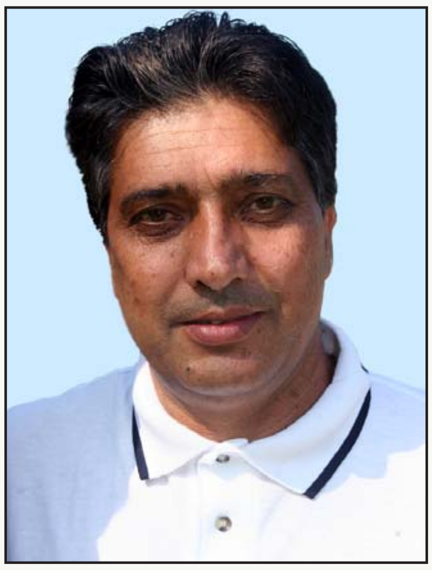

ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਲਖਨ
847-544-1788

ਹੈਪੀ ਹੀਰ
630-205-6575

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡੀ.ਸੀ.
847-338-3866

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰੜ
317-557-4278

ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ
765-714-2699

ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ
630-479-0031

ਭਾਜਪਾ-ਬੀਜੂ ਗੱਠਜੋੜ ਸਮਾਪਤ, ਕਾਮਰੇਡ ਨਵੀਨ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਆਏ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜਿਹੜੀ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀ ਉਭਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪਟਨਾਇਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿੱਗਣਾ ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ, ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ.ਵਲੋਂ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ 'ਤੇ ਆ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਉਂ ਦੀ ਤਿਉਂ ਟਿਕਾਊ ਜਾਪ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟਨਾਇਕ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਭੰਡਾਰੇ ਨੂੰ 74 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੇ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਚਾਅ ਲੈਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹਨ।

ਰਾਜਪਾਲ ਕੋਲ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ 61 ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚੋਂ 59 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝਾਰਖੰਡ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਦੇ 4, ਦੋਹਾਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ 2, ਐਨ.ਸੀ.ਪੀ. ਦੇ 2 ਅਤੇ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਜਿੱਤੇ 7 ਆਜ਼ਾਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੀਤਾਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ

ਭਾਵੇਂ ਅਗਾਊਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਵੀ 147-ਮੈਂਬਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨਾਲੋਂ ਸਾਥ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੀ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਣਾ ਅੱਜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੁਣ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਗੱਠਜੋੜ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਬਿਗੁਲ ਵਜਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਮੌਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੰਨ ਤੜਾਕੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਫਿਲਹਾਲ ਉੜੀਸਾ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਨੁਕਸਾਨ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸੱਤਾ ਉਪਰ ਮੁੜ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਭੁਲੇਖਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਈਸਾਈਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਤਰਕ ਵੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਉਭਰਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਉੜੀਸਾ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 21 ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ 147 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

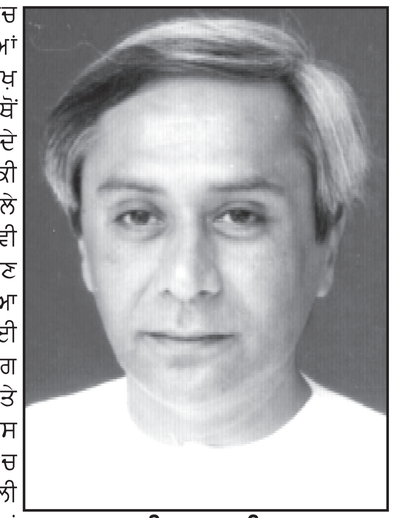
ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ

ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਂ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਸਾਰਾ ਚੋਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਬਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟਨਾਇਕ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਵਲੋਂ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਾਖ਼ ਨੂੰ ਖੋਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਪਿਛਲੇ 11 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਂਝ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ 'ਅਸੁਖਾਵੇਂ' ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਹਨ ਜਿਥੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਈ ਹੀ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੀ

ਹੁਣ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ ਨੇ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਫਰੰਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਵਲੋਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਹੈ।

ਯੇਚੁਰੀ ਵਲੋਂ ਪਟਨਾਇਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ : ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੇ ਸਿਆਸੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਤਹਿਤ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਨਵੀਨ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਕਦਮ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾਇਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਜੂ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦਾ ਇਹ ਕਦਮ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਵੇਗਾ।

ਲੱਗਦੈ ਮਹਿੰਗਾਈ ਸਿਰਫ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਘਟੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਆਟਾ, ਖੰਡ, ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲਾਂ, ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵਰਤੋਂ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਣ ਨਾਲ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਬੁਝ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਦਰਾ ਪਸਾਰੇ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਫਤਾਵਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋਏ ਹਫਤੇ 'ਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਕੇ 3.03 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਉਸ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਅਕਤੂਬਰ 2002 'ਚ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਖਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਚ ਕਮੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰਚੂਨ ਕੀਮਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪਰਚੂਨ 'ਚ ਖੰਡ ਦੀ ਕੀਮਤ 25 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਚੀਨੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 30 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੀ ਟੱਪ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਣਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ 120 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਅਤੇ ਆਟਾ 15 ਤੋਂ 20 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਵਿਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਥੋਕ ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ 3500 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 5500 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਬਜ਼ਾਰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਤੇਲ 70 ਤੋਂ 100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿੱਲੋ ਤੱਕ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ । ਬਜ਼ਾਰ 'ਚ ਨਵੀਂ ਫਸਲ ਦੇ ਆ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ

ਪਟਨਾ : ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਮਧੇਪੁਰਾ ਜ਼ਿਲਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਸਥਿਤ ਕੇਸ਼ਵ ਕੰਨਿਆ ਬਾਲਿਕਾ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਦਿਆਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਮਿਤ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ ਸਾਲਾਨਾ ਮਿਡਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ਼ਵ ਕੰਨਿਆ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਸ਼ੰਕਰਪੁਰ ਦੇ ਚੋਹਰਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਿਵਾਸੀ ਸੁਚਿਤਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਗੋਰੇਲਾਲਾ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆਲਾ ਤੋਂ ਮਿਡਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਕੇਸ਼ਵ ਕੰਨਿਆ ਉੱਚ ਵਿਦਿਆਲਾ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੀ ਸੁਚਿਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੰਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗ਼ਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ | ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ | ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ | ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ | ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)
MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
Contact : Dr. Shweat Oberoi E-mail : shweat077@yahoo.com
Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Thandi Insurance Brokerage

LIC#OBO9151

Truck Insurance Specialist:
Auto liability, physical damage, motor truck cargo, general liability and worker's comp.

Coverage for:
Long and local haul owner operators, dump trucks, sand/gravel, seasonal vegetable, delivery, catering and ice cream trucks. DUI, new/young drivers accepted.

Quick Filing:
Personal auto, medical and homeowners insurance. SR22, MCP-65, BMC91-X, Form-E, UIIA.

Business Policies:
Gas stations, repair shops, mini marts, stores, restaurants, and warehouses.

We proudly represent GLOBAL HAWK INSURANCE CO. RRG

ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

For a Free insurance Quote Please Call :
1-800-917-2639
3090 Independence drive Suite # 246 Livermore CA 94551

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਫਿਰ ਮੁੜ ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਵਲ?

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਫੌਜ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਬਦਨਾਮ ਹੋਇਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਫੌਜ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਧਮਾਕੇ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਆਸਿਫ਼ ਅਲੀ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਫੌਜ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਪਰਵੇਜ਼ ਅਸ਼ਫ਼ਾਕ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 16 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਅਲਟੀਮੇਟਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਨਰਲ ਅਸ਼ਫ਼ਾਕ ਕਿਆਨੀ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿਆਨੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ 'ਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਸੰਭਾਲਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ।ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਮਿਲੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 16 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਰੀ -ਪੱਛਮੀ ਸੀਮਾਂਤ ਖੇਤਰ, ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, 'ਚ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ।

ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਰਾਂ ਵਲੋਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਦੀ ਇਹ ਧਮਕੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦਬਾਅ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਆਪਣੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਫੇਰੀ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੀਡੀਆ ਮੁਤਾਬਕ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਉਚ ਕਮਾਂਡਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ।ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰਦਾਰੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕੱਢ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੀਡੀਆ ਮੁਤਾਬਕ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਵਲੋਂ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ 16 ਤਰੀਕ ਮਿੱਥੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵਲੋਂ ਕੌਮੀ ਰਾਜਧਾਨੀ 'ਚ ਨਵਾਜ਼ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਇੱਕ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਕਿਆਸ- ਅਰਾਈਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਧਮਕੀ ਪਿੱਛੇ ਜਨਰਲ ਕਿਆਨੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਵੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣੇ-ਹੁਣੇ ਹੋਏ ਲਾਹੌਰ ਕਾਂਡ 'ਚ ਫੌਜ ਦੇ ਕੁਝ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਹਮਲੇ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਮੁਹੰਮਦ ਅਕੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

ਜੀਓ ਚੈਨਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਖ਼ਬਰ ਮੁਤਾਬਕ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕੀਲ ਭੱਜਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਕਈ ਥਾਈਂ ਛਾਪਾਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੈਨਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਕੀਲ ਭੱਜਣ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਤਲਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ।

ਜੀਓ ਚੈਨਲ ਵਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਲਤ ਤੇ ਅਕੀਲ ਲਿਬਰਟੀ ਚੌਕ ਕੋਲ ਇਕ ਫਲੈਟ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਥੋਂ ਗਏ ਸਨ। ਜੀਓ ਚੈਨਲ ਮੁਤਾਬਕ ਤਲਤ ਵਲੋਂ ਹੀ ਹਮਲਾਵਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਸਿਮ ਕਾਰਡ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੋਨੀਆ, ਸਾਨੀਆ, ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ ਤੇ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਨੂੰ ਵੂਮੈਨ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਐਵਾਰਡ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਹਿਲਾ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਉਪਲਬਧੀਆਂ ਦਰਜ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੂਮੈਨ ਐਕਸੀਲੈਂਸ ਐਵਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸਰਵਉੱਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਤ, ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਅਤੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ (50 ਫੀਸਦੀ) ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਜਦਕਿ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਰਚਿਤ ਹਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਬਾਜ਼ੀ ਰਹੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ. ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕਿਰਨ ਬੇਦੀ ਦੇ ਹੱਥ। ਖੇਡ ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਾਨੀਆ ਮਿਰਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਾਇਨਾ ਨੇਹਵਾਲ ਨੇ ਕਾਂਟੇ ਦੀ ਟੱਕਰ ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਖੀਰ ਸਾਨੀਆ ਦਾ ਜਾਦੂ ਚੱਲ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਦੀਪਿਕਾ ਪਾਦੂਕੋਨ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਚੋਪੜਾ, ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਅਤੇ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਸ਼ਵਰਿਆ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਚਰਚਿਤ ਹੈ।

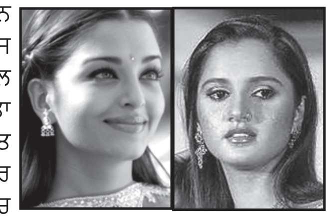

ਮੁਸ਼ੱਰਫ਼ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦੀ ਕੁਤੱਤਣ ਨਾਲ ਆਗਰਾ ਸੰਮੇਲਨ ਦੁਹਰਾਇਆ

ਕਰਾਚੀ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਵਿਗੜਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਲਕ ਦਾ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੁਕਾਉਣ ਲਈ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਮਗਰੋਂ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਕੰਮਾ' ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।

ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ 'ਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਬਾਹਰੋਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੰਨਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਰਹਿਤ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਬਾਇਲੀ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਉਜ਼ਬੇਕ, ਅਰਬ, ਚੀਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਸਾ ਵਟ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਦਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਇਕ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੋਏ ਸਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਗਰਾ ਸਮੇਲਨ ਵਾਂਗ ਹੀ ਤਿੱਖੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਆਨ ਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਪਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਹੱਲ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਾਰਗਿਲ ਵਾਂਗ ਹੋਰ ਜੰਗਾਂ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੁਜਾਹਿਦੀਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜਹਾਦੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤੀ ਅਤੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਬੀਤੇ ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠੋਂ ਉਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜੰਗ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਰਨਲ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਮੁਸ਼ੱਰਫ

ਜਨਰਲ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਇੰਡੀਆ ਟੂਡੇ ਕਨਕਲੇਵ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦੀਨ ਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਨਕਲੇਵ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਟਿਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਵਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀ ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁੱਝ ਖ਼ਾਸ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਜੰਗ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਧਮਕੀ ਵਾਲੇ ਲਹਿਜੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਹਾਲਾਤ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕੋਲ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਫੌਜ ਹੈ। ਮੁਸ਼ੱਰਫ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਦਾਊਦ ਇਬਰਾਹਿਮ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਵੀ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੁਧਰਨਗੇ, ਇਹ ਮੇਰੀ ਚੁਨੌਤੀ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਹੁਣ ਆਪ ਰੱਖੇਗਾ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ

ਜਲੰਧਰ : ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਆਪ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗਾ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਈ ਗਵਰਨੈਂਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਮੰਗ ਰਹੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਆਪਣੀਆਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਖਰਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਰਚ 2010 ਤੱਕ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਸਮੇਤ ਕਈ ਅਹਿਮ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿੰਗਲ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਡਬਲ ਐਂਟਰੀ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਡਿਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਆਡੀਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਅਜਿਹਾ ਕਦਮ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਘਰਾਂ ਦੀ ਰੀਮਾਡਲਿੰਗ

- ਗਰੇਨਾਈਟ ਕਾਊਂਟਰ ਟੌਪਸ
- ਕਿਚਨ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਕੈਬਨਿਟਾਂ
- ਕਲੋਜ਼ਿਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰਤੀਬ ਦਿਓ
- ਪੰਜਾਬੀ ਸਟਾਈਲ ਪੇਟੀ ਬੈੱਡ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
- ਪੌੜੀਆਂ ਤੇ ਹਾਰਡਵੁੱਡ ਲਾਉਣ ਲਈ

ਕਾਲ ਕਰੋ:
ਗੁਰਜੰਟ ਸੇਖੋਂ
916-275-5520
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
916-600-5934

G. A. Construction
(Insured and Bonded Lic# 921300)

ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ

–ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰ ਆਉਣ ਦੇ ਵੀ ਆਸਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਗੈਰ-ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਂਗਰਸ ਬਦਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਤ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਾ. ਕਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਹੁਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 60 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਾਰਤ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਦਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਆਜ਼ਾਦ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ, ਨਿਆਂ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਹਿਤੂ ਆਰਥਕ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਉਣਗੀਆਂ। ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸੂਚੀ ਮੁਤਾਬਕ ਅੰਡੇਮਾਨ ਨਿਕੋਬਾਰ ਤੋਂ 1, ਅਸਾਮ ਤੋਂ 3, ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ 5, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 1, ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ 2, ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ 1, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 1, ਝਾਰਖੰਡ ਤੋਂ 2, ਮੱਧਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 1, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੋਂ 2, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ 1, ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ 3, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਤੋਂ 2, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2, ਉਤਰਾਖੰਡ ਤੋਂ 1, ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ 32 ਉਮੀਦਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਤਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ਼ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਤੇ ਯੂਪੀਏ ਦੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੀਜਾ ਮੋਰਚਾ ਉਸਾਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਸੀ ਪੀ ਆਈ, ਆਰ ਐਸ ਪੀ ਤੇ ਫਾਰਵਰਡ ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਐਨ ਡੀ ਏ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਵੇਗੀ।

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਪੋਲਿਟ ਬਿਊਰੋ ਮੈਂਬਰ ਬਿਮਾਨ ਬਾਸੂ ਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਪਿਨਰਈ ਵਿਜਯਨ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਐਲਾਨੇ ਗਏ 80 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੂਬਿਆਂ ਅੰਦਰ ਗਠਜੋੜਾਂ ਤੇ ਸੀਟ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸੀ ਪੀ ਆਈ (ਐਮ) 80 ਸੀਟਾਂ ਸਬੰਧੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਤੀਜੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ਼ ਤੇ ਹਮਖਿਆਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਛੋਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸੀਨੀਅਰ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਨੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਨਾਅਰਾ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਥੇ ਖੱਬੇ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ਼ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ 74 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ : ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਨੇ ਲੰਘੀ 8 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਪੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਯਾਦਵ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਜੇ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 80 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 74 ਉਤੇ ਅਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਜਾਂ ਆਜ਼ਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜੇ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਸੰਸਦੀ ਸੀਟਾਂ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਉਤਰਾਖੰਡ ਦੀ ਇਕ ਸੀਟ 'ਤੇ ਅਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇ 166 ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ : ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਤੱਕ 166 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਮੁੱਖ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਦੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸਵਰਾਜ, ਇੰਦੌਰ ਤੋਂ ਸੁਮਿਤਰਾ ਮਹਾਜਨ, ਉਜੈਨ ਤੋਂ ਸੱਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਜਤੀਆ, ਭੋਪਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲਾਸ਼ ਜੋਸ਼ੀ, ਦੇਵਾਸ ਤੋਂ ਥਾਵਰਚੰਦਰ ਗਹਿਲੋਤ, ਮੁਰੈਨਾ ਤੋਂ ਨਰਿੰਦਰ ਤੋਮਰ, ਕੋਰਬਾ ਤੋਂ ਕਰੂਣਾ ਸ਼ੂਕਲਾ, ਰਾਮਪੁਰ ਤੋਂ ਰਮੇਸ਼ ਵੈਸ਼ਿਆ, ਬਸਤਰ ਤੋਂ ਬਲੀਰਾਮ ਅਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਤੋਂ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੁਗਦੇਵ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੂਚੀ 'ਚ 8 ਮਹਿਲਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੇ 166 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਚੋਂ 18 ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੋਂ 12, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 11, ਰਾਜਸਥਾਨ ਤੋਂ 12 ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕਾ ਤੋਂ 11 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਐਲਾਨੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬੀ ਐਸ ਯੇਦੀਯੁਰੱਪਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬੀ ਵਾਈ ਰਾਘਵਿੰਦਰ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਨਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਦਿਗਵਿਜੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੱਧਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਘਵਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਵਸੂੰਧਰਾ ਦੀ ਭੈਣ ਯਸ਼ੋਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟੀਮ ਮੁੜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ

ਕੋਲੰਬੋ : ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਉਥੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਅਖਬਾਰ 'ਡੇਲੀ ਮਿਰਰ' ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰੋਹਿਤਾ ਬੋਗੋਲੋਗਾਮਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਟੀਮ ਦੇ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੌਰੇ ਲਈ ਸੱਦਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕ੍ਰਿਕਟ ਵਿਚ ਗੁਆਚੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਜਗਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਐਨ ਡੀ ਏ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਅਗਪ) ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਐਨ ਡੀ ਏ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਭਾਜਪਾ ਅਸਾਮ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 8 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ 6 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ।

ਸਮਝੌਤੇ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਜਪਾ ਮੁਖੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਾਮ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜੂਨੀਅਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਜੂਨੀਅਰ ਪਾਰਟੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀਟ ਵੰਡ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਲੋਂ ਇਕਤਰਫ਼ਾ ਐਲਾਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਲ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਵੱਟ ਲਈ।

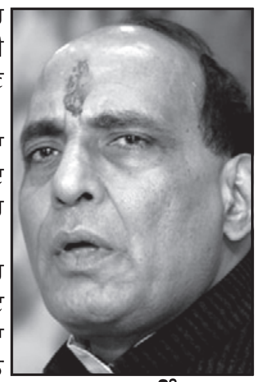

ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਅਸਾਮ ਗਣ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ, ਪਰ 2004 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ।

Homeopathic Systems for Health Treatment

When you are tired of all treatments for any disease at any age

Try homeopathic, systems of treatment

ਅਰਥਰਾਈਟਸ, ਦਮਾ, ਸੁਗਰ, ਬਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਪੱਥਰੀ, ਖਾਰਿਸ਼, ਮੁਹਾਂਸੇ, ਵਜਨ ਦਾ ਘਟਣਾ ਜਾਂ ਵਧਣਾ, ਜਨਾਨਾ ਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜੋਰੀ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਲਾਜ

You can get all Homeopathic, Ayurvedic, Biochemic medicines at economical prices.

www.homeomedicine.net

Consultant /Practitioner

GURDIP SINGH SANDHU

DHMS, Hons, BAMS, MDEH, 30 Years experience

Working as per ACT.SB-577 State of CA.

CALL: TOLL FREE: 877-OK-HOMEO

(877-654-6636)OFFICE: 408-729-6691

E-mail: Homeomedicine@yahoo.com

ਹੋਰ ਇਲਾਜਾਂ ਤੋਂ ਥਕ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਹੋਮੀਓਪੈਥੀ ਅਜਮਾਓ

G.M. Lawrence Insurance Brokerage License# 0D79587

ਟਰੱਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਪਿਛਲੇ 26 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

LIABILITY
GENERAL
LIABILITY
PHYSICAL
DAMAGE
CARGO
BONDS

ਜੀ ਐਮ ਲਾਰੈਂਸ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਿਉਂ?

*ਕੋਈ ਬਰੋਕਰ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਂਦੀ *ਝਟਪਟ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ *ਮਾਸਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਪਲਬਧ ਹਨ

New Ventures Are Welcome

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ

Ph: 209-474-2771

Fax: 209-474-0215

7746 Lorraine Ave.#214
Stockton CA-95210

SPECIALIZES IN BOTH LOCAL & LONG HAUL

-Flexible down payments
-Excellent customer service
-Committed to each individual client's needs
-Experienced, knowledgeable & professional staff

ਮਿੱਟੀ ਅਤੇ ਬਜਰੀ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਵੀਰਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!

ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ:

License plates
IFTA *Fuel tax return
DOT, ICC-MMC
Single state registration services
*New Mexico & Kentucky permit

Rajinder Singh

ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਪਰ ਵਰਕ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਟਰਕਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਸਟਾਕਟਨ ਵਿਚ ਮੂਵ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ

Now in Strockton, the Hub of the Trucking Industry

Financing Available For Buying Trucks

Cell: (510) 557-6988
Ph: 209-982-9996,
Fax:209-982-9997

13465 Basalt Ct, Lathrop CA 95330

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯੂ ਪੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਚੱਕ-ਥੱਲ

-ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਪੰ. ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ, ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ, ਵੀ.ਪੀ. ਸਿੰਘ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਤੇ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਹੋਏ ਹਨ।

ਇਹੀ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ 80 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਿਆਸੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੀ ਗਲਬਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਵਰਗੀਆਂ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਛੜ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਪਾ ਅਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੀ ਬਸਪਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ।

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਚੱਕ ਥੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਧਮਾਕਾ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਸਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੇ-ਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ ਦੇ ਮੌਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਅੱਗੇ ਆਏ ਸਨ।

ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਚੰਗੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁਧ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਵਧ ਗਈ। ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਪਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਕਾਫੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਬਾਟਲਾ ਹਾਊਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਪਾ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹਮਾਇਤ ਬਾਰੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਪਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਨਾ ਮੰਨੇ। ਆਪਣੇ ਵਿਰੁਧ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਹੁਣ ਤਾਜ਼ਾ ਟਕਰਾਅ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ 80 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਚੋਂ ਸਪਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ 15 ਸੀਟਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 24 ਸੀਟਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ

ਅਮਰ ਸਿੰਘ

ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸਪਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ 64 ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਿਣੀਆਂ-ਚੁਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਖਿੱਝ ਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੇ ਵੀ 4 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਪਣੇ 24 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ (ਰਾਇਬਰੇਲੀ) ਅਤੇ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ (ਅਮੇਠੀ) ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਸਪਾ ਵਲੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵਜੋਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨਗੀਆਂ।

ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪਾ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਸਪਾ ਦਾ ਜਨ-ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਡੇਗੇ ਜਾਣ 'ਚ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਬੂਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਮੁਸਲਿਮ ਉਲੇਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦਾਰੂਲ ਉਲੂਮ ਦੇਵਬੰਦ ਗਏ ਤੇ ਫਿਰ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਦਾਰੂਲ ਉਲੂਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੌਲਾਨਾ ਮਰਗੂਬ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਉਲੇਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਲਾਨਾ ਦੇ ਪੈਰ ਛੂਹ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਵੀ ਲਿਆ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਸਪਾ ਦਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਟਕਰਾਅ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਪਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਾਇਆਵਤੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਦੂਜਾ ਧਮਾਕਾ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਭਦੋਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਉਪ-ਚੋਣ 'ਚ ਬਸਪਾ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਉਹ ਇੰਨੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ, ਸਗੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ

ਮਾਇਆਵਤੀ

ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇਤਾ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕੇ। ਭਦੋਹੀ ਉਪ-ਚੋਣ 'ਚ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੀ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਦੋਹੀ ਦੀ ਅਸਲੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹਟਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੂੰ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਠਾਕੁਰ ਤੇ ਵੈਸ਼ ਆਦਿ ਉੱਚ ਜਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਸਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਦੇ 'ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸਮਾਜ ਸੰਮੇਲਨ' ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਸੋਸ਼ਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ' ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਿਛਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਮਾਇਆਵਤੀ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਇਸੇ ਸੋਸ਼ਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਸਪਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲੋਂ ਭਦੋਹੀ ਹਲਕੇ 'ਚ ਹੋਈ ਹਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵਰਗੇ ਨੇੜਲੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਉਹ ਬਸਪਾ ਨਾਲੋਂ ਹਟ ਕੇ ਮੁੜ ਭਾਜਪਾ ਵਲ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪਾ-ਕਾਂਗਰਸ ਗਠਜੋੜ ਤੇ ਬਸਪਾ 'ਚ ਹੋਏ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦਾ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤਣ 'ਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਹਾਂ, ਕੱਲ ਨੂੰ ਜੇ ਸਪਾ ਤੇ ਬਸਪਾ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਰਵੱਈਏ 'ਚ ਕੁਝ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਲੈਣ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ਅਗਲੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲੈਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਐਨ ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣਗੇ, ਜੋ ਇਸੇ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੇ 1969 ਬੈਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚਾਵਲਾ 29

ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ

ਜੁਲਾਈ, 2010 ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਵਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਨਵੀਨ ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ 20 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ 13 ਮਈ, 2005 ਨੂੰ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ 5 ਪੜਾਵਾਂ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ 4 ਗੇੜਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਕਰਨਗੇ। ਚਾਵਲਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਉਸ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚਾਵਲਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਦਮ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ 6 ਸਾਲ ਜਾਂ 65 ਸਾਲ ਤੱਕ (ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ) ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਾਵਲਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਸਕੱਤਰ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮਦਰ ਟਰੇਸਾ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਆਤਮ ਕਥਾ ਮੁੱਖ ਹੈ। ਐਨ ਗੋਪਾਲਾਸਵਾਮੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਹੋਰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਅਹੁਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੰਦਭਾਗਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸਰਾਈਲੀ ਚੋਣ 'ਚ ਫਲਿਸਤੀਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਪੱਖੀ ਧਿਰ ਭਾਰੂ

-ਮੁਖ਼ਤਾਰ ਗਿੱਲ

ਲਿਵਨੀ ਇਸਰਾਈਲੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ 'ਮੌਸਾਦ' ਦੀ ਏਜੰਟ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਥਿਰ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈਆਂ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਰਾਈਲ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਆਏ ਹਨ। ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਸਰਵੇਖਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਚੋਣਾ ਦਾ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆਉਂਦਾ ਗਿਆ, ਕਦੀਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਪੰਜਵੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮਾਨੀ ਚੋਣਾਂ ਸਨ। ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ 120 ਮੈਂਬਰੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (ਨੈਸਟ) ਵਿਚ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜ਼ਿੱਪੀ ਲਿਵਨੀ ਦੀ ਕਦੀਮਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 28 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਾਨ ਯਾਹੂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਿਕੁੱਡ ਨੂੰ 27 ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਵਾਰ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤ੍ਰਿਸ਼ੰਕੂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਕਵਾਇਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੱਧ-ਮਾਰਗੀ ਕਦੀਮਾ ਅਤੇ ਦੱਖਣਪੰਥੀ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਦਰਮਿਆਨ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਕਾਫੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਹੈ ਯਾਨੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੈਸਟ (ਸੰਸਦ) ਵਿਚ ਸੀਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਤਾ ਸੌਂਪੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਦੀ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ 61 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ।

ਇਸਰਾਈਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਨਾ ਪਸੰਦ ਜਾਣਨ, ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕੌਣ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ 42 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਮਤ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਏਹੁਦ ਓਲਮਰਟ ਉਪਰ ਲੱਗੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਅਸਤੀਫੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸਰਾਈਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਕਦੀਮਾ ਪਾਰਟੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਏਹੁਦ ਓਲਮਰਟ ਅਤੇ ਲਿਵਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਕਦੀਮਾ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਏਹੁਦ ਬਰਾਕ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਓਲਮਰਟ ਸੱਤਾ ਦੀ ਦੌੜ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਲਿਵਨੀ ਨੇ ਕਦੀਮਾ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਦਾ ਤਾਜ਼ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਂਜਮਿਨ ਨੇਤਾਨ ਯਾਹੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਇਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਯੇਰੂਸਲਮ ਨੂੰ ਦੋ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜਿਪੀ ਲਿਵਨੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਬੇਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਾਨਯਾਹੂ ਅਜਿਹੇ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ

ਬੇਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਾਨਯਾਹੂ

ਏਹੁਦ ਓਲਮਰਟ

ਚਾਹੁਣਗੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰਾ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਲਾਭ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਫਲਸਤੀਨ 'ਚ ਸਰਗਰਮ ਇਸਲਾਮਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ 'ਹਮਾਸ' ਨੂੰ 'ਸਬਕ ਸਿਖਾ' ਲਿਵਨੀ ਲਿਕੁੱਡ ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋ ਯੁੱਧਾਂ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 13 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਬਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਏਹੁਦ ਬਰਾਕ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਏਹੁਦ ਬਰਾਕ 1999-2001 ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਗਾਜ਼ਾ 'ਚ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇਤਾ ਲਿਬਰਮਾਨ ਦੀ ਘੋਰ ਦੱਖਣਪੰਥੀ ਪਾਰਟੀ 'ਯਿਸਰਾਈਲ ਬਿਤੇਨੂ' ਨੇ 15 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਲਿਬਰਮਾਨ ਨੇ ਅਰਬ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਲਹਿਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਫਲਸਤੀਨ ਨਾਲ ਅਮਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

ਲਿਵਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਏਰੀਅਲ, ਸ਼ੈਰੋਨ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸ਼ੈਰੋਨ ਨੇ ਲਿਕੁੱਡ ਪਾਰਟੀ ਛੱਡ ਕਦੀਮਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਲਿਵਨੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ੈਰੋਨ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕਦੀਮਾ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਆ ਗਈ।

ਲਿਵਨੀ ਇਸਰਾਈਲੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ 'ਮੌਸਾਦ' ਦੀ ਏਜੰਟ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਥਿਰ ਫਲਸਤੀਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸਰਾਈਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਇਸਰਾਈਲ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਘੱਟ ਚੁਣੌਤੀ ਭਰੇ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜੇ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਗਏ ਜਿਸ ਨੇ ਫਲਸਤੀਨ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ। ਸੋ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ, ਨੇਤਾਨਯਾਹੂ ਨਾਲੋਂ ਲਿਵਨੀ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਗੇ।

ਜੇਕਰ ਓਸਲੋ-ਇਕ, ਦੋ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਿਪੀ ਲਿਵਨੀ ਆਜ਼ਾਦ ਫਲਸਤੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ (ਰਾਹਤ ਤੇ ਰਿਹਾਈ) ਅਤੇ ਯਹੂਦੀ ਬਸਤੀਆਂ ਦੇ ਨਵ-ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲਿਬਰਮਾਨ ਦੀ ਇਸਰਾਈਲ ਬਿਤੇਨੂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ 'ਹਮਾਸ' ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉੱਪਰ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਿਪੀ ਲਿਵਨੀ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਕੇ ਉਭਰੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ, ਅਮਨਪਸੰਦ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਅਰਬ ਲੀਗ ਫਲਸਤੀਨ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹੇ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ : ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਵਿਚ 100 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਵਾਤ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਇਕੱਲੇ ਨਿਕਲਣ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ, ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵਰਜਨਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਣ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਸੰਗਠਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਚੁੱਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਸੰਗਠਨਾਂ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਇਹ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਲੜਕੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਇਕੱਲੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਆਦਿ ਜਾਣਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੇ ਫਤਵਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਅਣਵਿਆਹੁਤਾ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਹ ਕੇਵਲ ਤਾਲਿਬਾਨ ਲੜਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਉਹ ਲੜਕੀਆਂ, ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ 191 ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 122 ਸਕੂਲ ਕੇਵਲ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਨ, ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਸਕੂਲ ਸਹਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੂਲ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 62 ਹਜ਼ਾਰ ਲੜਕੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਲੜਕੀਆਂ ਹੁਣ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਵੀ ਮੌਤ ਮੰਡਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਲੜਕੀਆਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਸਵੇਰੇ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਲੜਕੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿਨੇਮਾ ਵੇਖਣ ਲਈ ਜਾਣਾ, ਕੇਬਲ ਟੀ.ਵੀ. ਵੇਖਣਾ, ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸੁਣਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਸੁੱਖ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੁਣ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਲੜਕੀ ਜਾਂ ਔਰਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਦਾਖ਼ਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇ। ਬੀਮਾਰ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਤੱਕ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੱਟੜਵਾਦੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਵਾਤਘਾਟੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਦੁਕਾਨ ਐਸੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ, ਜਿਥੋਂ ਉਹ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦ ਸਕਣ। ਔਰਤਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਨ ਖਰੀਦਣਾ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਤਵਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਲਾ ਸੰਗਠਨ ਸਮੇਤ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਸੰਗਠਨਾਂ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਜਦਕਿ ਬੀਤੇ 100 ਸਾਲ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼, ਜਿਥੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਚੁੱਪੀ ਧਾਰਨ ਕੀਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿ-ਲਸ਼ਕਰ ਵਿਚ ਡੂੰਘੇ ਸਬੰਧ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਮੁੰਬਈ 'ਤੇ ਹਮਲਿਆਂ ਲਈ ਜਿਸ ਅੱਤਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਲਈ ਵੀ ਉਹ ਇਸੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖੁਫੀਆ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਹੇ ਪਾਲ ਆਰ. ਪੁਲਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਇਸਲਾਮੀ ਤਾਲਿਬਾਨੀ ਗਰੁੱਪ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਲੇ ਅਨਸਰਾਂ ਕੋਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਲਈ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਬਗਾਵਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਧੀਆ ਹਥਿਆਰ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

Toll Free No. (866) 933-3038

*ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਸਸਤੀਆਂ ਤੇ ਬੇਜੋੜ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। *ਵਾਜਬ ਰੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਖਲਾਈ। *ਸਰਟੀਫਾਈਡ ਪੰਜਾਬੀ/ਇੰਗਲਿਸ਼ ਟਰੇਨਰ। *ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ। *ਕੰਪਨੀ ਵਲੋਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। *ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ। *ਦਸ ਸਪੀਡ ਅਤੇ ਤੇਰਾਂ ਸਪੀਡ ਨਿਊ ਮਾਡਲ ਟਰੱਕਾਂ ਨਾਲ ਟੇਰਨਿੰਗ। *ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Call: Kashmir Singh

916-564-3455

4585 Pell Dr. Secramento CA, 95838

HUGE SAVINGS

Great programming packages starting at $9.99/mo For 6 months with commitment

plus many more

Sign up today and save $580

- 5 Premium Movie Channels from cinemax for a Penny for a Year (a $155 value)
- FREE Activation* (a $99 value)
- FREE DishHOME Protection Plan* for 9 Months (a $53 value)
- FREE Standard Professional Installation (up to 4 rooms)
- FREE HD DVR Upgrade ($5.98/mo DVR Service fee applies)

Best HD DVR Available – Better than TiVo® (cnet.com review 2/19/08)

*Requires commitment.

Local Channels Add to any package $5.00/mo
abc CBS NBC FOX
where available

FREE OVER 15 PREMIUM MOVIE CHANNELS INCLUDING HBO FOR 3 MONTHS with commitment

Call today and be ready for the digital transition!

DVR UNLIMITED
Toll: 1-800-780-0032

dish NETWORK. AUTHORIZED RETAILER

Programming offers: Require participation in Digital Home Advantage with 24-month commitment. After promotional periods, customer must downgrade or then-current prices will apply. 6-Month Programming Credit: Requires subscription to qualifying programming. Customer receives a credit for each of the first 6 months. Credit amount will depend on programming package selected. 3-Month Premium: Customer receives a credit for each of the first 3 months.
Digital Home Advantage: Restrictions apply, including credit approval and monthly fees for receivers. Early cancellation fee applies. DISH Network retains ownership of equipment. Limit 4 tuners per account. HD programming requires HD receiver and HD television (sold separately). Customer must subscribe to qualifying HD programming or a $5.00/mo. HD Enabling fee will apply. Lease upgrade fee will apply for select receivers based on model. Cinemax offer: Requires AutoPay with Paperless Billing. If AutoPay with Paperless Billing is removed, Cinemax will be removed.Offer ends 7/31/09 and is available in the continental United States for new, first-time DISH Network residential customers. All prices, packages and programming subject to change without notice. Local and state sales taxes may apply. Where applicable, equipment rental fees and programming are taxed separately. All DISH Network programming, and any other services that are provided, are subject to the terms and conditions of the promotional agreement and Residential Customer Agreement, available at www.dishnetwork.com or upon request. Local Channels packages by satellite are only available to customers who reside in the specified local Designated Market Area (DMA). Local channels may require an additional dish antenna from DISH Network, installed free of any charges with subscription to local channels at time of initial installation. Social Security Numbers are used to obtain credit scores and will not be released to third parties except for verification and collection purposes only or if required by governmental authorities. All service marks and trademarks belong to their respective owners. HBO® and Cinemax® are service marks of Home Box Office, Inc. Starz® and related channels and service marks are the property of Starz Entertainment, LLC. National Treasure: Book of Secrets © Disney Enterprises, Inc. and Jerry Bruckheimer, Inc. All Rights Reserved.

ਚੋਣ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਭਟਕ ਰਹੀ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ

-ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ

ਸਥਿਤੀ ਏਨੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਵੀ ਬਾਹਲਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇਕੋ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਇਕੋ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਾਊਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੌਦਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਫਰਕ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਿੱਕ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ। ਟਾਟੇ-ਬਿਰਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਖੱਬਿਆਂ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਟਾਟੇ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਸਫਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭੱਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਣਾਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ-ਕਿਸਾਨ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਬਣ ਤੁਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਈ ਬਦਲਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਟਾਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਚਹੇਤਾ ਬਣ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਾਮਰੇਡ ਬੁੱਧਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਨਾ ਇਧਰ ਕੇ ਰਹੇ ਨਾ ਉਧਰ ਕੇ' ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਹਾਕਮ ਗਠਜੋੜ ਨੇ 'ਇੰਡੀਆ ਸ਼ਾਈਨਿੰਗ' (ਚਮਕਾਂ ਮਾਰਦਾ ਭਾਰਤ) ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਉਭਾਰਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਮੁੱਦਾ ਏਨਾ ਰੱਦੀ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਰਾਜ ਖੁੱਸਣ ਮਗਰੋਂ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਪੰਜੀਂ ਸਾਲੀਂ ਹੁਣ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸਾਡਾ ਭਰਮ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਦੀ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਕ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ। ਜਿਹੜੇ ਨਾਅਰੇ ਉਹ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ। ਇਕੋ ਮੁੱਦਾ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸਮਝੌਤੇ ਨਾਲ ਮਹਿੰਗਾਈ ਘਟੀ ਨਹੀਂ, ਗਰੀਬੀ ਘਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਕੋਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਤੁਰੇ, ਸਿਰਫ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਲੋਕ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਦੇਣਗੇ, ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਚਮਕਾਂ ਮਾਰਦੇ ਭਾਰਤ ਵਰਗਾ ਭਰਮ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਉਹ ਠੇਡਾ ਖਾ ਕੇ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਪੌਣੇ ਚਾਰ ਦਹਾਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਨੁਸਖਾ ਧੂੜਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਸਲਮਡੌਗ ਮਿਲੇਨੀਅਰ' ਦੀ ਆਸਕਰ ਇਨਾਮ ਜੇਤੂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੇਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇਕ ਗਾਣੇ 'ਜੈ ਹੋ' ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਖਰੀਦ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੋਣ-ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਵਰਤਣ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਗੀਤ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਪਿੱਛੋਂ ਦੇ ਬਾਹਠ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਹ ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ 'ਸਲੱਮਡੌਗ' (ਝੁਗੀਆਂ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ) ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਦਰ ਟੈਰੇਸਾ ਦੇ ਸਿਸਟਰਜ਼ ਆਫ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਸਿਸਟਰ ਨਿਰਮਲਾ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਈਸ਼ਵਰ ਇਸ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਲੋਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣ ਦਾ ਪੁੰਨ ਕਮਾ ਸਕਣ। ਕਾਂਗਰਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਇਸੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਵੋਟਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਭਲੇ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਮੰਗੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਪਈ, ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 'ਜੈ ਹੋ' ਦੇ ਜੈਕਾਰੇ ਦੀ ਹੀ 'ਜੈ' ਬੋਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਤੁਰੀ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਪੱਲੇ ਵੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਮਰਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕੇਗੀ, ਪਰ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੇਤੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ 'ਰਾਮ ਸੇਤੂ' ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ।

ਹੁਣ ਉਹ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਕ ਸੀ.ਡੀ. ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਚਿਆਈ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਅਕਸ਼ਰਧਾਮ ਮੰਦਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ, ਉਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਕੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿਖਾ ਸਕੀ ਸੀ? ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਜਪਾ ਲੀਡਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਲ ਨਰਮੀ ਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਫਜ਼ਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਤੇ ਜੇ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਰਮੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਮੌਕੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਅਫਜ਼ਲ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਚੱਲਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਹਮਲਾ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਧ ਗਈ, ਪਰ ਨਤੀਜਾ ਫੇਰ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਲਈ 'ਦਿੱਲੀ ਦੂਰ' ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਖੱਟੇਗੀ?

ਸਥਿਤੀ ਏਨੀ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਵੀ ਬਾਹਲਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਇੰਜ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਇਕੋ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਇਕੋ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖ ਕਾਊਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੌਦਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਫਰਕ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ, ਪਰ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਿੱਕ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ। ਟਾਟੇ-ਬਿਰਲੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਰਹੇ ਖੱਬਿਆਂ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਟਾਟੇ ਦਾ ਕਾਰਖਾਨਾ ਲਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਸਫਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਭੱਲ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਣਾਈ ਨਹੀਂ ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ-ਕਿਸਾਨ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰ ਮਮਤਾ ਬੈਨਰਜੀ ਬਣ ਤੁਰੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਈ ਬਦਲਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਟਾਟਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਚਹੇਤਾ ਬਣ ਤੁਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਾਮਰੇਡ ਬੁੱਧਦੇਵ ਭੱਟਾਚਾਰੀਆ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਨਾ ਇਧਰ ਕੇ ਰਹੇ ਨਾ ਉਧਰ ਕੇ' ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਮਾਰਕਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਖੱਬੇ ਬਾਕੀ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਅਕਸ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਵਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਜਿੰਨੀ ਬੜ੍ਹਕ ਮਾਰਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੇ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਿਆਰਾਪਣ ਛੱਡੀ ਫਿਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ 'ਰਾਮ ਮੰਦਰ' ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਵਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਾਹਰਾ ਏਨਾ ਬੇਹਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਵਲ ਝਾਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਦੇ ਹੀ ਭਾਰੂ ਰਹਿਣਗੇ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਦੇ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 'ਮਰਾਠਾ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀ' ਦਾ ਬਹੁਤ ਰੱਫੜ ਪਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦਾ ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਣਾ ਤੇ ਸਗੋਂ ਉੱਤਰ ਭਾਰਤੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕੇ ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਟਿਕਟਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੀ ਆਸ ਹੈ। ਬਾਲ ਠਾਕਰੇ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਰਾਜ ਠਾਕਰੇ ਦੀ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨਵਨਿਰਮਾਣ ਸੈਨਾ ਉਂਜ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਵੱਡੇ ਗੱਠਜੋੜਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੌਰਾਨ ਖੂੰਜੇ ਲੱਗ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਮਰਾਠੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਉਣ ਦੇ ਚਰਚਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਦਾ ਪੱਲਾ ਭਾਰੂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰ ਲਈਏ। ਅੱਗੇ ਇਥੇ ਅਕਾਲੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਫ ਇਕ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਖਿਦਮਤਗਾਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਹਾਕਮ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਲੀਡਰ ਕਦੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਥਾਂ ਹਰ ਜਲਸੇ ਜਾਂ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਬਾਦਲ ਬਾਪ-ਬੇਟੇ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

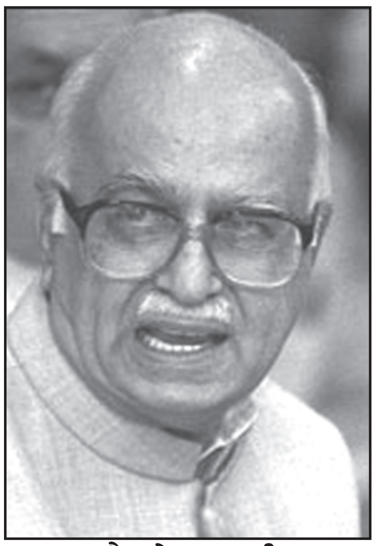

ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ

ਸ਼ਹਿਜਾਦਾ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭੇਦ ਖੁੱਲ੍ਹਾ

ਲੰਡਨ : ਬਰਤਾਨਵੀ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਚਾਰਲਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਡਾਇਨਾ ਤੇ ਕੈਮਿਲਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੀਸਰੀ ਇਸਤਰੀ ਆਏ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜੈਨੇਟ ਜੈਟਕਿਨਜ਼ ਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮਹਿਲਾ ਨਾਲ 1975 ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਬਣ ਗਏ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਵੇਲਜ਼ ਦੀ ਜਨਮੀ ਸੈਨੇਟ ਕੈਨੇਡਾ ਸਥਿਤ ਬਰਤਾਨਵੀ ਕੌਂਸਲਖਾਨੇ ਵਿਚ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨਿਸਟ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇੰਕਸ਼ਾਫ ਉਸ ਵੇਲੇ 30 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਜੈਨੇਟ ਨੂੰ 26 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਵਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਇਕ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਚਾਰਲਸ ਨੇ ਜੈਨੇਟ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ''ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਤੇਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਬੜਾ ਸ਼ਾਂਤ ਸਥਾਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਆਪਾਂ ਬਾਹਰ ਆਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਾਡੇ ਮਗਰ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਗਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।'' ਅਸਫਲ ਵਿਆਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੇਲਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ''ਅਜਿਹੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਨਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।'' ਇਕ ਹੋਰ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ''ਮੇਰਾ ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਫੇਰੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਟਲਾਂ ਵਿਚ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਘਬਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਛੁਟਕਾਰਾ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਮੰਡਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕੁੜੀ ਦਾ ਸਾਕ ਲੈਣਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ।''

ਕੁਝ ਖ਼ਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ 1980 ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਡਾਇਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬੋਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਕਿਊਬਨ ਗਾਇਕਾ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਸੂਸ ਬਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼

ਮਿਆਮੀ: ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਛੂਹਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਗਾਇਕਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੀ ਏਜੰਟ ਬਣਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਗਲੋਰੀਆ ਐਸਟੀਫਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮਿਆਮੀ ਦੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਸਟਮ ਵਿਭਾਗ ਵਾਸਤੇ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ 'ਭਾਸ਼ਾਈ ਮੁਹਾਰਤ' ਸਦਕਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਏਜੰਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਗਾਇਕਾ, ਜੋ ਹੁਣ 52 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਮਿਆਮੀ ਹੈਰਾਲਡਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ, 'ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸੀ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਮੇਰੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਟਲਾਂਟਾ ਸਥਿਤ ਹੈੱਡ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਐਸਟੀਫਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਸਪੇਨੀ ਤੇ ਫਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਬੋਲਣ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਕਿਊਬਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ : ਮੁਰਗਾ ਬਣੇਗਾ ਡਾਇਨਾਸੋਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ। ਰਿਵਰਸ ਅਵੈਲੂਏਸ਼ਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਰਗੇ ਦੇ ਭਰੂਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਚਿਕਨਸੋਰਸ ਜਾਂ ਡਾਇਨਾਸੋਰਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹਨ। ਡਿਸਕਵਰੀ ਨਿਊਜ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਵਰਸ ਅਵੈਲੂਏਸ਼ਨ ਦਾ ਚੂਹੇ ਅਤੇ ਮੱਖੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਇਨੋਚਿਕਨ ਵਿਚ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਵਰਗੇ ਪੂੰਛ, ਦੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅੰਗ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਬਦਲਾਅ ਲਈ ਉਸ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਰਨ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅੰਗ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਇਸ ਪਰਿਯੋਜਨਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਤੇ ਮੋਂਟਾਨਾ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੈਕ ਹਾਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਛੀ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੁਰਗੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਚੁਣਨ ਕਾਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਹਾਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੁਰਗੇ ਵਿਚ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਜੀਨੋਮ ਦੀ ਮੈਪਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹਾਰਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੁਰਾਸਿਕ ਪਾਰਕ ਜਿਹੇ ਕਪੋਲ ਕਾਲਪਨਿਕ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਚਿਤਰਿਤ ਕਰਨ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਬੜੀ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਮਾਂਟਰੀਆਲ ਸਥਿਤ ਮੈਕ ਗਿਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੰਸ ਲਾਰਸਨ ਨੇ ਪੂੰਛ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ਮੁਰਗੇ ਦੇ ਭਰੂਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤਿਆਰੋਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸੰਧਾਨ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹਨ।

ਹਾਰਨਰ ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਡਾਇਨੋਚਿਕਨ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਘਬਰਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਹੀ ਮੁਰਗੇ ਨੂੰ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜੀਨੋਮ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜੀਵ ਬਣੇਗਾ, ਜੋ ਮੁਰਗਾ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਅੰਬੀਆਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੀਤਕਾਰ ਮੁੰਡਾ-ਪੀਟਾ ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲਾ

ਗੱਲੀਂ-ਬਾਤੀਂ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਹੰਕਾਰ ਨਾ ਕਰੋ ਮਾਣ ਕਰੋ, ਫਿਰ ਅਕਲ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਮੈਂ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਮਖਸੂਸਪੁਰ ਵਿਚ ਦੇਬੀ ਵਰਗਾ ਸ਼ਾਇਰ ਜੰਮਿਆ ਹੈ, ਉਹੀ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਜਿਸ ਹਰਿਆਲੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਪੀਟੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਮੇਲੇ ਲਗਾ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਰੌਣਕਾਂ ਦਾ ਛੱਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰੁਝੇਵੇਂ ਸੁਆਦਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਗੇੜੇ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਠਿੱਬੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸੀ ਤੇਲ ਦੀਆਂ ਮਾਲਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਰਨ ਦੀ ਜਾਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵਿੰਗੇ ਰਾਹਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਧਾ ਤੁਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਆਕਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਵਾਰੀ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਚਾਲ ਉਖੜੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਦੰਦ ਟੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ੌਂਕ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਰੀਝ ਸਦਾ ਲਈ ਤਿਆਗ ਦਿਉ। ਫੁੱਲ ਉਗਦੇ ਹੀ ਉਥੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਬਸੰਤ ਨੇ ਆਉਣਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਵਧ ਹੋਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿਚ ਖਰਚ ਵਧਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਛਾਵਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪੌਂਚੇ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਧੜੱਮ ਕਰਕੇ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਿਸ ਨੂੰ ਜਨਾਨਾ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੀ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਰੀ ਤੇ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੌਖੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੱਥ ਦਰਖ਼ਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਦੂਜਾ ਪਤਾਲ 'ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਕਾਇਨਾਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਘੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਗੱਭਰੂ ਗੀਤਕਾਰ ਪੀਟੇ ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਟੱਪ-ਟਪਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਸੁਆਦਲਾ ਲੱਗੇ।

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸੜਕ ਖਾਲੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸਦੇ ਕਿਨਾਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰਨਾ ਹੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਵਿਚ ਰੰਗ ਭਰਨ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਰੰਗੀਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮੁਨੱਸਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਪੱਥਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਈਰਖਾਲੂ, ਜ਼ਾਲਮ ਵਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਇਕੋ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ, ਜਹਾਦ ਸਫਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਉਖਾੜ ਦੇਵੋ। ਇਸੇ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਬਾਂ ਨਾਲ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਨਸਲ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਕੰਧਾੜੇ ਛੇਤੀ ਚੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦਿਆਂ ਦਹਾਕੇ ਬਿਤਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਬੜੇ ਨਾਂ ਜੁੜਦੇ ਆਏ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਜਵਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਰਾ ਕਿਆਸ ਕਰਕੇ ਵੇਖੋ ਮੁਹੰਮਦ ਸਦੀਕ ਤੇ ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਦੋ ਗਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਤੱਕ ਉਹਦੇ ਗੀਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਹਨ। ਉਹਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਘਿਓ-ਖਿਚੜੀ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਹਦੇ ਬੁੱਢੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਪਰ ਅੱਜ ਮੈਂ ਜਿਸ ਜਵਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ, ਉਹਦੇ ਗੀਤਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਵਾਕਿਫ ਹਨ, ਪਰ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ

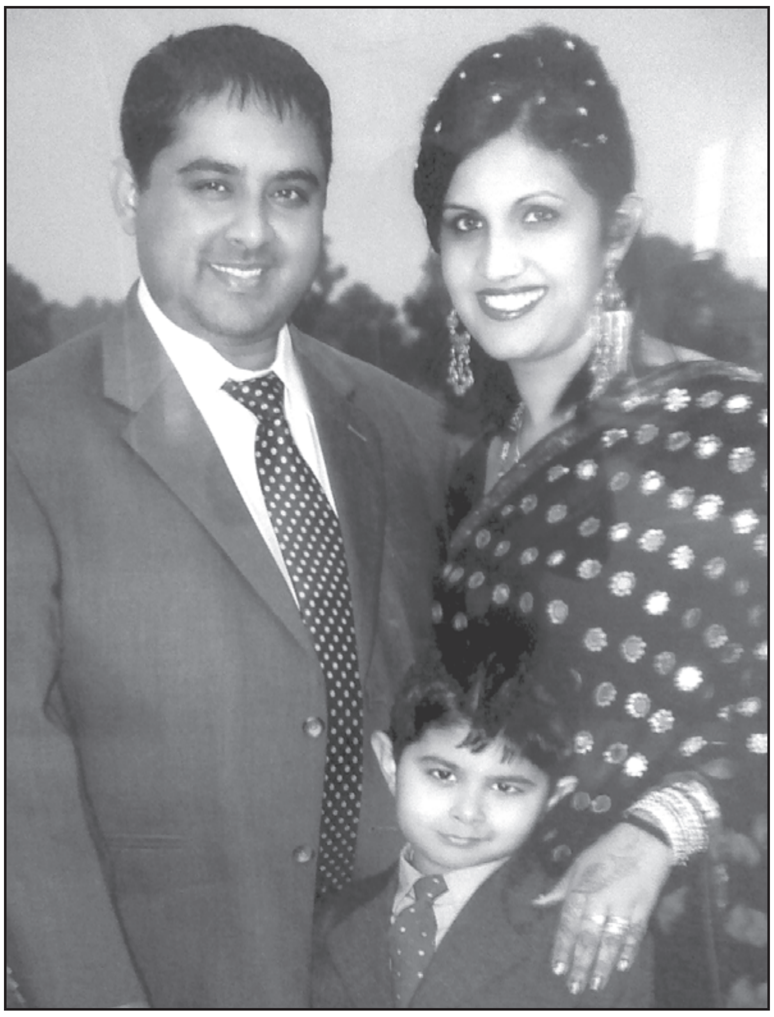

ਪੀਟਾ ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਸ਼ ਨਾਲ

ਵਸਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਂ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਜਾਣਦੇ ਉਹਨੂੰ ਪੀਟਾ ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਹਨ। ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਨਿੰਕੂ ਉਹਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਹਨ।

ਇਹ ਗੱਲ ਦਰੁਸਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹਨੇ ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਆਗਰੇ ਦਾ ਪੇਠਾ ਤੇ ਜੇਜੋਂ ਦੇ ਪੇੜੇ ਨਹੀਂ ਖਾਧੇ, ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਮਠਿਆਈਆਂ ਖਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਹਾਲੇ ਉਹ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਕਸਬਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਨੂੰ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਦੀ ਇਕ ਲੋਕ ਬੋਲੀ ਹੈ 'ਅੰਬੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰਸੇਂਗੀ ਛੱਡ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਆਬਾ।' ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਹਨ 'ਅੰਬ ਦੁਸਹਿਰੀ ਚੂਪਣ ਆਇਓ ਪੂਰ ਹੀਰਾਂ ਇਕਵਿੰਦਰ ਘਰ ਹੋਣਾ ਏਂ ਬਰਸਾਤਾਂ ਨੂੰ।' ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾੜ-ਸਾਉਣ 'ਚ ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਅੰਬ ਨਹੀਂ ਚੂਪੇ, ਸਮਝੋ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲੇ ਪੂਰਾ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਚੱਖਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਜੇਜੋਂ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਹਲਕੇ ਤੱਕ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਿਛਾਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਤਾਸ਼ਕੰਦ ਤੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਤੱਕ ਸਿੱਧਾ ਵਪਾਰ ਚੱਲ ਸਕੇ। ਸ਼ੌਕੀ ਮੇਲੇ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮੇਰਾ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਮੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਤਾਂ, ਕਿ ਇਸ ਮਾਹਿਲਪੁਰ ਤੋਂ ਚਾਰ ਕੋਹ ਦੂਰ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਰਗਾ, ਛੋਟਾ ਭਾਈ, ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜਾਣੀ ਕਿ ਪੀਟਾ ਚੰਦੇਲੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਜੰਮਿਆ ਹੈ। ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਵਾਕਿਫ ਹਨ, ਦੇਬੀ ਅੱਜ ਦੇ ਵਾਰਿਸ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਹੈ, ਪੀਟਾ ਡਾਕਟਰ ਜਗਤਾਰ ਦਾ। ਮੰਨ ਹੀ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਗਤਾਰ ਦਾ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਇਰ ਜਾਂ ਗੀਤਕਾਰ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਪੀਟੇ ਦਾ ਤੁਆਰਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਇਕ ਰੰਗ ਵੇਖੋ :

ਸੱਚੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਉਡ ਜਾਣ
ਕਦੇ ਨਾ ਫੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਟੁੱਟੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ,
ਫੋਟੋ ਜੜ ਹੁੰਦੀਆਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ
'ਸਾਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਈਂ'
ਉਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨਹੀਂ,
ਸਾਥੋਂ ਯਾਰੋ ਪੜ੍ਹ ਹੁੰਦੀਆਂ...।

ਮੈਲੀ ਡੈਮ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ, ਸ਼ੌਕੀ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਪੀਟੇ ਦੀਆਂ ਗਲਵੱਕੜੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੇ ਭੁੱਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਉਹਨੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ 'ਕੁਝ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾ ਜਾ ਨੀ, ਕਿੱਧਾਂ ਦੇ ਸੱਜਣ ਟੋਲਦੀ ਏਂ...।' ਫਿਰ ਸੱਜਰੀ ਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਨੇਰ੍ਹੀਆਂ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਪੀਟਾ ਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ 'ਪ੍ਰਣਾਮ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ' ਐਲਬਮ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਕਮਾਲ ਹੈ। 'ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ' ਗੀਤ ਦਾ ਉਹੀ ਰਚੇਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਇਸੇ ਐਲਬਮ ਵਿਚਲੇ ਦੋ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੰਨਗੀਆਂ ਵੇਖੋ :

ਪਿੰਜਰੇ 'ਚ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ
ਟਿਕਦੇ ਨਾ ਸ਼ੇਰ
ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਆ ਸ਼ੇਰ ਹੁੰਦੇ ਆ ਦਲੇਰ
ਉਹਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਸਮਝਾਈ
ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ ਨੇ
ਜੜ੍ਹ ਗੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹਿਲਾਈ....ਤੇ
ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਸਦਾ ਹੀ
ਲਾੜੀ ਮੌਤ ਵਿਆਹੀ ਏ
ਦੱਸਣ ਦੀ ਨਾ ਲੋੜ
ਦਿੰਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹੀ ਏ
ਲਹੂ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕੋ
ਤਰਦਾ ਕੋਈ ਕੋਈ
ਆਪਣੇ ਲਈ ਤਾਂ ਹਰ ਕੋਈ ਮਰਦਾ
ਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਰਦਾ ਕੋਈ ਕੋਈ...।

ਪੀਟੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਫੀਤਿਆਂ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਕੱਦ ਮਾਪਣੇ ਔਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਵਿਚ ਵੜਨ ਲੱਗਾ ਹਰ ਬੰਦਾ ਹਉਮੈਂ ਤੇ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਰੋਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੀਟੇ ਦਾ ਬਾਪ ਨਿੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਦਾ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਂ ਸਿਰ ਪਲੋਸ ਕੇ ਉਹਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਅਰਜੋਈਆਂ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਉਹਦੀ ਕਾਵਿ ਕਲਾ ਵਿਚ ਵੇਖੋ :

ਕੱਲਾ ਕਹਿਰਾ ਪੁੱਤ ਜਿਵੇਂ ਪਾਲਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ
ਅਸੀਂ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਬੂਟਾ
ਇੰਜ ਪਾਲਦੇ ਰਹੇ
ਸੁੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕਿਤੇ ਮੁੜ ਨਾ ਉਹ ਜਾਵੇ
ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਪਲਕਾਂ ਦੇ ਦੀਵੇ
ਬਾਲਦੇ ਰਹੇ....।

ਕਮਾਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਪੀਟਾ ਠੇਠ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਟੁਟਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਵੇਂ ਵਿਚਰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਹੁਣੇ ਕਿਸੇ ਮਾਂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹਦਾ ਚਿਹਰਾ ਆਪ ਇਕ ਗੀਤ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਮੁੱਖੜੇ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇਵੇਂ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਹੁਣੇ ਮਿੱਠੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਛਣਕਾਰ ਪੈਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗੀ। ਉਹ ਹਰ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਿਚ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਹ ਹਰ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਤਾਲ ਤੇ ਸੁਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਹੁਣੇ ਚੱਜ ਦੀਆਂ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੇ ਨਾ ਸੁਣੀਆਂ ਹੋਣ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਹਿ ਦੇਵੇਗਾ :

ਤੱਤੀਆਂ ਦੇਗਾਂ, ਤਿੱਖੀਆਂ ਤੇਗਾਂ
ਕਦੇ ਨੱਚਦਾ ਏ ਤਲਵਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਕਦੇ ਸੀਸ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰ ਲੈਂਦਾ
ਕਦੇ ਤੁਰੇ ਖੰਡੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਂ 'ਤੇ
ਮਜਲੂਮਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ
ਜਾ ਦਿੱਲੀ ਸੀਸ ਕਟਾਉਂਦਾ ਏ
ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ 'ਤੇ ਭੀੜ ਪੈਂਦੀ
ਫਿਰ ਖਾਲਸਾ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਏ....।

ਪੀਟੇ ਬਾਰੇ ਡਾਕਟਰ ਜਗਤਾਰ ਆਖੇਗਾ ਮੈਂ ਬਹੁਤੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵੇਖਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੰਦਦਾ ਵੀ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕੱਚ ਘਰੜ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਬੀਜਨਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਬੀ ਮਖਸੂਸਪੁਰੀ ਮੇਰਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਫ਼ਖ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਗੀਤ ਬਣਾ ਕੇ ਗਠੜੀ ਬੰਨਣ ਵਾਲਾ ਪੀਟਾ ਮੇਰਾ ਚੇਲਾ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਉਹਦੇ ਮੇਚ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣ। ਕਈ ਵਾਰ ਦਰਜੀ ਨਾਪ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਪੈਂਟ ਦਾ ਘੇਰਾ ਤੰਗ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਜੇ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਗਿੱਠ ਉਚਾ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੀਟਾ ਹੀ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵੇਖਿਓ :

ਕਿਥੇ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣੀ ਏ
ਜਾਨੀ ਚੋਰ ਜਿਹੇ ਨੈਣਾਂ
ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਡਾਕਾ ਕੀਹਦੇ
ਦਿਲ ਦੇ ਉੱਤੇ ਪੈਣਾ
ਕਿਹੜਾ ਰੋਕੂ ਇਹਨੂੰ
ਇਹ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨੀ ਏ...।
ਸਿਖਰ ਦੁਪਿਹਰੇ ਮਿੱਤਰੋ
ਬਿਜਲੀ ਕਿਥੇ ਵਰਨੀ ਏ...।
(ਨਛੱਤਰ ਗਿੱਲ-ਇਸ਼ਕ ਜਗਾਵੇ)

'ਛੇਤੀ ਘਰ ਮੁੜ ਆ ਸੱਜਣਾਂ ਨਸੀਬੋ ਚੇਤੇ ਕਰਦੀ ਆ' ਗੀਤ ਨਾਲ ਬ੍ਰੇਕ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਇੰਦਰਜੀਤ ਨਿੱਕੂ ਦੀ ਜਿਸ ਗੀਤ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਹੋਈ ਉਹ ਗੀਤ ਵੀ ਪੀਟੇ ਦੀ ਕਲਮ ਥਾਣੀਂ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਚੇਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੋਹਰ ਲਾਉਣੀ ਪਊ :

ਇਕ ਕਹਿੰਦਾ ਜਾਨੇ ਤੈਨੂੰ
ਸੋਨੇ 'ਚ ਮੜ੍ਹਾ ਦਿਆਂ
ਦੂਜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਕੋਕਾ ਤੈਨੂੰ
ਸੋਨੇ ਦਾ ਘੜਾ ਦਿਆਂ
ਕਹਿੰਦੇ ਪੱਟਣੀ ਏ ਹੀਰ ਸਿਆਲ-
ਵੇਖੋ ਕਿਹਦੀ ਗੱਲ ਬਣਦੀ
ਮੁੰਡੇ ਚੁੰਮ ਚੁੰਮ ਸੁੱਟਦੇ ਰੁਮਾਲ...

ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ 'ਜਾਨ' ਐਲਬਮ 'ਚ :

ਲੱਭਦੇ ਰਹਿ ਗਏ ਨਿੰਘ
ਗਿੱਲੇ ਸੱਕਾਂ ਕੋਲੋਂ
ਮਿਲਦਾ ਨ੍ਹੀਂ ਸ਼ਹਿਦ ਯਾਰੋ
ਕੌੜੇ ਅੱਕਾਂ ਕੋਲੋਂ
ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਐਨੀ ਨਿਕਲੇਗੀ ਕੱਚੀ
ਪਾ ਕੇ ਯਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝਾਂਜਰਾਂ
ਗੈਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਨੱਚੀ...।

ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿਚ ਜੇ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਉਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਨੇਰ੍ਹ ਨਾ ਭਾਵੇਂ ਦੂਰ ਹੋਇਆ
ਅਸੀਂ ਦੀਵੇ ਵਾਂਗੂ ਬਲਦੇ ਰਹੇ
ਤੈਨੂੰ ਰਤਾ ਵੀ ਨਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ
ਅਸੀਂ ਵਾਂਗ ਪਤੰਗੇ ਜਲਦੇ ਰਹੇ
ਤੂੰ ਰੀਸ ਨਾ ਕੀਤੀ 'ਪੀਟੇ' ਦੀ
ਪੀਟੇ ਦਾ ਪਿਆਰ ਪਵਿੱਤਰ ਨੀ-
ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲੇ ਨੂੰ
ਮਿਲਿਆ ਨਾ ਸੱਚਾ ਮਿੱਤਰ ਨੀ...।

ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜੇ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਝੁਕ ਜਾਵੇਗੇ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਕਿਆ ਕਮਾਲ ਹੈ :

ਰੁਤ ਵੀ ਤੱਤੀ ਧੁੱਪ ਵੀ ਤੱਤੀ
ਤੱਤੀ ਤੱਤੀ ਵਗੇ ਹਵਾ
ਤੱਤੀ ਤਵੀ ਦੇ ਉੱਤੇ
ਬੈਠੇ ਆਣ ਚੌਂਕੀਆਂ ਲਾ...।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਨਛੱਤਰ ਗਿੱਲ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਜਾਈਂ' ਵਿਚ ਹਲਕਾ-ਫੁਲਕਾ ਰੰਗ ਕਿੰਨਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਹੈ :

ਸੁਣਦੇ ਆਂ ਚਮਕੀਲਾ ਜਦੋਂ
ਟੇਪ ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ
ਮੱਲੋ ਮੱਲੀ ਗੇਰ ਪੈਂਦਾ
ਮਾਵਾ ਰੀਠੇ ਜਿੰਨਾ ਖਾ ਕੇ
ਜਦੋਂ ਘੇਰਦਾ ਏ ਸਾਨੂੰ
ਕੋਈ ਸਾਬ੍ਹ ਸਰਕਾਰੀ
ਨੇੜੇ ਲੱਗਣ ਨਾ ਦਈਏ
ਉਹਦੀ ਜਿਪਸੀ ਵਿਚਾਰੀ
ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਨ੍ਹੀ ਉਡਦੇ ਪਤੰਗ ਦਾ
ਬੱਲੀਏ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦਾ
ਦਿਨ-ਰਾਤ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਲੰਘਦਾ....।

ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਵੇ, ਅੰਦਰ ਨੇਰ੍ਹ ਨਾ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁੰਗੇ ਵੀ ਕਥਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੀਟਾ ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਇਕ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਲਾਟੂ ਵਾਂਗ ਜਗਦੈ, ਉਹਦੀ ਵਹੁਟੀ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਉਹਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ, ਪੁੱਤ ਅਰਸ਼ ਉਹਦੇ ਬੋਲਾਂ 'ਤੇ ਨੱਚਦੈ, ਸਹੁਰਾ ਚੈਂਚਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੱਸ ਆਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੁਦਾਈ ਹੈ। ਬਾਪ ਅਧਿਆਪਕ ਸੀ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਤੇ ਬੇਬੇ ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਚਾਨਣ ਐ ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਪੀਟਾ ਚੰਦੇਲੀ ਵਾਲਾ। ਗੱਲਬਾਤ ਕਰੋ ਫਰਮਾਨ ਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰੋ, ਖਿਝੋ ਨਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਲੜੋਗੇ ਜਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲੱਭੋਗੇ। ਜੇ ਖਿਆਲਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਪੀਟੇ ਦੇ ਗੀਤ ਧਿਆਨ 'ਚ ਰਖਿਉ।

NirpalKaur.com
ਨਿਰਪਾਲ ਕੌਰ ਡਾਟ ਕੌਮ
A WEBSITE SHOWCASING THE TASTE OF PUNJABI FOOD
ਪੰਜਾਬਣ ਦੀ ਰਸੋਈ ਦਾ ਸਵਾਦ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਾਨ
VISIT : WWW.NIRPALKAUR.COM
HOME COOKING, FASHION AND HEALTH

ਸਿੱਖ ਕੌਣ ! ਇਕ ਸਵਾਲ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਆਗਮਨ ਨੂੰ 540 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਬਾਲ) ਨਾਨਕ ਦਾ ਹਰ ਕੌਤਕ ਨਿਰਾਲਾ ਤੇ ਲੀਹੋਂ ਹਟ ਕੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਚੌਧਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੋਹਰੀ ਬੰਦੇ ਬੜੇ ਗਹੁ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਦੇਖਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੋਖੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਫ ਝਲਕਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਧੁਰ ਦਰਗਾਹੋਂ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਚਾਨਣ

ਮਝੈਲ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ

ਵੰਡਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੱਚ ਦੇ ਚਾਨਣ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਲਈ ਪੰਜ ਉਦਾਸੀਆਂ (ਯਾਤਰਾਵਾਂ) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਲ ਕੀਤੀਆਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਨੇ ਇਨਾ ਲੰਮਾ ਸਫਰ ਪੈਦਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਹੀ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨਾਲ ਦੋ-ਦੋ ਹੱਥ ਕਰਨੇ ਪਏ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਸਾਰੀ ਜੀਵ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਹਾਕਮਾਂ ਵਲੋਂ ਕੈਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੈਦ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਵੀ ਕਰਵਾਈ, ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਕੱਟੜਪੁਣੇ ਦਾ ਵੀ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸਰੀਰਕ ਲੋੜਾਂ ਭੁੱਖ-ਤਿਹਾ, ਮੌਸਮ ਦੀਆਂ ਗਰਮੀਆਂ-ਸਰਦੀਆਂ ਵੀ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਝੱਲੀਆਂ। ਠੱਗਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਹ ਪਿਆ। ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਘਾਰ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਬਾ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਜਾਗਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅੱਖ 'ਚ ਅੱਖ ਪਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਗਲਾ ਕਿੱਡਾ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨ, ਨਾਮ-ਜਪਣ, ਵੰਡ ਛਕਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਜਮਾਤ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਕਹਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ ਇਹ ਗੱਦੀ ਅਗਾਂਹ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮੇਤ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸੌਂਪੀ, ਜੋ ਕਿ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੱਕ ਸਰੀਰਿਕ ਜਾਮਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਢਾਈ ਸਦੀਆਂ ਰਹੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਨੂੰ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਵਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਢਾਈ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਫੇਰਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਨਮੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਕਤੀ ਚੜ੍ਹਤ ਵੀ ਸੁੱਕੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿਧਰੇ ਉਡਪੁੱਡ ਗਈ, ਪਤਾ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਅੱਟਲ ਰਿਹਾ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਨਾਨਕ ਸੱਚ। ਇਸ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਦੇ ਪੰਧ ਤੇ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਫੋਕਟ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਇਕੋ ਹੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਸਰਬਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟਤਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖ ਕੇ ਸਹਿਜ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਵੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਵੈਮਾਣ, ਇਨਸਾਨੀ ਭਾਈਚਾਰਾ, ਭੈ-ਮੁਕਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦਾ ਚਾਅ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਨਾਲੋ ਨਾਲ ਰੂਹਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਰੋਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਜੋਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੋਕਟ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਅਤੇ ਮਨੌਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਲੜ ਲਾਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੈ ਈ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਧਰਮ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਾਦਤ "ਭੈ ਕਾਹੂ ਕੋ ਦੇਤ ਨਹਿ, ਨਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨਿ" ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਪ ਮਨੁੱਖੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਣਾਏ ਜਾਣ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ, ਉੱਥੇ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅੱਡਰੀ ਪਛਾਣ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਖੌਫ ਹੋ ਕੇ ਜੀਵੀ ਜਾਵੇ। ਮੁਗਲ ਹਾਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੱਗ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਬੰਨ੍ਹ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹਿਲਕਾਰ ਹੋਵੇ, ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਰੁਤਬਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੋਵੇ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਗ (ਦਸਤਾਰ) ਬੰਨ੍ਹੀ ਤੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਦਸਤਾਰ ਤੇ ਕਲਗੀ ਸਜਾ ਕੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਭ ਜਾਏ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਏ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਟੋਪੀ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਰਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਟੋਪੀ ਉਦੋਂ ਅਧੀਨਗੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮੋਹਰ ਕੇਸ ਰੱਖਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਦਸ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਕਾਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਸੋਚ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅੱਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਫਿਲਾਸਫੀ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਮੇ ਨਾਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀਂ ਗੁਰੂ ਥਾਪ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਔਖੇ ਸਮੇਂ ਭਾਵ ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹੀ ਵਿਚੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਦੇ ਅਸੂਲ ਤਹਿਤ ਬੜਾ ਢੁਕਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਗੜ੍ਹੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ।

ਇਸੇ ਅਸੂਲ ਤਹਿਤ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੋਂ ਅਗਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਪੌਣੀ ਸਦੀ ਜਿੱਥੇ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ, ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ, ਜ਼ਾਲਮ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਵੀ ਹਿੱਕ ਠੋਕ ਕੇ ਲਈ, ਮਜ਼ਲੂਮ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਪ ਮੋਹਰੇ ਆਏ, ਹਰ ਦੁੱਖ-ਕਸ਼ਟ, ਭੁੱਖ, ਤੰਗੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਝੱਲੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਲੋਭ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਨਾ ਫਸੇ, ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮਰਨ ਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਨਾਨਕ-ਸੱਚ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਧੁਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੌਤ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਨਾ ਫਟਕਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਤਰਾਸਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਸੁਨਹਿਰੀ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਨਾਂਮਾਤਰ ਵੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਖਾਰ ਖਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟੇ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਹੀ ਕਸਬ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਨਾਲੋਂ ਖਲਨਾਇਕ ਵਧ ਗਰਦਾਨਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ। ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਧ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਕਈ ਖੋਜਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਸਿੱਖ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਲਿੱਖੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਚੇਅਰਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਦੀ ਹੀ ਹੋ ਚੱਲੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਬਣਨੋ ਰੁਕਣੇ ਨਹੀਂ। ਕਈ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਕ ਸੰਤ-ਸਮਾਜ ਨਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਕਮੇਟੀ (ਯੂਨੀਅਨ) ਬਣਾਉਣੀ ਪੈ ਗਈ। ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪੰਥਿਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੁਰਪੁਰਬਾਂ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮੇਂ ਸਜਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੇਅੰਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਮਠਿਆਈਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਕਈ ਸੰਤ-ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੀ ਉੱਚਤਮ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ, ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ, ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਲਿੱਤ ਦੀ ਕਰਨੀ ਬਾਰੇ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ?' ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਤਾਂ ਹੋਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਉ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਬਾਰੇ ਅਣਜਾਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਵੀ ਲੱਗਦਾ। ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁਛਿਆ ਵੀ ਉੱਥੇ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਤੇ ਫਿਰ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆ। ਪਿਛਲੇ 540 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣਾ ਵਜੂਦ ਵੀ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਹੈ, ਨਿਆਪਾਲਿਕਾ, ਯਾਨਿ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਈਕੋਰਟ।

ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੌਬਤ ਕਿਉਂ ਆਈ? ਇਹ ਆਪਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੀਬੀ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਹੈ। ਬਾਵਜੂਦ ਇਸਦੇ ਕਿ ਰੋਮ (ਕੇਸ) ਕਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਲਈ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਹੇਠ ਚਲਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਕੁਝ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਵਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਸੇ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਨਾ ਕੱਟਦਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਕੇਸ ਰੱਖਦਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਗੋਂ ਕਦੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕੇਸ ਕਟਵਾਏ ਜਾਂ ਰੋਮਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਐਫੀਡੇਵਿਟ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਮਾਤਾ ਨੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਮਾਪੇ ਵੀ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ। ਹੁਣ ਜੇ ਬੇਟੀ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਨੇ ਭਰਵਟੇ ਤਰਾਸ਼ ਲਏ ਤਾਂ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਖਤਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੈ ਈ ਸਿੱਖ ਬੱਚੇ ਲਈ। ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਉਹਨੇ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ, ਇਸ ਬਿਨਾ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਦਾਅਵੇ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ। ਜੋ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਹੀ ਲਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾਲੋਂ 'ਸਿੱਖੀ ਕੀ ਹੈ', ਵਲ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀ।

ਇਥੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਖੜਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਪੁੱਛੀ? ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਸੰਵਿਧਾਨ। ਆਪਾਂ ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ, ਪੜ੍ਹਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਿਹਾ, ਜਹਾਂਗੀਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਤੁਜ਼ਕ-ਏ-ਜਹਾਂਗੀਰੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਲਿਖਿਆ, ਮੁਗਲ ਕਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਜਿਸ ਵੀ ਬੋਲੀ, ਚੰਗੀ ਮੰਦੀ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੋਏ, ਪਰ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਵੱਖਰਾ ਤਬਕਾ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮੰਨਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਇਕ ਅਹਿਮ ਤਬਕਾ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਮੋਹਰੀ ਕੌਣ ਰਹੇ, ਸਾਫ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ 'ਸਿੱਖ'। ਉਸ ਵੇਲੇ ਗਾਂਧੀ-ਨਹਿਰੂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲਾ-ਸ਼ੇਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਵੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਵਾਲਾ ਇਕ ਖਿੱਤਾ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦੇਣਾ। ਐਨਾਂ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਣ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜਾ ਵਿਧਾਨ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ,ਉਸ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ। ਹੋਈ ਨਾ ਕਮਾਲ ਕਿ 480 ਸਾਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅੱਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸੇ ਵਿਧਾਨ ਤਹਿਤ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹੈ' ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਐਫੀਡੇਵਿਟ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

ਅੱਗੋਂ ਇਸ ਇਸ਼ੂ 'ਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪੈਂਤੜਾ ਲਿਆ, ਉਹ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੋਫਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਮਹਾਨਤਾ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹ ਸੁਣ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਨਾਲੋਂ ਕੇਸ ਮਨਫੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੀ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੀ ਚਰਚਾ ਸਹਿਜਧਾਰੀ, ਪਤਿਤ ਸਿੱਖ, ਕੇਸਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਫਿਰਕੇਬਾਜ਼ੀ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਿਹੜੀ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਕੌਮ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਅਮਰੀਕਾ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਮੋਹਰੇ ਝੂਠਾ ਹੋਣਾ ਪਿਆ, ਉਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਨਵਾਂ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਨੇ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬਦਲਵਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਦਾਖਲਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸਿੱਧਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਵੀ ਉਸਦਾ ਦਖਲ ਕੋਈ ਘੱਟ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ, ਜਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ ਹਨ, ਰਾਹੀਂ ਕੰਟਰੋਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਫਿਰ 'ਹਰ-ਹਰ ਮਹਾਦੇਵ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗੂੰਜਣੇ ਬਹੁਤੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿਣੀ। ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਉਹ ਵੀਰ ਜੋ ਕਿ ਧੁਰ-ਅੰਦਰੋਂ ਨਾਨਕ ਸੱਚ ਦੇ ਅਮਲ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਇਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਚੀ-ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿੱਤ-ਮੁਤਾਬਿਕ ਫੰਡ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਦਬ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਰੱਬੀ ਸਰੂਪ, ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹਨ, ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਮਾੜਾ ਅਨਸਰ ਵੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕੁਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਰੀਫ, ਧਰਮੀ, ਕਿਰਤੀ, ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਉਣੀ ਵੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਚੌਧਰੀਆਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗੜਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੁਸ਼ਤ ਪਨਾਹੀ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਨੀਤਕਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ, ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸਾਈਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਕ ਨਾ ਮੇਟਣ ਵਾਲਾ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਕਤਲ, ਲੁੱਟਾਂ-ਮਾਰਾਂ, ਅਗਜ਼ਨੀ ਵਰਗੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨਾ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ, ਮੰਦੇ ਸਿਰਫਿਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਬਹੂ-ਬੇਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਸਮੂਹਿਕ ਜ਼ਬਰ ਜਿਨਾਹ ਕੀਤੇ। ਕਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਊ? ਤੇ ਜੇ ਭਰਾਵੋ ਇਹ ਅਨਸਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਧਾਰੀ ਸਹਿਜਧਾਰੀ 'ਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਐਵੇਂ ਨਾ ਆਪਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਕੇ ਵੱਖਰੇ ਰਸਤੇ ਬਣਾਈਏ। ਜੇ ਸਾਰੀ ਸਮੁੱਚੀ 2.6 ਕਰੋੜ ਸਿੱਖ ਕੌਮ (ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਤਕਰੇ, ਭਾਵ ਸਹਿਜਧਾਰੀ ਕੇਸਧਾਰੀ ਦੇ) ਸਿਰਫ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਸ਼ਟ ਮੰਨਦੀ ਹੋਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਵਲ ਕੋਈ ਉਂਗਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਜਿਸ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ 60 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਖੁੰਝ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਮੁੜ ਮੁੜ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂਕਿ 99% ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦਿਮਾਗਾਂ ਨਾਲ ਹੇਲ-ਮੇਲ ਹੋਈ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ ਵਾਅਦਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਰੇ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੰਨੀ ਬੈਠੇ ਆ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋੜਮੇ ਦੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ 1984 ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਾਲ, ਪਰ ਦਰੁਸਤ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਬੀਮਾਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਸੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਅਖੰਡਪਾਠ ਕਰਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਿੱਖ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨ ਕੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਬੇਬਸੀ ਵਿਚ ਸਹੀ ਜਾਣ ਜਾਂ ਕਿ ਅਸੀਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਘੋਲ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਾਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ ਇਕ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਬੱਚਦਾ ਹੈ ਵੋਟ ਪਰਚੀ ਵਾਲਾ ਰਾਹ। ਉਹ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਪਾਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਚੋਰ ਤੇ ਦੂਜਾ ਡਕੈਤ ਹੈ?

ਫਿਰ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਈਏ ਕਿ ਕੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰ ਗਿਆ? ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਮੁੜ-ਮੁੜ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ, ਉਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਨਿਆਰਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਸਿੱਖ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 32 ਉਤੇ)

ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਬਾਦਲ ਦੇ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ

ਸ. ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਵੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1984ਵਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਤੋਂ ਵੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਵੀ ਮਾਣੀ। ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਸਖਤੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਅਧੀਨ ਲੰਮੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵੀ ਭੋਗੀ। ਇਸੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਅਰਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵੀ ਹੋਈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਸੰਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਦਾ ਨਿਚੋੜ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਕਿਤਾਬ 'ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ' ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਸੰਬੰਧੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। -ਸੰਪਾਦਕ

24 ਜਨਵਰੀ 1990 ਦੀ ਮਨਹੂਸ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ, ਰਿਸੀਵਰ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ''ਹਰਮਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾ।'' ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਸੀ, ਨਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸਮਝੀ। ਮੈਂ ਛੇਤੀ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਛੇਤੀ ਪੱਗ ਵਲ੍ਹੇਟੀ ਅਤੇ ਜਦ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਵਾਰਡ ਦੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਵਾਹ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਗੋਲੀਆਂ ਸਿਰ ਵਿਚ ਵੱਜੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਖਲੋਤਿਆਂ ਹੀ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਪੰਖੇਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ। ਘਰ ਪਰਤਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਜਾ ਬੈਠਾ। ਅਜੇ ਬੈਠਿਆ ਹੀ ਸਾਂ ਕਿ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘੰਟੀ ਖੜਕੀ, ਰਿਸੀਵਰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਹੀ ਅੱਗੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ''ਕੌਣ?''

''ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।''

''ਮੈਂ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਬੋਲਦਾ ਹਾਂ, ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਸੰਧੂ ਮਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ?''

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ।''

ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਰਿਸੀਵਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਬੜੇ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮਨ ਨਾਲ ਘਰ ਗਿਆ, ਕੱਪੜੇ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਣੀ ਕੇ ਬਾਗ ਸੰਧੂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਰੀਰ ਵੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਸਸਕਾਰ ਲਈ 11 ਵਜੇ ਮਾਤਮੀ ਯਾਤਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਗਨੀ ਦੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਪਰਤ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਘਰ ਆ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ ਦੀ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਆਏ ਸਨ ਤੇ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਜੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਹ ਅਜੇ ਉਪਰਲੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ''ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਏ ਹਨ।'' ਸੰਧੂ ਉਠਿਆ, ਸਿਰ 'ਤੇ ਪਟਕਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਪਜਾਮੇ ਦੇ ਨੇਫੇ ਵਿਚ ਪਿਸਤੌਲ ਅੜਾ ਕੇ ਹੇਠਾਂ ਉੱਤਰ ਆਇਆ। ਮਿਲਣ ਆਏ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸੰਧੂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਚਾਹ ਦੇ ਤਿੰਨ ਕੱਪ ਲੈ ਆਈ। ਸੰਧੂ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸੰਧੂ ਦੇ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣਗੇ।

ਪਰ ਦੋ ਮਿੰਟ ਪਿੱਛੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਤਾੜ-ਤਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਡੁੱਲ੍ਹਾ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਤੀਜੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਧੂ ਦਾ ਚਾਹ ਦਾ ਘੁੱਟ ਭਰਨ ਲਈ ਜਿਉਂ ਹੀ ਧਿਆਨ ਲਾਂਭੇ ਹੋਇਆ, ਕੋਲ ਹੀ ਬੈਠੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚੋਂ ਮਾਊਜ਼ਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਅਜੇ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਦਫਤਰ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਸੰਧੂ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਆਖੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਝਾਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂ ਉਸਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਜਦੋਂ ਸੰਧੂ ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦਾ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਦਾਅ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਸੰਧੂ ਬਚ ਕੇ ਘਰ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਉਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਮਾਰੂ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਓ ਜੇ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ।''

ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਟੈਲੀਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ''ਉਇ! ਤੂੰ ਕੀ ਪੂਛ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈਂ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਹੈ।''

ਸੰਧੂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ, ''ਹੁਣੇ ਆ ਜਾਓ।''

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਵਿਹਲਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।''

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਦ ਆਉਗੇ, ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਠ ਪਵਾਂਗਾ। ਜਿਥੇ ਚਾਹੋਗੇ ਉਥੇ ਚਲੇ ਚੱਲਾਂਗੇ।''

ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਅੱਗੇ ਸੰਧੂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਘੁਮਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਭਾਪਾ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ। ਮੈਂ ਭਾਅ ਜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਚਲੋ, ਪੱਪੂ (ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ) ਦੇ ਘਰ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ। ਨਾਲੇ ਚਾਹ ਦਾ ਕੱਪ ਪੀਵਾਂਗੇ ਤੇ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।''

ਪੱਪੂ ਦਾ ਘਰ ਨੇੜੇ ਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਉਥੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੰਧੂ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਕੱਪ ਚਾਹ ਭੇਜ ਦੇਵੀਂ, ਅਸੀਂ ਇਕੱਲਿਆਂ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਡਰਾਇੰਗ ਰੂਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ, ਅੰਦਰ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਕਿਹਾ, ''ਸੰਧੂ, ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਖੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਤੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਮੌਤ ਤੇਰਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।''

ਸੰਧੂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਭਾਅ ਜੀ, ਮੇਰੀ ਕੀ ਗਲਤੀ ਹੈ? ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਏਨੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਵੇਲੇ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿੱਥੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਾਂਗਾ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਪਿੱਛੋਂ ਰੂਪੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾਂਗਾ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕਫ਼ਨ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਦੱਸੋ, ਖਾੜਕੂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਕਿਉਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਨੇ?''

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਸੰਧੂ, ਤੇਰੀ ਇਹੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਤੇ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਜੋ ਖਾੜਕੂਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ।''

ਸੰਧੂ ਨੇ ਪੱਪੂ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ। ਜਦ ਉਹ ਆਇਆ ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਆਪਣਾ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲਿਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦੇ। ਉਹ ਰਿਵਾਲਵਰ ਲੈ ਆਇਆ ਜੋ ਸੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਡੱਬ ਵਿਚ ਅੜਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਦਫਤਰ ਆ ਗਿਆ। ਅਗਲਾ ਦਿਨ ਅਜੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਮਨਹੂਸ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਲਈ। ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਸੰਧੂ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਸਾਥੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਨਾਲ ਲੜ ਪਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਜਾਨਸ਼ੀਨ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਵੜ ਨੇ ਹੀ ਸੰਧੂ ਦੇ ਘਰ ਮੁੰਡੇ ਭੇਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਘਰ ਵੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਸ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਜੋ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਬਾਡੀਗਾਰਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਸਕੇ ਭਰਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਧੂ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਟਾਊਟ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਕੌਮ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

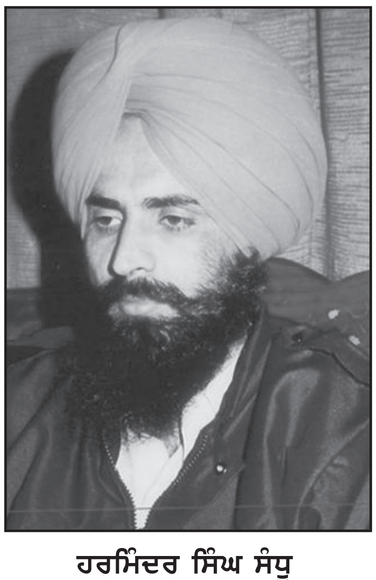

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਸੰਧੂ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸੀ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਵੜ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਇਆ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਸ ਹੋ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਿਕ ਗਏ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਪਸੀਆਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਮਿਲ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਲੀਡਰੀ ਖ਼ਾਤਰ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕੋਈ ਲਾਭ ਵਾਲਾ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਲੈ ਕੇ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੁੰਬ ਹਿਲਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ।

ਸ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜਦੋਂ ਜੋਧਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਉਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਉਸ ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕੇਸ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ ਪਿਆ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਵਿਸਾਖੀ ਕਾਂਡ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਉਹ ਟੁਕੜਾ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਕਿਲੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਥੇ ਕਿ ਫੌਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਜਦ ਸ. ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਰਸਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਭਾਅ ਜੀ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਕ ਗੱਲ ਪੁੱਛਣੀ ਹੈ। ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਿਓ, ਸੱਚੋ ਸੱਚ ਦੱਸਣਾ।''

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਪੁੱਛ ਲੈਣਾ।''

ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਕਈ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਵਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ਕਿ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਣ ਰੋਕਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਅੰਕਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੰਧੂ ਸਾਹਿਬ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੀ ਬਸ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ।''

ਮੈਂ ਜਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਸੰਧੂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਦਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਭਾਪਾ ਜੀ। ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਮੈਂ ਭਾਅ ਜੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ।''

ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਸੰਧੂ

ਸ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਉਪਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਚਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਦੂਜੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੰਧਨ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮੇਰੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ''ਭਾਅ ਜੀ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰਾਂ?''

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਕਿਵੇਂ?''

ਸੰਧੂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਨੂੰ 'ਜੀਜ਼ ਵਾਲੇ' ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਣ ਬੈਠਾ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਸੱਦਿਆ ਕਿਉਂ ਹੈ?' ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੋਲਿਆ ''ਸੰਧੂ, ਆਪਾਂ ਬਹੁਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੇਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੱਥ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਇਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।''

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ, 'ਦੱਸੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ!' ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਚਾਚਾ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, 'ਦੇਖ ਬੇਟਾ ਸੰਧੂ, ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਲਈਏ। ਤੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਜਾਵੀਂ, ਸੁਭਵਾਨ ਹੈ।'

ਏਨੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਫਿਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਭਾਅ ਜੀ, ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਖਾਨਿਉਂ ਹੀ ਗਈ, ਮੈਂ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ''ਮੈਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਗੱਲ ਓਥੋਂ ਅੱਗੋਂ ਤੋਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ, ਜਿਥੇ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਗੱਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਲੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਲਾਹੁਣਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੈ ਲਵੋ। ਜਿੱਥੇ ਲੋੜ ਸਮਝੋਗੇ, ਮੈਂ ਮਦਦ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।''

ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮੈਂ ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਰ ਰਾਤ ਜਾਗੋ-ਮੀਟੀ ਵਿਚ ਹੀ ਲੰਘੀ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਭਾਅ ਜੀ! ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਆਪਾਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, 'ਸੰਧੂ, ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰ। ਆਪਣੀ ਚਾਲ ਚਲਿਆ ਚੱਲ। ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲਾਲਚੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸਦਾ ਤਲਾਸ਼ 'ਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।'

ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਨੀ ਦੌਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਦਾ ਕੰਡਾ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਹੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਦਾ ਲਈ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਧੂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਨਾਹਰੇ ਲਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ''ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਠੋਕ ਕੇ।''

ਸਫਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

''ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ?'' ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਬੁੜ-ਬੁੜ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਬਸ ਵਿਚੋਂ ਉੱਤਰ ਗਿਆ। ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਸੰਧੂ ਨੇ ਮਗਰੋਂ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਉਸ ਦਾ ਭਾਣਜਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਦੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਪਿੱਛੋਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ ਹਾਂ, ਇਕ ਗੱਲ।'' ਮੈਂ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਸੋਚਿਆ, ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ- ਪੁੱਛੋ।

ਸੰਧੂ ਵੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਮੇਰੇ ਭਾਪਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ?'' ਉਇ! ਭੈੜਿਆ ਇਹ ਕੀ ਪੁੱਛ ਲਿਆ ਮੇਰੇ ਤੋਂ? ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੀ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ।

''ਔਖਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੌਖਾ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਉੱਤਰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਝੂਠ ਨਾ ਬੋਲਿਓ। ਸੱਚ ਦੱਸਣਾ ਜੇ।'' ਸੰਧੂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ।

ਕੁਝ ਚਿਰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਛੋਟੇ ਵੀਰ ਸੰਧੂ, ਆਪਣੇ ਭਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਵੇਚਣਾ ਸੀ, ਵੇਚ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਕੁਝ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ, ਨਾ ਦਿਆਂਗਾ।''

ਇਹ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸੰਧੂ ਨੇ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਬਸ ਭਾਅ ਜੀ ਬਸ, ਇਹੋ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਹੋਰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਪਰੰਤ ਮੈਂ ਬੱਸ ਵਿਚੋਂ ਉਤਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਬੱਸ ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਛੱਡਣ ਲਈ ਲੈ ਤੁਰੀ। ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਸ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਿਲਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਸ. ਦਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਜਦ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਘਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਮੈਂ ਉਹੋ ਕੁਝ ਭਾਪਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਇਉਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜੋਧਪੁਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।''

ਸੰਧੂ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਦਰਸਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਪਿੱਛੋਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਉਭਾਰ ਆਇਆ ਘਟਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਜ਼ਬਰ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਹਿ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸੰਧੂ ਇਸ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫਿਰ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਜੋਧਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਦਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਧੂ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਮਿਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਚਲ। ਸੰਧੂ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ਠੀਕ ਹੈ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜਦ ਤੀਸ ਹਜ਼ਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਸੰਧੂ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ. ਸੰਧੂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਅੰਤਿਮ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੋਈ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਪਰ ਮਤੇ ਨੂੰ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਸਾਥੋਂ ਅਮਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਮੰਗਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੁੰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 34 'ਤੇ)

ਕਹਾਣੀ

ਸੇਵਾ

ਧਾਨਾਂ ਦੀ ਲੁਆਈ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਸਮਾਧਾਂ ਦੀ ਤ੍ਰਿਵੈਣੀ ਹੇਠ ਨਿੱਤ ਹੀ ਦੋ ਟਾਇਮ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਲਈ ਢਾਣੀਆਂ ਜੁੜਨ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਮਗਰੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੱਕ ਤੇ ਦੂਜੀ ਤੀਜੇ ਪਹਿਰ ਤੋਂ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਤੱਕ। ਬੁੱਢੇ, ਨੌਜਵਾਨ, ਬੱਚੇ, ਜਿਹੜੇ ਵਿਹਲੇ ਹੁੰਦੇ, ਟਾਇਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਧਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਤਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦੇਖ ਕੇ ਮਨ ਪ੍ਰਚਾਵਾ ਕਰਦੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੇਰੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਪੁੱਜੀ, ਮੈਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਮਗਰੋਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਆਰਾਮ ਕਰ ਕੇ ਸਮਾਧਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ਰਤ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੀਪ ਖੇਡਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵਾਲੀ ਢਾਣੀ ਹੀ ਲੱਗੀ। ਬਾਕੀ ਸਾਰਾ ਲੁੰਗ-ਲਾਣਾ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਦਲਾਲ

ਦੇਖਣ ਲਈ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਥਾਂ ਮਿਲੀ ਉਹ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਬਾਕੀ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹੇ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੈਂ ਤੇ ਫਕੀਰੀਆ ਸਾਂ ਤੇ ਦੂਜਾ ਜੁੱਟ ਦੌਲਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਰਤ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਜੋਟੀ ਲਗਾਤਾਰ ਸੀਪ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਜਿੱਤੇਗੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਸਕੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਬੋਤਲਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਮੁਰਗਾ ਦੇਣਗੇ। ਭੀੜ ਵਾਹਵਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਬਾਜ਼ੀਆਂ ਅਸੀਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਪਾ ਲਈਆਂ ਪਰ ਤੀਜੀ ਦਾ ਪੇਚਾ ਅੜ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਮੇਰੀ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਕੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਸੀਪ ਪੈ ਗਈ। ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਧ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਰੌਲਾ ਪਿੰਡ ਦੀ ਦੂਜੀ ਨੁੱਕਰ ਤੱਕ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੰਝ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਮੈਚ ਫਸਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਪਾਸਾ ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਬਾਜ਼ੀ ਮਾਰ ਲਈ। ਮੈਂ ਗੋਡਿਆਂ ਭਾਰ ਹੋ ਕੇ ਸੀਪ ਲਾਈ ਤੇ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, ''ਆਹ ਚੁੱਕ ਉਇ ਦੌਲਤੀ। ਦੇਖ ਉਇ ਮੂੰਹ ਸ਼ੀਸ਼ਿਆ, ਜਾਂਦੇ ਆ ਤੇਰੇ ਧਗੜੇ ਦੇ...।''

ਮੈਂ ਉੱਠ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਤੇ ਢਾਣੀ ਦੁਆਲੇ 'ਕੁੜ-ਕੁੜ' ਕਰ ਕੇ ਇੰਜ ਗੇੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਢੇਰ ਦੁਆਲੇ ਖੰਭ ਫੈਲਾ ਕੇ ਮੁਰਗਾ ਮੁਰਗੀ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਿਆ ਹੋਵੇ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ੋਰ ਮੱਚ ਗਿਆ। ਸਾਡੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਫ਼ਕੀਰੀਏ ਨੂੰ ਜੱਫੇ ਮਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ। ਬੱਸ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਭੰਗ ਪੈ ਗਈ। ਇਕ ਉੱਚੀ ਚੀਕ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਮੂੰਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਰੋਂਦੀ-ਪਿੱਟਦੀ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਉੱਥੇ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਾਗੇ ਆ ਕੇ ਬਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਚੁੱਕ ਆਪਣੇ ਪੱਟਾਂ 'ਤੇ ਦੁਹੱਥੜ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਚੀਕੀ, ''ਆਪਾਂ ਪੱਟੇ ਗਏ ਨੀਰਜ ਦੇ ਡੈਡੀ। ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ। ਖਾਨਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਏ ਸਾਡਾ ਵੇ ਲੋਕੋ। ਪੁੱਤ ਮਰ ਗਿਆ ਵੇ ਸਾਡਾ। ਮੁੜ ਆ ਵੇ ਮੇਰੇ ਹੀਰਿਆ....।''

ਤੇਰੇ ਲੱਛਣਾਂ ਕਰਕੇ ਤੇਰੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਦਾ ਉਡੀਕਦਾ ਸਾਂ। ਤੇਰੀਆਂ ਸਭ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੇ ਭੈੜੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੀ ਸਨ। ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦਿਆਂ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਸਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਮਰੇਗਾ, ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਕੀ ਪਿਲਾਵਾਂਗਾ। ਹੁਣ ਜੇ ਮੈਂ ਰੋਂਦਾ, ਚੀਕਦਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਸੀ, ਅਖੇ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਅੱਕਿਆ ਬੰਦਾ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਏ, ਪਰ ਪੁੱਤ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਭਲਾ ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਏ? ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕਿੰਨੀ ਵਾਹੀਆਤ ਗੱਲ ਸ਼ਰ੍ਹੇਆਮ ਕਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਸੰਭਲਿਆ, ਮਨ ਕਰੜਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਹਿਜ ਦਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਭੁੰਜੇ ਰੱਖੇ ਲਾਈਟਰ ਅਤੇ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜੇਬ੍ਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ। ਥੜ੍ਹੇ ਤੋਂ ਹੇਠ ਡਿੱਗੀ ਪਈ ਧੌੜੀ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਅੜੁੰਗ ਬੋਚ-ਬੋਚ ਕੇ ਪੈਰ ਚੁੱਕਦਾ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧੀਰਜ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹਦੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਘਰ ਵਲ ਤੋਰ ਲਿਆ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਕੀਹਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਏ? ਮਰਿਆ ਕਿਵੇਂ?''

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਰੋਣੋ ਹਟ ਗਈ ਤੇ ਚੁੰਨੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਦੀ ਬੋਲੀ, ''ਮਿੰਨੀ ਦਾ....ਕਹਿੰਦੀ ਕੋਈ ਮਾਰ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਗਿਆ।''

ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੁਝ ਹੰਝੂ ਮੇਰੇ ਵੀ ਵਹਿ ਜਾਣ, ਪਰ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁਸ਼ਕ ਹੀ ਰਹੀਆਂ। ਤਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ 'ਲੋਹੜਾ ਹੋਇਆ, ਲੋਹੜਾ ਹੋਇਆ' ਆਖਦੇ ਸਾਡੇ ਮਗਰ ਘਰ ਨੂੰ ਆ ਗਏ। ਪੰਜ-ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਵੀ ਆ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਤੇਰੀ ਮੌਤ ਦਾ ਐਨੀ ਛੇਤੀ ਰੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਾ ਲੱਗੀ। ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ, ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਤੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲ ਕਿਵੇਂ ਪਚੇ?

ਕਿਸੇ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਦੋਲੇ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਮਰਦ ਔਰਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਡਟ ਗਏ ਤੇ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਹ ਤੇਰੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੀੜ 'ਚੋਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਕਿਵੇਂ ਕਰਨਾ ਏ ਹੁਣ?''

''ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ-ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ।''

''ਘਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਧੇਲਾ ਨੀ ਹੈਗਾ। ਜਾਵਾਂਗੇ ਕਿਵੇਂ?''

''ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਪਏ ਨੇ ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ। ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸੌ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਵੀ ਹੈਗੇ। ਖਰਚ-ਵਰਚ ਤਾਂ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਏ। ਬਥੇਰੇ ਅਮੀਰ ਨੇ।'' ਉਹ ਬੋਲੀ।

''ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੁਣ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈਗਾ। ਠੇਕੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਉਧਾਰ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਮੈਂ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਹਿਸਾਬ ਕਰੋ ਜੀ, ਮੈਂ ਮੁਕਾ ਆਇਆ।''

''ਮਾਰ ਲਏ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ....ਗੋਲਡੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਦੀ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਇੱਲਤ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਲਾ ਲਈ। ਕੀ ਮਿਲਦਾ ਏ ਇਹਦੇ 'ਚੋਂ?''

''ਹੁਣ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਬੰਦ ਕਰ ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਕਰ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਫੋਨ ਕਰ ਲਵੋ। ਦੇਖੀਏ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ?''

ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤਾਏ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਾਰਾ ਟੱਬਰ-ਟੀਹਰ ਲਈ ਅੰਬਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

''ਆਪਣਾ ਨੀਰਜ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਿਆ।'' ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ।

''ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ?''

''ਗੱਲ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨੀ। ਕਹਿੰਦੇ, ਕੋਈ ਮਾਰ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਗਿਐ।''

ਤੇਰਾ ਤਾਇਆ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਤੇਰੀਆਂ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵੀਟੀ ਦਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਚੋਰੀ ਕਰ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਜਾਈਏ। ਉਥੋਂ ਮੈਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਿਉ। ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਚੱਲ ਪਵਾਂਗਾ।

''ਪਰ ਭਰਾਵਾ ਘਰ ਤਾਂ ਕਾਣੀ ਕੌਡੀ ਨੀ ਹੈਗੀ। ਜਾਈਏ ਕਿਵੇਂ?'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਕੌਡੀ ਹੋਈ ਕਦੋਂ ਏ? ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਕਰ ਕੇ ਦੋਨੋਂ ਮੁੰਡੇ ਹੱਥੋਂ ਗਵਾ ਲਏ। ਅੱਧੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਰਾਬ 'ਤੇ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਲਾ ਇਹਦੇ 'ਚੋਂ ਕੀ ਲੱਭਦਾ ਏ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੋ। ਲੈ ਆਵਾਂਗਾ ਪੈਸੇ ਵੀ ਕੱਲ੍ਹ।'' ਉਹ ਬੋਲਿਆ ਤੇ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ।

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੰਗਿਆੜਿਆਂ ਦੀ ਅਮਰੋ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਫੜ ਲਿਆਈ। ਬਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਏ। ਤੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਕੋਈ? ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੜਤ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਏ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਧਾਰ ਫੜੀਦਾ ਏ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਸਾਰ ਫੱਟ ਮੋੜੀਦਾ ਏ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਸੂਲ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ ਬੰਦੇ ਦੇ। ਤੂੰ ਤਾਂ ਬੇਅਸੂਲਾ ਬੰਦਾ ਸੀ, ਸਭ ਦੇ ਦਿਲੋਂ ਲਹਿ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠ ਹੱਥ ਰੱਖਦੇ ਨੇ ਅਗਲੇ। ਯਾਦ ਏ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਲੰਬੜਾਂ ਦੇ ਕੇਹਰੂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਕੱਢਦਿਆਂ ਮੋਟਰ ਤੋਂ ਈ ਤੈਨੂੰ ਪੁਲਸ ਫੜ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋਰੇ ਸਰਪੰਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਹੀ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਪੱਲਿਉਂ ਦੇ ਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ ਹੀ ਫੇਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਅਖੇ, ਜਿਹਾ ਤੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਤੇਹਾ ਮੇਰਾ। ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਸਮਝਾ ਲੈ। ਤੈਨੂੰ ਸਭ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਬੰਦਾ ਬਣ ਜਾ। ਚੋਰੀਆਂ ਤੂੰ ਨੀ ਛੱਡੀਆਂ। ਨਸ਼ੇ ਤੂੰ ਨੀ ਛੱਡੇ। ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਤੇਰਾ ਭਰਾ ਗੋਲਡੂ ਗਲ਼ ਗਲ਼ ਕੇ ਮਰਿਆ। ਟੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹਦਾ ਸਰੀਰ ਛਾਲਣੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਫੇਰ ਵੀ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ। ਜੇ ਤੈਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. 'ਚ ਪੜ੍ਹਨ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਸਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦਿਨ ਦੇਖਣੇ ਪਏ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਕਿਹੜੇ ਗੈਂਗ ਦੇ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਤੂੰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕੇ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕੈਪਸੂਲ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਪਾਪੀਆ, ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਦਸਵੀਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਗਾਰ ਵਿਚ ਡੇਗਿਆ ਕਿ ਮੁੜ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾ ਨਿਕਲ ਹੀ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਭੀੜ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਚਿੱਟੇ ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਭੈੜਾ ਲੱਗਾ। ਇੰਝ ਦਿੱਲੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਕੁੜਮਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਡੱਬ-ਖੜੱਬੇ ਬਣ ਕੇ ਜਾਣਾ ਕਿੰਨਾ ਬੁਰਾ ਲੱਗਣਾ ਸੀ। ਤੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਗੋਲਡੂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਮਗਰੋਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦਾ ਸਿਰ ਚਿੱਟਾ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਡਾਈ ਕਰ ਲੈ।''

''ਛੱਡੋ ਤੁਸੀਂ....ਦੁੱਖ ਸਮੇਂ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ....ਲੇਟ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ।''

''ਐਨੀ ਕਾਹਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਗੱਡੀ ਤਾਂ ਖੰਨੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਮਿਲਣੀ ਏ।'' ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਉਹ ਬਾਥਰੂਮ ਵਿਚ ਜਾ ਵੜੀ।

ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਗੱਡੀ ਹੀ ਗਏ ਸਾਂ। ਉਹ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਕਦੀ ਵੀ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰੀ ਦੰਦਲ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਮਿੰਨੀ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਤੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਛੁਰਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਪੁਲਸ ਤੈਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਗੁਪਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਈ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵਿਚੋਲਾ ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਹਰੋਂ-ਬਾਹਰ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਕੇਸ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮਾਮਲਾ ਰਫਾ-ਦਫਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਮੰਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੈਸੇ ਨਾ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਜੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਚਾਹੇ ਤੈਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਚਾਹੇ ਫਾਂਸੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਤੇਰਾ ਸਹੁਰਾ ਤਾਂ ਕੌਡੀ ਵੀ ਵੇਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਰੋਕਣਾ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤੂੰ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮਾਂ-ਬਾਪ ਤੋਂ ਵਿਰਵੀ ਅਤੇ ਰੋ-ਰੋ ਕੇ ਬੇਹਾਲ ਹੋਈ ਮਿੰਨੀ ਤੋਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅਸੀਂ ਮੰਗਤਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਸਾਕ-ਸਬੰਧੀਆਂ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਕੋਲ ਘੁੰਮ ਕੇ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਵੇਚ ਕੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੇਰੇ ਵਿਆਹ ਹੋਏ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਵੀ ਤੇਰਾ ਕਾਹਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਲੋਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਖੋਹ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟ ਕੇ ਘਰ ਮੁੜਿਆ ਸੀ। ਨਸਰਾਲੀ ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਮਾਸੜ ਨੇ ਤੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੇਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪ ਗੱਤੇ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਤੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵੀ ਸਭ ਉਸੇ ਦੇ ਘਰ। ਤੈਥੋਂ ਬੇਈਮਾਨ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਖਾ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਤੇਰੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਪਰ ਤੂੰ ਉਸੇ ਦੀ ਥਾਲੀ ਵਿਚ ਛੇਕ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਵਾਉਣ ਗਿਆ ਮੁੜ ਕੇ ਪਰਤਿਆ ਹੀ ਨਾ।

ਤੂੰ ਜਿਹੜੀ ਠੱਗੀ ਵਿਚਾਰੀ ਮਿੰਨੀ ਨਾਲ ਮਾਰੀ ਉਹ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਹੱਥ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਨਿੱਤ ਬਣ-ਫਬ ਕੇ, ਟਾਈਆਂ ਲਾ ਕੇ ਸੈਂਟ ਛਿੜਕ ਕੇ ਐਮ.ਸੀ.ਏ. ਕਰ ਰਹੀ ਮਿੰਨੀ ਦੇ ਮਗਰ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸੀ.ਏ. ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਏਂ। ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਘਰ ਵਾਲੇ ਦਾਜ ਦੇ ਲੋਭ ਕਰਕੇ ਤੇਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇਕ ਕਰੋੜਪਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਤੈਨੂੰ ਲੜਕੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਆਪਣੇ ਮਾਸੜ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈਂ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਤੇਰੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਐਸੀ ਫਸੀ ਕਿ ਫਟਕ ਵੀ ਨਾ ਸਕੀ। ਤੂੰ ਛੇਤੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪੇ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਨਾ ਹੋਏ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਹੁਦਰੀ ਹੋ ਕੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਰਟ ਮੈਰਿਜ ਕਰਵਾ ਲਈ। ਤੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਲੈ ਆਇਆ। ਤੇਰੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੰਗੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਹ ਖੂਬ ਰੋਈ, ਖੂਬ ਤੜਫੀ। ਤੂੰ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਇਕ ਕਲੰਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਤੂੰ ਉਸ ਚੰਗੇ ਖਾਨਦਾਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਲੱਗੇ ਮਿੰਨੀ ਦੇ ਪਿਉ ਦਾ ਵੀ ਨੱਕ ਵੱਢ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਭਲਾਪੁਰਸ਼ ਧੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸਹਾਰ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਕਾਨ, ਫਰਨੀਚਰ, ਗਹਿਣੇ-ਗੱਟੇ ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੂੰ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਪਾਈ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕਲੇਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਣ ਲੱਗਾ। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕੁੱਟ ਵੀ ਖਾਧੀ। ਲੱਖ ਲਾਹਣਤ ਏ ਤੈਨੂੰ।

ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਦੇ ਆਏ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਝੂਠ ਸੀ, ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਜਾਅਲੀ ਸਨ। ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲੁੱਪੀ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਸ਼ੇਵ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਸ਼ਵੇਸਨ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਮੂਹਰੇ ਖੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਲੱਗਿਆ। ਬਾਹਰੋਂ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਮੁੜੰਗਾ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣ-ਲੈਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਆਖਦੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਾਲ ਦੋ ਕੁ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੰਗੇ ਸਨ, ਮੁੱਛਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ। ਸ਼ੇਵ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਮੁੱਛਾਂ ਡਾਈ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪਲੰਗ ਲਾਗੇ ਮੇਜ਼ ਖਿੱਚ ਕੇ ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਆਪਣਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦਾ ਇਕ-ਇਕ ਵਾਧੂ ਸੂਟ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡੇ ਬੈਗ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ। ਕੀ ਪਤਾ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਰੁਕਣਾ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਰਾਤੀਂ ਕੰਡਕਟਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਰੋਆਇਲ ਸਟੈਗ ਦੀ ਬੋਤਲ ਪੰਜਾਬੋਂ ਨਾਲੋਂ ਸੱਠ ਰੁਪਏ ਸਸਤੀ ਦੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਇਕ ਗਲਾਸ ਵੀ ਮੈਂ ਬੈਗ ਦੀ ਜੇਬ੍ਹ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ। ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਦੋ ਪੈੱਗ ਲਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਦੀ ਨੀਂਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ।

ਬਾਥਰੂਮ 'ਚੋਂ ਵਾਲ ਡਾਈ ਕਰ ਕੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨਿਕਲੀ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਕਦੀ ਡੋਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਉਹਦੇ ਸਾਥ ਵਿਚ ਹੀ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਨਾ ਜੰਮਦੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗਾ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ। ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕਿਹਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪੁੱਤ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੇ 'ਬਦਲੇ' ਜੰਮੇ ਨੇ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਰੱਬ ਇਕ ਧੀ ਹੀ ਦੇ ਦਿੰਦਾ।

ਨਹਾ ਧੋ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਅਸੀਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਣ ਹੀ ਲੱਗੇ ਸਾਂ ਕਿ ਮਾਰੇਗਿਆਂ ਦਾ ਭੂਰਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬੋਲਿਆ, ''ਤਾਇਆ ਸਿਆਂ ਕਿੱਧਰ ਫੌਜਾਂ?''

''ਯਾਰ ਭਤੀਜ ਦਿੱਲੀ ਚਲੇ ਹਾਂ।''

''ਸੁੱਖ ਆ?''

''ਹਾਂ ਸੁੱਖ ਏ....ਆਪਣਾ ਨੀਰਜ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ।''

''ਹੈਂਅ? ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ?''

''ਗੱਲ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗੂ...ਤੂੰ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ ਸੀ''

''ਕੋਈ ਨਾ ਫਿਰ ਸਹੀ।'' ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਤੂੰ ਦੱਸ ਤਾਂ ਸਹੀ, ਕੀ ਕੰਮ ਸੀ?''

ਲਾਗੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਖੜ੍ਹੀ ਦੇਖ ਉਹ ਝੇਂਪ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ''ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਮੈਕਡਾਵਲ ਆ ਗਈ ਏ। ਇਕ ਦੋ ਪੇਟੀਆਂ ਲੈ ਲਵੀਂ।''

''ਯਾਰ ਭੂਰੇ ਘਰ ਪਈ ਦੇਖ ਸਬਰ ਨੀ ਹੁੰਦਾ... ਵਧ ਪੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਏ।''

''ਤੂੰ ਤਾਈ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰਦੀਂ। ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤੈਨੂੰ ਦਈ ਜਾਊ। ਪੈਸੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਈ 'ਤੇ ਦੇ ਦੇਣੇ। ਇਕ ਪੇਟੀ ਮੈਂ ਛੱਡ ਜਾਵਾਂਗਾ।'' ਉਹ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।

''ਹੁਣ ਜਾਵੋਗੇ ਕਿਵੇਂ?'' ਬੱਦਲ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਆਉਂਦੈ।'' ਭੂਰਾ ਬੋਲਿਆ।

''ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕੋਈ ਟੈਂਪੂ ਬਗੈਰਾ ਮਿਲਜੂ ਖੰਨੇ ਤਕ।''

''ਮੈਂ ਛੱਡ ਆਉਨੈ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ।'' ਭੂਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

''ਭਾਈ ਇਹ ਕਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਚੱਲਦੈ। ਚਲੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ਅਸੀਂ, ਰਹਿਣ ਦੇ ਤੂੰ।'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਬੋਲੀ।

''ਉਇ ਬਹਿਜੋ ਪਿੱਛੇ.... ਐਵੇਂ ਨਾ ਰੀਂ-ਰੀਂ ਕਰਿਆ ਕਰੋ। ਬੰਦਾ ਹੀ ਬੰਦੇ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਂਦਾ ਏ।''

ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਏ। ਕਿੱਥੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਟੈਂਪੂਆਂ ਨਾਲ ਲਟਕਦੇ, ਕਾਲਾ ਧੂੰਆਂ ਸੁੰਘਦੇ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤੇ ਕਿਥੇ ਹੁਣ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਬਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਉੱਤੇ ਬੈਠ ਧੂੜਾਂ ਪੁੱਟਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਾਂ। ਤੈਨੂੰ ਕਦੀ ਲਿਫ਼ਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿਸੇ ਨੇ? ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੋਣੀ। ਅਗਲਾ ਮਗਰ ਬਿਠਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌ ਵਾਰੀ ਸੋਚੂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੂੰ ਉਹਦਾ ਪਰਸ ਹੀ ਨਾ ਉਡਾ ਲਵੇਂ।

ਤੇਰੀ ਬਹੁਤ ਪੜਤ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਤੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਭਗਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਵੜ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਚੋਰੀ ਕਰ ਕੇ ਕੰਧ ਉੱਤੋਂ ਪੀਤੂ ਦੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਫੜਾਉਣ ਲੱਗਾ, ਸਣੇ ਟੀ.ਵੀ. ਧੜੰਮ ਦੇਣੇ ਹੇਠ ਡਿੱਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਫੈਂਟਾ ਚਾੜ੍ਹਿਆ, ਉਹ ਤਾਂ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੀ, ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵੀਹ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

''ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਦਾ ਆਇਆ ਏ ਬਈ ਭੂਰਾ ਸਿਆਂ ਤੇਰਾ ਇਹ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ।''

''ਸੱਤਰ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਤਾਇਆ....ਬੱਸ ਸਮਝ ਲੈ ਘੁੱਗੀ ਏ ਘੁੱਗੀ।'' ਉਹ ਹੱਸਿਆ।

ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਤਾਂ ਤੂੰ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਤੂੰ ਵੀ ਕਾਹਦਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਚ ਆ ਕੇ ਤੈਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੂੰ ਮਿੰਨੀ ਅਤੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੌੜ ਆਇਆ ਸੀ। ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਠੱਗੀ ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਬਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੜ ਤੈਨੂੰ ਕਦੀ ਘਰ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦਿਆਂਗਾ। ਪਰ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਮੇਰੀ ਇਕ ਨਾ ਚੱਲਣ ਦਿੱਤੀ ਅਖੇ, ਢਿੱਡੋਂ ਜਾਇਆ ਏ ਚੰਦਰਾ, ਖੌਰੇ ਸੁਧਰ ਹੀ ਜਾਵੇ। ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿੰਨੀ, ਉਹਦੇ ਪਿਉ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਤੇਰੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਸਲਫ਼ਾਸ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤੇ ਤੂੰ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਪਿੰਡ ਦੌੜ ਆਇਆ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਤੇੜ ਮੈਲ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਹੋਏ ਇਕ ਕਮੀਜ਼ ਪਜਾਮਾ ਹੀ ਸਨ। ਤੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਿੰਨਤਾਂ ਤਰਲੇ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਤੂੰ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਗੁੱਟ ਸੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਡੇਲੇ ਚਮਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਰੱਖ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਸਿਰ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਖੂਨ ਚਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬਕਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ''ਮੇਰੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਮਾਰੋ ਡੈਡੀ ਜੀ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਕੇ ਪਾਪ ਕੀਤਾ। ਮੇਰਾ ਜਿਊਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਜ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਮੌਕਾ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਮਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੇਰਾ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਪਿਘਲ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਆਪਣੀ ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਭਰ ਲਿਆ ਤੇ ਰੋਣ ਲੱਗਾ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਵੀ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਤੂੰ ਮੂੰਹ ਨੱਕ ਤਾਂ ਵਿੰਗੇ-ਵਿੰਗੇ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਹੰਝੂ ਕੋਈ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ।

''ਹੁਣ ਕੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਏ ਤੇਰਾ?'' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

''ਬੱਸ, ਦਿੱਲੀ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੱਡ ਆਇਆਂ। ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਹੀ ਮੇਰੀ ਬੁੱਧੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਬੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਚੋਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਰੱਬ ਵਰਗੇ ਮਾਸੜ ਨਾਲ ਮੈਂ ਠੱਗੀ ਮਾਰ ਲਈ। ਆਪ-ਹੁਦਰਾ ਹੋ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਕ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।''

''ਪਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੂੰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ, ਉਹਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ?''

''ਉਹ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਜੇ ਦਿੱਲੀ ਵੜਿਆ ਤੈਨੂੰ ਮਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੁਣ ਐਥੇ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਾਂਗਾ। ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਢੈਲੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਮਿੰਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਐਥੇ ਹੀ ਸੱਦ ਲਵਾਂਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਬੰਦੇ ਕੋਲ ਗੁਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਏ। ਮੈਂ ਇਕ ਨੰਬਰ ਦਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ ਹਾਂ। ਨੌਕਰੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਲੱਭ ਲਵਾਂਗਾ।''

ਤੇ ਤੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮਠਿਆਈ ਦਾ ਡੱਬਾ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਮੁੜਿਆ ਸੀ। ਤੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਕਿਸੇ ਸਾਧੂ ਰਾਮ ਐਂਡ ਸਨਜ਼ ਦੀ ਲੋਹਾ-ਮਿੱਲ ਵਿਚ ਜੌਬ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਮਿੱਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਐਡਵਾਂਸ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਠ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਮੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

''ਡੈਡੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਸਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਮੰਮੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਿਰਫ ਬੱਸ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਹੀ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਚਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੀਵਾਂਗਾ।'' ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦਿਨ ਫਿਰ ਗਏ ਹਨ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੰਨੇ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਪਵਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਹੂ ਤੇ ਕੇਤੂ ਨੇ ਤੈਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਕੜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਹਵਨ ਵਗ਼ੈਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਹਿਮ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਠੱਗ ਜੋਤਸ਼ੀ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਜੋਤਸ਼ੀ ਨੇ ਤਾਂ ਕਰਾਮਾਤ ਹੀ ਕਰ ਦਿਖਾਈ ਸੀ।

ਦਸ ਕੁ ਦਿਨਾਂ ਮਗਰੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਤੂੰ ਕਿਹਾ, ''ਡੈਡੀ ਜੀ, ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ਼ਤਾਂ 'ਚ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਲੈ ਦਵੋ। ਮਿੱਲ ਵਾਲੇ ਮੇਰਾ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਦੇਣਾ ਮੰਨ ਗਏ ਨੇ। ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਹੀ ਦਿਆਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਦੇਣੇ।''

ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੌਣ ਸੀ। ਤੂੰ ਠੀਕ ਰਹੇਂ, ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਨਕਦ ਦੇ ਕੇ ਸੋਲਾਂ ਸੌ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਛੱਤੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਤੇਰੇ ਹੇਠ ਲਿਸ਼-ਲਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਸੱਪ ਵਰਗਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੇਖ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਨੀਰਜ ਨੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮੱਲ ਮਾਰੀ ਲੱਗਦੀ ਏ।

''ਬਈ ਸਾਡਾ ਪੁੱਤ ਹੁਣ ਲੀਹ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਏ। ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੋਚ ਬਦਲਦਿਆਂ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਹੁੰਦੀ। ਬਾਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਉਸਨੂੰ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਹੀ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਲੈ ਦਿੱਤਾ ਏ।'' ਮੈਂ ਤਾਸ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਫੜ੍ਹ ਮਾਰੀ। ਸੁਣਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੌਲ ਪੈਣ ਲੱਗਾ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਉਕਾ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਸ਼! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਤੇਰੇ ਵਰਗਾ ਲਾਇਕ ਹੁੰਦਾ।

ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਹੱਥ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹਫ਼ਤਾ-ਹਫ਼ਤਾ ਘਰੋਂ ਗਾਇਬ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਹਾਨਾ ਇਹੀ ਲਾਉਂਦਾ ਕਿ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਓਵਰ ਟਾਈਮ ਲਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਏ। ਕਿਸ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਆਈ ਤਾਂ ਤੂੰ ਟਾਲਮਟੋਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਤੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੂੰ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਤੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਕੌੜਾ ਘੁੱਟ ਭਰ ਕੇ ਕਿਸ਼ਤ ਭਰਦੇ ਰਹੀਏ। ਮੈਂ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸੀ ਮੇਰੀ? ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਸਰਦਾ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕਿਹਾ ਕਰੇ, ''ਸ਼ਰਾਬ ਛੱਡ ਦੇ।'' ਮੈਂ ਕਹਿ ਦੇਣਾ, ''ਦੁਨੀਆਂ ਨਾ ਛੱਡ ਦਿਆਂ?'' ਉਸ ਨੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਅਸੀਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਸ ਗਏ ਸਾਂ।

ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਮਗਰੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਆਇਆ। ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ''ਨੀਰਜ ਤੁਹਾਡਾ ਲੜਕਾ ਏ?''

ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਧੜਕਿਆ ਕਿ ਪੈ ਗਿਆ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਸਿਆਪਾ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਦੱਸੋ! ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹੀ।''

''ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜਗਰਾਵੀਂ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਡਾਕਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਫੜੇ ਗਏ ਪੰਜ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਨੀਰਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਏ।'' ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਇਕ ਵਰੋਲਾ ਜਿਹਾ ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਘੁੰਮਣ ਲੱਗਾ।

''ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?'' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਉਸ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਏ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਵਾ ਦਿਉ।''

''ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਲੱਗਣਗੇ?'' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ.... ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।''

''ਤੁਸੀਂ ਇਉਂ ਕਰੋ...ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੋਲਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਦਿਆਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਕਰਵਾ ਦਿਉ।'' ਮੈਂ ਫੋਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਦੇਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਦੋ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਟੁੱਟੀਆਂ ਤਾਂ ਫਾਈਨੈਂਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਟਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਦਾ ਫੀਲਡ ਅਫ਼ਸਰ ਘਰ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸ਼ਤ ਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮੁੰਡਾ ਲੈ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਏ।''

''ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। ਫਾਈਨੈਂਸ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਏ। ਕਿਸ਼ਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।'' ਉਹ ਬੋਲਿਆ।

''ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ ਕੋਈ ਕਿਸ਼ਤ ਮੈਂ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਦੀ ਮੋਹਲਤ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਸਾਡੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਉ। ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁਧ ਪੁਲਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।'' ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਕੁੜਿੱਕੀ 'ਚ ਫਸ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿੰਡ 'ਚ ਆ ਕੇ ਖਿੱਚ ਧੂਹ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਲੂਸ ਨਿਕਲੇਗਾ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਮਾੜੀ ਮੋਟੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਾਕੀ ਏ ਉਹ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਲੱਗੇਗੀ। ਮੈਂ ਮੁੜ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਭਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਭਗਵਾਨਪੁਰੇ ਦੇ ਲਾਗੇ ਜਿਹੜੀ ਧਾਗਾ ਮਿਲ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਉਥੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਟਾਪਕ ਲੱਭ ਗਿਆ। ਸਾਨੂੰ ਰੱਬ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਤੂੰ ਭੁੰਜੇ ਪਟਕਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ।

ਫਿਰ ਇਕ ਦਿਨ ਕੋਈ ਕੈਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਿੰਡ ਆਇਆ। ਤੂੰ ਉਸ ਕੋਲ ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ 'ਚ ਕੱਢੀ ਚਿੱਠੀ ਭੇਜੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣੇ ਉਸੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਮਿਲੀਏ। ਤੂੰ ਉਸ ਦਾ ਐਡਰੈੱਸ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਨੰਬਰ ਲਿਖ ਕੇ ਧਮਕੀ ਵੀ ਦੇ ਛੱਡੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਛੁੱਟਦੀ ਸਾਰ ਤੂੰ ਸਾਡਾ ਦੋਨਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦੇਵੇਂਗਾ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਹੁਣ ਐਥੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਏ, ਦੋ ਸਾਲ ਅੱਗੇ ਜਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਏ, ਚੱਲ ਨਹਿਰ 'ਚ ਡੁੱਬ ਮਰੀਏ। ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਖਾਨਦਾਨ 'ਤੇ ਕਿੱਡਾ ਵੱਡਾ ਕਲੰਕ ਲੱਗੇਗਾ ਤੇ ਨੀਰਜ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ''ਵਾਹ ਨੀ ਸ਼ੇਰ ਦੀਏ ਬੱਚੀਏ। ਪੁੱਤਰ ਮੋਹ ਤੇਰੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਨਾਲ ਚਰਬੀ ਵਾਂਗ ਚੁੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਏ।''

ਮੈਂ ਮੋਹਾਲੀ ਤੇਰੇ ਤਾਏ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਤੇਰੀ ਉਸ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਖ਼ਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਮੁੱਕਰ ਗਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਕਦੀ ਅਜਿਹਾ ਖ਼ਤ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਸਭ ਕੁਝ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਤੂੰ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣ, ਘਟੀਆ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤੇ ਨੀਚ ਬੰਦਾ ਏ, ਉਸੇ ਨੇ ਤੇਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਵਾਈ ਤੇ ਤੇਰਾ ਕੇਸ ਲੜਿਆ।

ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਤੂੰ ਮੁੜ ਦਿੱਲੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਤੂੰ ਸਾਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸੁਲਾਹ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਰਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਖਰਚਾ ਸਹੁਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੜ ਆਉਣ ਲੱਗਾ। ਤੂੰ ਇਕ ਬੇਟੇ ਦਾ ਬਾਪ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸੱਸ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

''ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਪਾਪੀਆ ਕੁੜੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਕਿਹਾ।

''ਕਿਉਂ ਮੰਮੀ ਜੀ, ਇੰਝ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ?''

''ਕੁੜੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਤੂੰ ਸ਼ਰਮ ਕਰਦਾ ਤੇ ਬੰਦਾ ਬਣਦਾ।'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਫਿਰ ਹੱਸੀ।

''ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਣ ਗਿਆ ਹਾਂ ਮੰਮੀ ਜੀ। ਹੁਣ ਕਦੀ ਕੋਈ ਉਲਾਂਭਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ।''

''ਕਰਦਾ ਕੀ ਏਂ ਤੂੰ ਹੁਣ?'' ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਡੈਡੀ ਜੀ, ਸਹੁਰੇ ਐਨੇ ਵੱਡੇ ਨੇ। ਮਾੜੀ-ਮੋਟੀ ਨੌਕਰੀ ਉਹ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਪਿਤਾ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਮੈਕਡਾਨਲਡ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਰ ਰਖਵਾ ਦੇਣਗੇ।''

''ਤੇਰਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕਿੱਥੇ ਆ?'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਮੁੜ ਫ਼ੋਨ ਮੈਥੋਂ ਫੜ ਲਿਆ।

''ਨਾਨੀ ਜੀ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਏ? ਕਹਿੰਦੇ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਸੀ।''

''ਮੈਂ ਪੁੱਛਦੀ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਕਿੱਥੇ ਆ?''

''ਚੰਗਾ ਪੈਰੀਂ ਪੈਨਾ ਆਂ। ਆਵਾਜ਼ ਨ੍ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਆਉਂਦੀ।'' ਤੂੰ ਫ਼ੋਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ''ਪੋਤਾ ਹੋਇਆ ਏ। ਚਲੋ ਪੰਜੀਰੀ ਦੇ ਆਈਏ। ਆਪਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਖੀ ਏ। ਆਪਣੀ ਜੜ੍ਹ ਲੱਗ ਗਈ।''

''ਤੂੰ ਜਾਣਾ ਏਂ ਚਲੀ ਜਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਪੰਜੀਰੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਗਈ। ਕੱਪੜੇ-ਲੱਤੇ ਸਮੇਤ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਪੋਤੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲੈਣ ਲਈ ਤਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਵੱਢਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਦਾਰੂ ਦੀ ਪੇਟੀ ਮੇਰੀ ਲੱਗ ਗਈ। ਭੂਰੇ ਨੇ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਖੰਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕੇ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਗੱਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਡਬਲ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸੀ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਮਗਰੋਂ ਪਸੈਂਜਰ ਗੱਡੀ ਨੇ ਵੀ ਆ ਹੀ ਜਾਣਾ ਸੀ।

''ਹੁਣ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕੀ ਕਰਾਂ?'' ਮੈਂ ਭੂਰੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

''ਸੇਵਾ ਕਾਹਦੀ? ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਟਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦਾ।''

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਮੈਂ ਬੈਗ ਚੁੱਕਿਆ ਤੇ ਭੂਰੇ ਨੂੰ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੇ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਉਹਲਾ ਕਰਕੇ ਬੋਤਲ ਖੋਲ੍ਹੀ ਤੇ ਟੂਟੀਆਂ ਲਾਗੇ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਦੋ-ਦੋ ਪੈੱਗ ਲਾ ਲਏ। ਭੂਰਾ ਉਥੋਂ ਹੀ ਹੇਠ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਉਤਰ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਬੈਗ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਲੈ ਆਇਆ।

ਪਰਲ-ਪਰਲ ਕਰਕੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਹੰਝੂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਤੋਂ ਤਿਲਕੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ, ''ਕੀ ਹੋਇਆ ਤੈਨੂੰ? ਹੌਂਸਲਾ ਰੱਖ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਆਖਰੀ ਦੁੱਖ ਏ। ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਹਿ ਲਾ।'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਮੁਸਕਰਾਈ ਵੀ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਬੋਲੀ, ''ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੱਜ ਜੇ ਨਾ ਪੀਂਦੇ।''

''ਬੰਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਖ ਆਉਣੋਂ ਨਹੀਂ ਹੱਟਦੇ, ਉਵੇਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਆਉਣੋਂ ਨਹੀਂ ਹਟਦੀਆਂ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹੁਣ ਕਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਆਉਣੀ ਏ?'' ਉਹ ਬੋਲੀ।

''ਇਕ ਖੁਸ਼ੀ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਏ।''

''ਕਿਹੜੀ?''

''ਆਪਾਂ ਮਿੰਨੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੋਤੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਲੈ ਆਵਾਂਗੇ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਲੈਅ.....ਕੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਮਿੰਨੀ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਲੱਗੀ।''

''ਆਏਗੀ ਉਹ....ਹਰ ਹਾਲ ਆਏਗੀ... ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਤੂੰ।'' ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਿੱਲ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ।

''ਉਹ ਕਿਵੇਂ?''

''ਮੈਂ ਮਿੰਨੀ ਦੇ ਪੈਰ ਫੜ ਲਵਾਂਗਾ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ।''

''ਅਜੇ ਉਸ ਵਿਚਾਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ਹੀ ਕੀ ਏ। ਮਾਪੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਥਾਂ ਬਿਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁਣਗੇ।''

''ਜੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਧੀ ਬਣਾ ਕੇ ਤੋਰ ਦਿਆਂਗਾ ਉਸ ਨੂੰ।'' ਮੈਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਵੀ ਰੋ ਪਈ।

''ਆਪਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਖਿਆਲਾਂ ਦੇ ਕਿਲੇ ਉਸਾਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ....।'' ਉਹ ਬੋਲੀ।

ਐਨ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉੱਤਰ ਵਲੋਂ ਕਾਲੀ ਘਟਾ ਚੜ੍ਹ ਆਈ। ਬੱਦਲਾਂ ਦੇ ਹੇਠ ਚਿੱਟੇ ਬਗਲੇ ਚਮਕਣ ਲੱਗੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਹਨੇਰੀ ਆ ਗਈ। ਸੁੱਕੇ ਪੱਤੇ ਲਹਿਰੀਏ ਪਾਉਂਦੇ ਅੱਧ-ਸਮਾਨੀਂ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ ਟੀਨਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਉੱਤੇ ਕਣੀਆਂ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ।

ਪਸੈਂਜਰ ਸੱਤ ਵਜੇ ਆਈ। ਅਸੀਂ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਵੜੇ। ਗੱਡੀ ਖਾਲੀ ਵਰਗੀ ਹੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਸੀਟ ਅਸੀਂ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਮ੍ਹਣੀ ਉੱਤੇ ਇਕ ਫੌਜੀ, ਉਹਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤੇ ਦੋ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨੌਜਵਾਨ ਕੁੜੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਹੰਸਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਬੈਠੀ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਤੂੰ ਗੋਲਡੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਸੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਲੱਗਦੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਕੂਲ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾ ਕੇ, ਟਾਈਆਂ ਲਾ ਕੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਬੱਸ ਫੜਦੇ ਤਾਂ ਲੋਕੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੰਸਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਆਖਦੇ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਲੋਅ ਦਾ ਟਿੱਕਾ ਲਾਉਣਾ ਕਦੀ ਨਾ ਭੁੱਲਦੀ, ਮਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੈੜੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।

ਗੱਡੀ ਤੁਰੀ ਤਾਂ ਬਾਰਸ਼ ਵੀ ਵਧ ਗਈ। ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਦੇ ਫਰਾਟੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਂਜ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਏ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮੇਰਾ ਸੁਭਾਅ ਏ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਏ। ਗੱਲਾਂ ਫੁਰਦੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੇ। ਹੁਣ ਵੀ ਇਹੀ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ''ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਿੱਥੇ ਤਸ਼ਰੀਫ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ?''

ਮੇਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਜਲੰਧਰ ਕੈਂਟ ਸਿੱਖ ਰਜਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ ਸੀ। ਰਾਜਪੁਰੇ ਲਾਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀਆਂ ਸਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਪਿੰਡ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਸੈਂਜਰ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਉਹ ਇਸੇ ਲਈ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੁਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪੈਰ ਦੱਬਿਆ, ਉਹ ਇਕਦਮ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਸਵਿੱਚ ਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਫੌਜੀ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਪੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਦੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

''ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਹੈ ਜੀ ਤੁਹਾਡਾ?'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਜੀ, ਬੱਸ ਇਹੋ ਦੋ ਧੀਆਂ ਨੇ।'' ਉਸਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ।

''ਫੇਰ ਤਾਂ ਜੀ ਬਹੁਤ ਲੱਕੀ ਹੋ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ। ਵਾਅ ਹੀ ਭੈੜੀ ਵਗੀ ਹੋਈ ਏ। ਮੇਰਾ ਨੀ ਖ਼ਿਆਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਊ ਜਿਹੜਾ ਨਸ਼ੇ ਨੀ ਕਰਦਾ ਹੋਊ।'' ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੂਹਣੀ ਖਭੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।

ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਮੈਂ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ''ਕਿੱਥੇ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਨੇ ਜੀ ਬੇਟੀਆਂ?''

''ਜੀ ਦੋਨੋਂ ਜਲੰਧਰ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਵਿਚ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਨੇ। ਇਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਬੀ.ਐਸ.ਸੀ. ਵਿਚ ਕਾਲਜ 'ਚੋਂ ਟਾਪ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿਚ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਟਰਾਫ਼ੀਆਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਨੇ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਦੋ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਲਏ ਸਨ ਇਸ ਨੇ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਸਟੂਡੈਂਟ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਵਾਈਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਡੀ.ਪੀ. ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ....।''

ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਪੈਰ ਦੱਬ ਕੇ ਸਵਿੱਚ ਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਅੱਧ ਪੈਗ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਲ੍ਹਾ ਮਾਰਾਂ, ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਕਰਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰ ਗਿਆ।

''ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋਣਗੇ।'' ਔਰਤ ਨੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਬੋਲ ਪਿਆ, ''ਬੱਸ ਜੀ, ਕਾਹਦੇ ਬੱਚੇ। ਇਕ ਪਹਿਲਾਂ ਨਸ਼ੇ ਕਰਦਾ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਏ ਦਿੱਲੀ। ਔਲਾਦ ਨੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜੀ।''

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਅੱਖਾਂ ਪੂੰਝਣ ਲੱਗੀ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪੁੱਛੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੀ ਗਠੜੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਔਰਤ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਨਾਲ ਦੋਨਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਘੁੱਟ ਲਿਆ। ਫੌਜੀ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲੇ ਐਧਰ-ਉਧਰ ਝਾਕਣ ਲੱਗਾ। ਮੁੜ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਮਾਨ ਸਮੇਟਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹੇ। ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਬਾਥਰੂਮ ਗਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੈਗ 'ਚੋਂ ਬੋਤਲ ਕੱਢ ਇਕ ਪੈੱਗ ਹੋਰ ਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਸੀਟ ਉੱਤੇ ਲੇਟਦਾ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ''ਜੱਗ ਜੰਕਸ਼ਨ ਰੇਲਾਂ ਦਾ ਭਰਾਵੋ ਇਕ ਆਵੇ ਇਕ ਜਾਵੇ।''

ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦੁਪਹਿਰ ਦੀਆਂ ਬਚੀਆਂ ਤਿੰਨ ਰੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਅਚਾਰ ਲੜ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆਈ ਸੀ। ਅੰਬਾਲਾ ਸਿਟੀ ਪੁੱਜ ਅਸੀਂ ਦੋ ਡੂਨੇ ਸਬਜ਼ੀ ਦੇ ਲੈ ਲਏ ਤੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਈ। ਉਥੇ ਗੱਡੀ ਬੜੀ ਦੇਰ ਰੁਕੀ ਰਹੀ। ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਹੁੰਮਸ ਬੜੀ ਸੀ। ਗੱਡੀ ਚੱਲੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰਾ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਇਆ। ਗੱਡੀ ਜਿਵੇਂ ਚੱਲਦੀ-ਚੱਲਦੀ ਥੱਕ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਜਿਥੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੀ, ਉਨੀ ਦੇਰ ਨਾ ਚੱਲਦੀ, ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਪਿੱਛੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਕ-ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਲੰਘ ਨਾ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦੀ ਹਰ ਇਕ ਗੱਡੀ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡਾ ਮੂੰਹ ਚਿੜਾਉਂਦੀ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪਸੈਂਜਰ ਗੱਡੀ ਉੱਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਏ ਸਾਂ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬੜਾ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਾਂ। ਗੱਡੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਲੇਟ ਜਾਂਦੀ। ਰੁਕਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਉਠ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਕਹਿੰਦੀ, ''ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੂ ਵੀ।''

ਲਟਾਪੀਂਘ ਹੁੰਦੀ ਗੱਡੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸੱਤ ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੀਂਹ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਬੰਦ ਸੀ, ਪਰ ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਉਵੇਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵੇਟਿੰਗ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜਾ ਬੈਠੇ ਤੇ ਵਾਰੋ-ਵਾਰੀ ਬਾਥਰੂਮ ਹੋ ਆਏ।

''ਖਾ-ਪੀ ਕੇ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਹੁੰਦਾ ਏ। ਉਥੇ ਫਿਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕ ਰੇਹੜੀ ਕੋਲ ਜਾ ਖੜ੍ਹੇ। ਉਸ ਨੇ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੂਰੀਆਂ ਵਾਹਵਾ ਮੋਟੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਛੋਲੇ ਬੜੇ ਸਵਾਦੀ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਆਈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣੇ ਇਕ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਐਨੀ ਭੀੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਈਨ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਪਤੀਲੇ ਵਿਚ ਬੱਕਰੇ ਦੀ ਸਿਰੀ ਪਾ ਕੇ ਛੋਲੇ ਰਿੰਨ੍ਹਦਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਪੀ.ਸੀ.ਓ. ਤੋਂ ਮਿੰਨੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਮਿਲਾਇਆ। ਉਧਰੋਂ ਬੇਪਛਾਣ ਜਿਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ, ''ਕਹੀਏ.....ਕੌਨ ਸਾਹਬ ਬੋਲਤਾ ਹੈ?''

''ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹੋ?'' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਪੈਰੀ ਪੈਨਾਂ ਆਂ ਡੈਡੀ ਜੀ। ਕੀ ਹਾਲ ਏ ਤੁਹਾਡਾ?'' ਤੂੰ ਕਿਹਾ।

''ਤੈਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਾਰ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨਾਂ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੂੰ ਜਿਊਂਦਾ ਏਂ?''

''ਜਿਊਂਦਾ ਡੈਡੀ ਜੀ, ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਜਾਣੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਮਾਰ ਕੇ ਹੀ ਸੁੱਟ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਸ ਕੋ ਰਾਖੋ ਸਾਈਆਂ ਮਾਰ ਸਕੇ ਨਾ ਕੋਏ।''

''ਕੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ?'' ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ।

''ਬੱਸ ਲੋਕ ਸਾਲੇ ਭੁੱਖੇ ਮਰਦੇ ਹਰਲ-ਹਰਲ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਖੰਡਰ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਛੁਪਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਛੱਡਣ ਬਦਲੇ ਮੇਰੇ ਸਹੁਰੇ ਤੋਂ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਹੁਰਾ ਕਹਿੰਦਾ ਮਾਰ ਦੇਵੋ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਅਧਮੋਇਆ ਕਰ ਕੇ ਰੇਲਵੇ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਗਏ ਤੇ ਸਹੁਰੇ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਚੁੱਕ ਲੈ ਜੋ, ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ।''

''ਅੱਛਾ, ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?''

''ਫੇਰ ਕੀ ਹੋਣਾ ਸੀ?..... ਮੈਂ ਡਿੱਗਦਾ-ਡਿੱਗਦਾ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਸਹੁਰਾ ਬਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਅਖੇ ਇਹ ਸਭ ਪੈਸੇ ਲੁੱਟਣ ਖਾਤਰ ਮੈਂ ਹੀ ਡਰਾਮਾ ਰਚਾਇਆ ਸੀ। ਦੇਖ ਲਵੋ, ਕਿੰਨੇ ਕਮੀਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਟੱਕਰੇ ਨੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ।'' ਤੂੰ ਕਿਹਾ।

''ਮਿੰਨੀ ਕਿੱਥੇ ਆ? ਜ਼ਰਾ ਗੱਲ ਕਰਾ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਚਲੀ ਗਈ ਉਹ ਵੀ। ਬੜਾ ਬਕਵਾਸ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਸਹੁਰਾ ਕਹਿੰਦਾ, ਹੁਣ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭੇਜਾਂਗੇ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਦਾ ਵੀ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਆ ਜਾਣਾ ਏ। ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ?'' ਤੂੰ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਨੋਂ ਡਰ ਗਏ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗੇ।

''ਅਸੀਂ ਪਿੰਡੋਂ ਹੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਮਿੰਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲੈ ਆ। ਐਥੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਤੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਏਂ।'' ਮੈਂ ਕਿਹਾ।

''ਡੈਡੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਬੜੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਮੌਕਾ ਦੇ ਦਿਉ। ਮੈਂ ਸਰਬਣ ਪੁੱਤ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਏ ਬੰਦੇ ਨੂੰ। ਮਾਂ ਬਾਪ ਨਹੀਂ ਮੁੜ ਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹੁੰਦੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹੁੰ.....।'' ਮੈਂ ਫੋਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮੰਮੀ ਵਲ ਦੇਖਣ ਲੱਗਾ। ਉਹ ਬੋਲੀ, ''ਚਲੋ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇਖੋ ਕੋਈ। ਬਚੋ, ਇਸ ਟੁੱਟ ਪੈਣੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ।''

ਇਥੇ ਕਿਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੀਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ, ਇਹੋ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਚੱਲੇ

ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਛੱਡ ਕੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਪਰਾਈ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖ ਵੱਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ, ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ। ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਰਦੇਸ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹੋਂ ਪੁੱਟੇ ਬੂਟੇ ਵਾਂਗ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੁਰਝਾਏ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਵੀਂ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲਗਾ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਖਿਲਰ-ਪੁੰਗਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆ ਵੱਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਝੋਰਾ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਪਰਦੇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਦੀ ਕਮਲ ਨੇ ਫਰੋਲਿਆ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਸਮਾਨ 'ਚ ਜੋ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਸਭ ਕੁਝ ਪਿੱਛੇ ਉਸਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਆਸ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਸਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਭਟਕਣ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਪੱਲਾ ਨਹੀਂ ਫੜਾਇਆ। ਇਸੇ 'ਚੋਂ ਉਸਦੀ ਲਾਚਾਰੀ

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ

ਅਤੇ ਹੋਰ ਤੀਬਰ ਭਟਕਣ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਜ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਨੂੰ ਕਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਰੱਜ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਅਗਲੀ ਗੁਜ਼ਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਜਾਂ ਇਸੇ ਗੁਜ਼ਰ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰਦਿਆਂ ਸੰਵਾਰਦਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਉਸਦੀ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਵਿਉਂਤਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਵਿਚ ਭਟਕਣਾ ਦੇ ਜਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਮਹਾਆਤਮਾ ਜਾਂ ਪਰਮਆਤਮਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਪਰਮ-ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਅਡਿਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਟਕਣਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਓਸ਼ੋ ਸਾਰੀ ਖਲਕਤ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਨਚਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੱਬ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਮੇਲ 'ਚ ਤੁਹਾਡੀ ਭਟਕਣਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਅੜਿੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਕਿਹਾ "ਆਓ, ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬਰ-ਸੰਤੋਖ ਦਾ ਭਰਿਆ ਪਿਆਲਾ ਦਿਖਾਓ ਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੱਬ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਰੱਜੀ ਰੂਹ ਲਿਆਓ ਤੇ ਰੱਬ ਪਾਓ।"

ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਬੰਦਾ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਵੀ ਲਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਚੰਚਲ ਮਨ ਨਹੀਂ ਰੱਜਦਾ। ਇਹੋ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੀ ਉਸਦੀ ਲਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ ਉਸਦਾ ਸਿਦਕ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਰ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਚੰਦਰਮਾ 'ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਦੀਆਂ ਧਰਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਨ ਲਈ ਕਾਹਲਾ ਹੈ।

ਲਾਚਾਰੀ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਭਟਕਣਾਵਸ ਨਿਕਲਿਆ ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਉਂਤ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਬਸ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੀ ਮੁੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਉਂਤ ਕੇ ਜਾਂ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਚੱਲੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਚਮਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਰੁਝਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਣਗੇ। "ਕੋਈ ਜ਼ੋਖਮ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ" ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਇਹ ਹੀ ਦਸਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਉਲਾਂਘਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਜ਼ੇਰੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪੁੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪਾਸ਼ ਦੇ ਕਹਿਣ ਵਾਂਗ 'ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਜੋਤਾ ਲੱਗੇ ਬਲਦ ਵਾਂਗ ਟੱਕਰਦੇ ਨੇ।' ਪਰ ਇਹ ਸਾਹਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੀਬਰ ਲੋੜ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦ ਆਰੀਆ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇੰਡਸ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਲਾਗੇ ਇਲਾਕਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੋਲੰਬਸ ਸਪੇਨ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚੋਂ ਹੀਰੇ ਜਵਾਹਰਾਤ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਘਰ ਦੀਆਂ ਥੁੜਾਂ ਜਾਂ ਲੋੜਾਂ ਹੀ ਸਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਉਜਾੜ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜੋ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਵਸਣ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਰੱਸੇ ਤੁੜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਬੱਝਦਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਬੰਦੇ ਦੀ ਭਟਕਣਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

20ਵੀਂ ਸਦੀ 'ਚ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਆਏ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਭਟਕਣਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਏ, ਭਾਵ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਭਾਰਤ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਇਕਾਈ ਘਟਦੀ ਗਈ ਤਿਉਂ ਤਿਉਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਲ ਕੂਚ ਕਰਦੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਹਰ ਵਲ ਮੂੰਹ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੁਧਿਆਣਾ ਫਿਰ ਮੋਗਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ। ਹੁਣ ਅਬੋਹਰ, ਗੰਗਾਨਗਰ ਵਰਗੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਵੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰਾਂ ਦੇ ਗੇੜੇ ਮਾਰਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕਾਈ ਕਦੇ ਮੁਰੱਬਾ ਭਾਵ 24 ਏਕੜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 'ਚ ਵੰਡ ਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਗੱਲ ਵੀ ਜਲਦੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਕ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਵਾਸੀ ਹਨ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1984-85 ਤੱਕ ਆਏ, ਦੂਜੇ ਉਹ ਜੋ 1995 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਏ ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। 1985 ਤੋਂ 95 ਤੱਕ ਦਾ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਆਏ। ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਆਏ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹ ਕੱਲੇ-ਕਾਰੇ ਆਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿੱਛਾ ਪੂਰਨਾ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਇੰਡੀਆ 'ਚ ਸਨ, ਪਰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਉਹ ਕੋਈ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਹੇਰਵੇ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਉਹ ਕੋਈ ਲੰਬੀ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਆਏ। ਬਸ ਪਿਛਾਂਹ ਦੀਆਂ ਥੁੜਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛੁਡਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਕ ਅਣ-ਕਿਆਸੇ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤੇ ਗਰੰਟੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਨਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤਾ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹੁਨਰਮੰਦ, ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਲਕੜ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਬੜੇ ਪਾਪੜ ਵੇਲੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਇਆ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਅਲੀ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪੇਪਰ ਲਏ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਖੱਜਲ ਖੁਆਰ ਹੋ ਕੇ ਤੇ ਪੈਸਾ ਲੁਟਾ ਕੇ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮੱਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਚਾਰੀ ਅਤੇ ਭਟਕਣਾ 'ਚੋਂ ਮਿਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਇਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਸਭ ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਲਸਾ ਨਹੀਂ ਮਰੀ, ਜੋ ਭਟਕਣਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦਾ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਫਿਕਰਾਂ ਤੋਂ ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਬੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਵੀ ਹੁਣ ਅਗਲਿਆਂ ਦੇ ਮੋਹ ਵੱਸ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਈਰਖਾ ਕਾਰਨ ਸਾਹੋ-ਸਾਹ ਹੋਏ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੁਸ਼ਤ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਤੀ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰ ਵਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੰਗ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਈਰਖਾ ਵੱਸ ਇਹ ਰੇਸ ਦੇ ਘੋੜੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੋਝੇ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਮਾਨਣ ਨਾਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਧ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੇ ਬੋਝੇ 'ਚ ਕੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕੰਨੇ ਬੀਡੀਂ ਪਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਪੁਸ਼ਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਢੋਇਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਹੋ ਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲਿਆ ਕੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਦਵਾਏ। ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇਕ ਸਾਬਤ ਬੰਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਹ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, ਜੋ 1995 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹ ਲੋਕ ਖੂਨ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਨੰਬਰਾਂ (ਕੈਨੇਡਾਂ 'ਚ ਸਕਿਲਡ ਵਰਕਰਸ) ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੱਕੇ ਬਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਏ। ਇਹ ਲੋਕ ਵਿੱਤੀ ਥੁੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਖਾਤਰ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਅੱਧੋਂ ਵਧ ਉਮਰ ਪਿੱਛੇ ਗੁਜਾਰ ਕੇ ਆਏ ਨੇ, ਜਿਥੋਂ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ, ਸੁੱਖਾਂ, ਰਹਿਣੀ-ਸਹਿਣੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਇੰਨਾ ਇਕ-ਮਿਕ ਸਨ ਕਿ ਉਥੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਇਹ ਉਥੋਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸੰਸੇ ਤੇ ਖੇੜੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਬੂਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖੰਭਾਂ ਤੋਂ ਉੱਡਣ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨੀ ਇਨਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ। ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਵਸਦੇ ਇਥੇ ਨੇ ਪਰ ਇਹ ਜਿਉਂਦੇ ਉਥੇ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਧ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੇ ਐਤਵਾਰੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਲੋਕ ਕੋਈ ਚਾਅ ਜਾਂ ਉਮਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ, ਸਗੋਂ ਸੁੰਗੜੇ ਸੁੰਗੜੇ ਫਿਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਦਾ ਸਭ ਕੁਝ ਓਪਰਾ ਓਪਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਲੋਕ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਕੁੱਤੇ, ਬਿਲੀਆਂ, ਬੂਟੇ ਆਦਿ ਸਭ ਕੁਝ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵੀ ਅਜੀਬ ਤੇ ਬੇਗਾਨਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚ, ਝੂਠ, ਚੁਗਲੀਆਂ, ਬਹਾਨੇ, ਚਾਪਲੂਸੀਆਂ ਆਦਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਹੀ ਬੰਦੇ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਦੇ ਇੰਡੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਹ ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਮਸੋਸੇ ਚਿਹਰੇ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੇ ਸੁੱਖ ਦਾ ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਨੀਰਸ ਵਰਤਾਰਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੁੱਭਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਸ ਵਾਂਗ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੰਢਾਏ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਐਨਕ ਲਾ ਕੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਵੀਂ ਨੂੰਹ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਦੇ ਰੱਜ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲਿਆਕਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਬਖੇੜਾ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦਾ ਫਰਕ ਐ। ਸੱਦਣ ਵਾਲੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਾੜ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀ ਇਸੇ ਧਰਤ 'ਤੇ ਸਵਰਗ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਦੇ ਬਣ ਰਹੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਓਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ, ਜਿੰਨਾ ਦੁੱਖ ਉਥੋਂ ਵਾਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਗੁਆਚ ਜਾਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੰਦਾ ਲਾਚਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ ਦੀ ਲਾਚਾਰੀ ਤਾਂ ਬੜੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਜੀਣਾ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਸ ਵੀ ਸੱਚਾ ਹੈ। ਸੱਦਣ ਜਾਂ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਸੱਦ ਕੇ ਇਕ ਉਪਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਡਭਾਗੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਹ ਗਰੀਨ ਕਾਰਡ, ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਕਿਉਰਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਈਸੈਂਸ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ 10-10 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 10-10 ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਕਮਾਈ ਖਰਾਬ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੱਦਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਥੇ ਸੈਟ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨੇ ਕਿ ਲਾਚਾਰੀ ਦਾ ਪੱਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਵਧ ਘੱਟ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਵਰਗੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਪੈਰ ਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪੁਰਾਣੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦੀਆਂ ਸੁਗਾਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹੁ ਵਰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤਮੀ ਸਫ ਲਪੇਟਦੇ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਣ ਵਾਲੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ "ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਟੋਕ ਨਹੀਂ, ਵਿਹਲਾ ਪਿਆ, ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਵਾਧੂ ਜਾਂਦੇ ਐ ਤੇ ਟਿਕਟਾਂ ਵੀ ਆਮ ਮਿਲਦੀਆਂ ਨੇ, ਚਲੇ ਜਾਓ।' ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਚਾਰੀ ਤੇ ਬੇਗਾਨਗੀ ਹੋਰ ਵਧਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਹਲਨੁਮਾ ਬੇਗਾਨਗੀ, ਲਾਚਾਰੀ ਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਨਾਲੋਂ ਕੱਲ 'ਚ ਵਧ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਲੀ ਚਾੜਣ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਵਸਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕਿਤਾਬੀ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਅਸਲ 'ਚ ਸਾਡੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛਾ ਛਡਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਵਚ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦੇਣਾ, ਸਾਡੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਢਾਂਚੇ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਯੂਰਪ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ 'ਚ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਲੋਕ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਦੋਂ ਵਰਤਮਾਨ 'ਚ ਹੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਝੱਲੇ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਫਿਕਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਬਰੈਖ਼ਤ ਵਾਲੇ ਗੋਦੋ (Godot) ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ ਗਲਤਾਨ, ਜਿਸ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਨੇ ਜੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ, ਜਿੰਨ ਸਾਡੇ ਮੋਂਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ 'ਰੱਬ' 'ਕਿਸਮਤ' ਅਤੇ 'ਅਗਲਾ ਜ਼ਹਾਨ' ਵਰਗੇ ਸੰਕਲਪ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੇ ਰਹਿਤਲ ਵਾਲੀ ਧਰਤ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਥੋਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰਬ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤੀ ਜਗਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਇਕ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉਹ ਸਾਉਥਹਾਲ ਵਿਖੇ ਇਕ ਲੇਖਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੋਲ ਰੁਕਿਆ, ਜੋ 1968-69 ਤੋਂ ਸਾਉਥਹਾਲ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ 'ਚ ਵਧੀਆ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਿਹੜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵਸਤਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਇਕ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਕਮਾਲ ਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਹਾ, 'ਮਿੱਤਰ, ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੰਗਦਾ ਏਂ, ਪਰ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਾਉਥਹਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਲੰਡਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਹਾਂ, ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤਾਂ ਕੀ ਯੂਰਪ, ਅਮਰੀਕਾ ਵੇਖਣ ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੇਖ ਲਾ ਬੁੱਢੇ ਹੋਗੇ ਅਤੇ ਖਲਜਗਣ 'ਚੋਂ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਊਰੀ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਫੈਕਟਰੀ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਓਂ ਘਰ ਦੀ ਤਾਣੀ ਦਾ ਸਿਰਾ ਨੀ ਲੱਭਿਆ। ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜੇ ਈ ਹਿਥਰੋ ਐ, ਖੋਪੇ ਲਾਹੁਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਅਸੀਂ ਸਾਉਥਹਾਲ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਹਿੱਕ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗੋਰੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੜਣ ਦਿੱਤਾ।" ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੱਕਰ ਸ਼ਾਇਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਵੀ ਵਾਚਣਯੋਗ ਹਨ:

ਖੂਨ ਜਿਗਰ ਦਾ ਤਲੀ 'ਤੇ ਧਰਕੇ ਤੇ
ਧਰਤੀ ਪੋਚਦੇ ਪੋਚਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਚੱਲੇ।
ਇਥੇ ਕਿਵੇਂ ਗੁਜ਼ਾਰੀਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ
ਇਹੀ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਚੱਲੇ।

ਸਿੱਖ ਕੌਣ! ਇਕ ਸਵਾਲ

ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅੱਜ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਆਨੰਦ-ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, ਜੇਕਰ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਰਵਾਸੀ ਸਿੱਖ (ਮੁਹਤਬਰ) ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਪੂਰੀ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ (ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸਰ ਰਸੂਖ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਵਾਲੇ ਕਾਫੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ) ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਹੈ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਸਿੱਖ ਭਰਾ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਤਿਉਹਾਰ ਹੀ ਮਨਾਉਣੇ, ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚਲੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੱਲ ਤਾਂ ਉਸ ਨਿਆਰੀ ਹਸਤੀ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਫੋਕਟਪੰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੀਡਰ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਭਾਈਵਾਲ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਮਝਾਉਣ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਅਖੰਡਤਾ ਵਾਲੀ ਪੁੜੀ ਕਿਤੇ ਖਿਲਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ।

ਜਿੰਨਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੌਖਾ, ਸਹਿਜ ਹੈ, ਉਨਾ ਹੀ ਇਹਨੂੰ ਕਈ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਾਲਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪ 'ਤੇ ਹੀ ਲਾਇਆ ਹੋਇਐ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਮਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਮਨਫੀ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਫਿਕਰਮੰਦ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਗੱਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੈ ਵੀ ਬੜੀ ਗੰਭੀਰ। ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿੱਦਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੋਹਰ, ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਦੂਜਾ ਸਿੱਖ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀ ਸਿੱਖੀ ਅਸੀਂ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਬੜੇ ਹੀ ਭਾਵਪੂਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਿੱਖ ਨੇ ਲੈਣਾ ਇਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਮਿਲਣਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਝਾਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਜਗਿਆਸੂ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜਿਸ ਹੱਥ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਕਰਕੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਗੁਰਸਿੱਖ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਾਲ, ਹਰੇ, ਚਿੱਟੇ, ਰੰਗ ਦੇ ਨਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁੰਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਮਨੌਤਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਗੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਪਾਪੜ ਵੇਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦੇਖ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ 90 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਅਤੇ ਚੌਧਰਪੁਣਾ ਹੈ। ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ, ਜਿਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਹੋ ਮੁਹਤਬਰ ਸਿੱਖ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇਕ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਆ, ਆਪਣੇ ਪੱਲਿਉਂ ਵੀ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਤਿਲਫੁਲ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਸੱਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁੰਘ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪਾਟੋਧਾੜ ਹੋ ਕੇ ਫੁੰਕਾਰੇ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੋਂ ਹੀ ਉਖਾੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਥੋਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵਾਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜੋ ਅਜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸਾਏ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਪਿੱਛੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅੰਦਰੋਂ ਭਿੱਜ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਜਾਣ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਜੋਦੜੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਜ ਗਏ, ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹੈ? ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ – 1

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

ਫੇਰ ਕੁਝ ਯਾਦ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਝੋਲੇ ਵਿਚੋਂ ਸੌ ਸੌ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨੋਟ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਚੁਪ ਚਾਪ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਚੁੰਨੀ ਨਾਲ ਫੜੇ ਰੁਪਈਏ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਲਾਏ ਫੇਰ ਪਰਾਤ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਏ ਤੇ ਬੋਲੀ, 'ਕਮਾਈ ਕਰੋ ਪੁੱਤ ਦੱਬ ਕੇ! ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਉ ਨੇ ਬਥੇਰਾ ਚਿਰ ਬਾਹਰ ਧੱਕੇ ਖਾਧੇ ਐ! ਸਬੱਬ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਬਣਜੂ – ਗੀ!'

ਦਰਸ਼ਨ ਹਾਲੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹੀ ਖਲੋਤਾ ਸੀ। ਕੱਚੀ ਪਰ ਮਧਰੀ ਕੰਧ ਉਤੋਂ ਕੁੱਤੇ ਦੇ ਛਾਲ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਲੱਕੜਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਕੁੱਕੜ ਤ੍ਰਬਕ ਕੇ 'ਕੁ–ਕੋ, ਕੁ–ਕੋ' ਕਰ ਉੱਠੇ। ਧੀਰੇ ਨੇ ਪਾਲ ਦੇ ਹੁੱਜ ਮਾਰੀ, ''ਬਾਂਦਰਾ ਜਿਆ, ਰੱਖ ਤਾਂ ਲਏ ਐ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਖੁੱਡੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਤਾੜ ਦਿਆ ਕਰ।''

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਫਿਕਰ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾੜ ਕੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, ''ਮੁੰਡਿਆ ਦਿਨ ਖੜੇ ਬੰਦ ਕਰਿਆ ਕਰ, ਬਿੱਲਾ ਮਿੰਟਾਂ 'ਚ ਝੱਫ–ਜੂ। ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਦੱਬ 'ਚੋਂ ਐਡਾ ਕੁੱਤੇ ਜਿੱਡਾ ਬਿੱਲਾ ਰੋਜ ਆਉਂਦਾ ਐ। ਇਕੋ ਬੁਰਕੀ ਕਰੂ। ਫੇਰ ਬੈਠਾ ਝਾਕੇਂਗਾ।''

ਪਾਲ ਹੌਲ ਪਏ ਵਾਂਗ ਕੁੱਕੜਾਂ ਵਲ ਦੌੜ ਗਿਆ।

ਅਗਲਾ ਗੇੜਾ ਦਰਸ਼ਨ ਨੇ ਛੇਤੀ ਮਾਰਿਆ, ਟੱਬਰ ਦੇ ਹਰਾਸੇ ਚਿਹਰੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਥੋੜੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਵੀ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਗੱਡੀ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਗ ਪਈ ਸੀ। ਸਬੱਬ ਨਾਲ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭੱਠਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਇਲਾ ਸੁੱਟਣ ਲਗ ਪਈ। ਹਰ ਚੱਕਰ ਇਕ ਅੱਧਾ ਦਿਨ ਉਹ ਪਿੰਡ ਕੱਟ ਜਾਂਦੇ। ਘਰ ਵਿਚ ਰੌਣਕ ਟਹਿਕਣ ਲਗ ਪਈ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਦਾ ਪੱਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਡਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਦੀਆਂ ਆਮ ਸੁਭਾਵਕ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮਾਣ ਕਿਰ ਕਿਰ ਪੈਂਦਾ। ਰਿਸ਼ਤੇ–ਨਾਤੇ ਵਾਲਿਆਂ ਗੱਲੀ ਬਾਤੀਂ ਰਮਜ਼ ਪਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਅੱਗੋਂ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਮੱਤੇ ਨਖਰੇ ਵਿਚ ਆਖਦੀ, ''ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਭੈਣੇ, ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਭੁੱਖ ਨ੍ਹੀ। ਐਸ ਵਕਤ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਘਾਟਾ ਨ੍ਹੀ। ਬਸ, ਧੀ–ਪੁੱਤ ਸਾਡੇ ਟੱਬਰ 'ਚ ਰਲਦਾ ਹੋਵੇ। ਸਿਆਣੀਆਂ ਹੋਣ। ਸਹੁੱਨਰੀਆਂ! ਹੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਨੂੰਹਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ! ਹੋਰ ਅਸੀਂ ਕੌਡੀ ਦੇ ਰਵਾਦਾਰ ਨ੍ਹੀਂ।''

''ਤੁਸੀਂ ਹਾਂ ਕਰੋ,'' ਮੱਕੀ–ਚੱਬਾਂ ਦੀ ਬੁੜੀ ਨੇ ਹੱਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ਉਸਦੇ ਕਣਕ ਵੰਨੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਥਾਹ ਮੁਸਕਾਨ ਮਚਲ ਰਹੀ ਸੀ, ''ਸਿਆਣੀਆਂ ਦਾ ਅੰਤ ਈ ਕੋਈ ਨ੍ਹੀ। ਸੂਈਆਂ ਤੋਂ ਫਾਲੇ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ!''

''ਫੇਰ ਲਿਆਉ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਖੰਡ–ਖੀਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੱਥ 'ਵਾ ਵਿਚ ਹਲਾਇਆ, ''ਸਾਕ ਤਾਂ ਕਰਾਏ ਈ ਹੁੰਦੇ ਐ।''

''ਲੈ ਹੋਅਰ।'' ਬੁੜੀ ਨੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਗਿੱਧੇ ਵਿਚ ਮੁਟਿਆਰ ਗੇੜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੋਵੇ, ਹੱਥ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਬੋਲੀ, '' ਸਿਆਣੇ ਆਂਹਦੇ ਐ, ਸਾਕ ਤਾਂ ਕਰਵਾਏ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜੇ ਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਨੀ ਹੁੰਦੇ।''

ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਅਜਿਹੀ ਚੱਲੀ। ਸੁੰਦਕਦੀ, ਰਿਸਕਦੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸਿਰੇ ਲਗ ਗਈ। ਮੱਕੀ ਚੱਬਾਂ ਦੀ ਕਿਸ਼ਨੋ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਤੀਜੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਸੋਚ–ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਧਰ ਦਿੱਤੇ। ਕਿਸ਼ਨੋ ਮੁਤਾਬਕ ਬਹੂਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਹੱਦ ਸੁਘੜ ਸਨ। ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਹੁਣ ਉਤਲੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਘਰ ਦੇ ਕੰਧਾਂ ਕੌਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਨੱਚਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਹੁਣ ਵਾਹਵਾ ਵਧਣ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਛੋਟਾ ਅਤੇ ਸੁਹਣਾ ਸੁਨੱਖਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭਾਬੀਆਂ ਉਹਨੂੰ ਲਾਡ ਕਰਦੀਆਂ। ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿੱਕੇ–ਮੋਟੇ ਕੰਮ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦਾ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਲੜਾਈ ਵੀ ਮੁੱਲ ਲੈਂਦਾ। ਉਦੋਂ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਚੂਚ ਹੋਇਆ ਉਸਦਾ ਗੁਲਾਬੀ ਭਾਅ ਮਾਰਦਾ ਚਿਹਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਭਾਬੀਆਂ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਆਖਦੀ,

''ਦੇਖ ਤਾਂ ਸਹੀ, ਬੁੱਢ ਵਲੇਟ ਹੋ ਕੇ ਰੁਸ ਰੁਸ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਐ।''

ਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵਲ ਕਹਿਰੀ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ।

''ਵੇਖਦਾ ਕੀ ਐਂ? ਹੁਣ ਤੂੰ ਨਿਆਣਾ ਐਂ।'' ਮੂੰਹ ਤੇ ਦਾਹੜੀ ਉਤਰਨ ਵਾਲੀ ਐ!''

ਧੀਰਾ ਗੱਡੀ ਨਾਲ ਬਲਦ ਜੋੜਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, 'ਫੇਰ ਇਹ ਸੋਢੀਆਂ ਦਾ ਕਾਕਾ ਬਣ ਜੂ।'

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਲੜ ਛੱਡਵੀਂ ਟੇਢੀ ਜਿਹੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਪੱਗ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਸਦੇ ਮੁਸ਼ਕੀ ਰੰਗ ਤੇ ਹਾਸਾ ਨਿੰਤਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

''ਬਸ ਕਰ ਵੇ, ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਇਹਦੇ ਮਗਰ ਪਿਆ ਰਹਿੰਨਾ ਐਂ! ਜਾਹ, ਜਾ ਕੇ ਮਸ਼ੀਨ ਤੋਂ ਆਟਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਿਆ, ਨਹੀਂ ਆਥਣੇ ਭੁੱਖੇ ਸੌਣਾ ਪਊ।''

''ਕਦੇ ਇਹਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜ ਦਿਆ ਕਰੋ।''

ਵੱਡੀ ਥਹੂ ਨੇ ਵਿਚਦੀ ਆਖਿਆ, ''ਤੂੰ ਬੜਾ ਇਹਦੇ ਬਾਦ ਪਿਐਂ ਵੇ!''

''ਲੈ–ਕਰ–ਲੋ ਗੱਲ।'' ਧੀਰੇ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲਿਆ, ''ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਹਮੈਤੀ ਬੋਲ ਪਿਆ!''

''ਬੋਲੀਏ ਨਾ।'' ਛੋਟੀ ਬਹੂ ਨੇ ਵੀ ਚੌਂਕੇ ਵਿਚੋਂ ਆਖਿਆ, ''ਜੇ ਤੇਰਾ ਵੱਸ ਚੱਲੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਉਈਂ ਕਿਧਰੇ ਛੱਡ ਆਵੇਂ।''

''ਜਾਨੇ ਐਂ ਉਏ।'' ਧੀਰੇ ਨੇ ਬਲਦ ਦੇ ਕਸ ਕੇ ਸੋਟੀ ਧਰ ਦਿੱਤੀ, ਗੱਡੀ ਦੇ ਖੜਕੇ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਟੁੱਟਵਾਂ ਜਿਹਾ ਬੋਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ, ''ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਰ ਸੇਰ ਲੂਣ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦੀਆਂ ਨੇ। ਨਾਲੇ ਬਈ ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਹਾਜੇ...ਬਹੁਤਾ ਈ ਐ ਤਾਂ ਇਹਨੂੰ ਘੋਲ ਕੇ ਪੀ ਲੋ ਵੱਡੇ ਲਾਡਲੇ ਨੂੰ।''

''ਮੱਚਦਾ ਵੇਖ ਕਿਵੇਂ ਐ।'' ਵੱਡੀ ਬਹੂ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਲੋਟ–ਪੋਟ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ। ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਜਣੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗੁੱਝਾ ਜਿਹਾ ਹੱਸ ਪਈਆਂ। ਗੱਡੀ ਦੇ ਖੜਕਦੇ ਫੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ।

ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਜਗਰਾਜ ਦੋਵੇਂ ਛੇਤੀ ਛੇਤੀ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦੇ। ਪਰ ਜਗਰਾਜ ਨਾਲੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਹਰ ਹਫਤੇ ਹੀ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਸਦਾ ਗਲੋਟ ਵਰਗਾ ਸਰੀਰ ਹੁਣ ਦਿਨ–ਬ–ਦਿਨ ਨਿਖਰਦਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਨੇਰਾ ਪਏ ਘਰ ਪਰਤਿਆ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਮੁਹਾਰਾ ਸਰੂਰ ਪਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਲਬੰਤ ਜਗਰਾਜ ਦੇ ਨਾ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮਾਂਦੀ ਜਿਹੀ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਾਲ ਦੀਆਂ ਘਿਉ–ਕਪੂਰੀ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇੱਲਤ ਤਿੜਕੀ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਉਸ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, ''ਕਿਉਂ ਭਾਬੀ, ਅੱਜ ਤਾਂ ਰਾਤ ਕਾਲੀ–ਬੋਲੀ ਬਣ ਬਣ ਚਿੰਬੜੂ?''

ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਕੋਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਉਹ ਉਸ ਵਲ ਝਾਕੀ, ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਖੁਮਾਰੀ ਛਾਈ ਵੇਖ ਕੇ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੇ ਪੋਲੀ ਜਿਹੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਆਖਿਆ,

''ਤੂੰ ਦੇਖ ਖਾਂ, ਮੇਰਾ ਗੈਸ ਵਰਗਾ ਦਿਉਰ। ਰਾਤ ਛੱਡ ਸਾਰਾ ਘਰ ਲਿਸ਼ਕਾਂ ਮਾਰੂ।''

''ਲੈ....ਐ।'' ਏਨੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਲ ਸੰਗ ਨਾਲ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਭਾਬੀ ਨੇ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, ''ਬੱਸ, ਇਕੋ ਝੱਸੀ ਨਾਲ ਮੜ੍ਹਟਿਆ ਗਿਆ! ਪਾਏਂਗਾ ਪੂਰੀਆਂ! ਜਾਹ ਵੇ ਪਰੇ!''

ਪਾਲ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਬੋਲਿਆ, ''ਤੂੰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਈ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਐਂ! ਮੈਂ ਤਾਂ....।''

ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਕੁਮਲਾਏ ਪਾਲ ਦਾ ਸੁਨੱਖਾ ਭੋਲਾ ਭਾਲਾ ਚਿਹਰਾ ਬਲਬੰਤ ਕੁਰ ਨੂੰ ਏਨਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ, ਉਹ ਖਿੜ ਖਿੜ ਕਰਕੇ ਹੱਸ ਪਈ। ਪਾਲ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨਾ ਬੋਲਿਆ, ਅੰਦਰ ਸਾਹਮਣੀ ਸਬਾਤ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਵਹੁਟੀ ਬਾਹਰ ਵਲ ਝਾਕੇ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਗਵਾਂਢ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੰਮ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਬਾਹਰ ਕੰਧ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕਿੱਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਲਈ ਡੱਬੀਆਂ ਵਾਲਾ ਟੋਟਾ ਖਿਚਿਆ ਹੀ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਖਿੜਕ ਖੜਕਦਾ ਸੁਣਿਆ। ਕਿਤਾਬ ਚੁੱਕੀ ਆਉਂਦੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜੀ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਲ ਉਸ ਸੋਚਿਆ, ''ਆ ਗਈ ਦਿਮਾਗ਼ ਚੱਟਣ!''

''ਵੇ ਪਾਲ ਬੀਰ ਬਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਹ ਥਿਉਰਮ ਸਮਝਾਈਂ। ਪਤਾ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਬਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰਾਂ। ਊਂ ਤਾਂ ਭੈਣ ਜੀ ਨੇ ਸਮਝਾਈ ਵੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹਦੇ ਕਾਣੀਂ ਜਿਹੀ ਦੇ ਬੋਲ ਦੀ ਈ ਨੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦੇ।''

ਉਸਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਮਾਸੀ ਬਣਿਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਪਾਲ ਨੂੰ ਬਰੀਕ ਜਿਹਾ ਗੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ, ''ਕੀ ਗੱਲ ਤੂੰ ਆਪ ਵੀ ਕਦੇ ਆਪਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਲਿਆ ਕਰ।''

''ਸਮਝਾ ਦੇਹ, ਬੀਰ ਬਣ ਕੇ।''

''ਮੈਥੋਂ ਨਹੀਂ ਮੱਥਾ ਮਾਰ ਹੁੰਦਾ।'' ਆਖਦਾ ਪਾਲ ਟੋਟੇ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਰਾਣੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹਰਖ ਸਿੱਲ੍ਹੀ ਨਮੀ ਬਣ ਗਿਆ।

''ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ!''

''ਜਾਹ, ਨਹੀਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ, ਕੀ ਕਰ ਲਏਂਗੀ ਤੂੰ?''

ਕੁੜੀ ਨੇ ਦੱਬਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਚੌਂਤੇ ਵਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ''ਦੱਸਦੀਆਂ ਫਿਰ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਬਈ ਇਹ ਗਿੱਦੜ ਪਿੰਡੀਏ ਬਰਾੜ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਐ।'' ਪਾਲ ਦਾ ਪੁੱਟਿਆ ਕਦਮ ਥਾਏਂ ਰੁਕ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਦਾ ਮੂੰਹ ਉੱਡ ਗਿਆ। ਰਾਣੀ ਉਸਦੇ ਆੜੀ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਹਿਰਸੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਰਾਣੀ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਰਾਣੋ ਪਾਲ ਦੀ ਦੋਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਪਈ ਰਜਾਮੰਦ ਵੇਖ ਕੇ ਹੱਸ ਪਈ, ''ਆਖੀਦਾ ਸਮਝਾ ਦੇਹ।''

''ਲਿਆ।'' ਕਹਿਕੇ ਪਾਲ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਏ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਰਾਣੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਆ ਬੈਠੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਪਾਲ ਏਨਾਂ ਕਿਉਂ ਡਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਣੋ ਦੀ ਸੁਭਾਵਕ ਧਮਕੀ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਅੰਦਰ ਪਿੱਪਲੀ ਦੇ ਪੱਤ ਵਾਂਗ ਕੰਬ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਂਜ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਣੀ 'ਤੇ ਇਕ ਚੜ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਇਕ ਲਹਿੰਦੀ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਡਰਿਆ ਦੁਬਕਿਆ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਕਿਤੇ ਰਾਣੀ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਹੀ ਬੇ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦੱਸ ਦੇਵੇ। ਪਾਲ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਮਝਾ ਕੇ ਕਾਪੀ ਉੱਤੇ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਤਦ ਰਾਣੀ ਨੇ ਬਹੁਤੀ ਹੀ ਸਿਆਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਠੀ ਬਣ ਕੇ ਆਖਿਆ, ''ਪਾਲ ਇਕ ਗੱਲ ਆਖਾਂ?''

ਉਸਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲ ਪਈ, ''ਤੂੰ ਉਸ ਬਰਾੜ–ਜੇ ਨਾਲ ਨਾ ਫਿਰਿਆ ਕਰ।''

''ਕਿਉਂ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਉਹ?'' ਪਾਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਬੇ–ਮਤਲਬ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੂੰ ਆਉਨੀ ਐਂ, ਉਹਦੇ ਤੇ ਤਵਾ ਲਾ ਦਿੰਨੀ ਐਂ।''

ਪਰ ਕੁੜੀ ਨੇ ਪਾਲ ਦੀ ਰੰਜਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ''ਤੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਾ ਪਤਾ ਪਾਲ, ਉਹ ਤਾਂ ਬੀਰਾ ਵੱਢਾ ਬੱਕਰਾ ਬਾਹਲਾ ਈ ਖਰਾਬ ਐ। ਪਾ ਕੇ ਪੈਂਟ–ਜੀ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਮੂਹਰੇ ਈ ਖੜਾ ਰਹੂ।''

''ਫੇਰ ਤੈਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਆਖਿਆ ਉਹਨੈ?''

''ਆਖਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਨਾਲੇ ਇਉਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਆਖੂ। ਉਹਨੂੰ ਪਤਾ ਐ ਬਈ ਮੈਂ ਪਾਲ ਦੀ ਕੁਝ ਲਗਦੀ ਆਂ।''

''ਜਾਹ, ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਮੇਰੇ ਕੰਨ ਨਾ ਖਾਹ! ਲਗਦੀ ਐਂ ਕੁਸ਼ ਤੂੰ!''

''ਤੂੰ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਗੁੱਸਾ ਕਰਦਾ ਐਂ।'' ਕੁੜੀ ਨੇ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਮਿੱਠੀ ਹੋ ਕੇ ਆਖਿਆ, ''ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਾਂ, ਵੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਜਮਾਂ ਸਿੱਧਰਾ ਐਂ! ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਗੀਆਂ ਮੂਤੀਆਂ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਮੂਹਰੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਚ ਫਾਡੀ।''

ਰਾਣੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਉਤਰ ਗਿਆ।

''ਤੂੰ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਣਿਆਂ ਮੇਰੀ ਹਰ ਗੱਲ ਵੱਢਣੀ ਐਂ! ਸੜਿਆ ਜਿਆ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ।'' ਪਾਲ ਨੇ ਆ ਵੇਖਿਆ ਨਾ ਤਾਅ, ਧਹੇੜ ਕਰਦਾ ਇਕ ਮੁੱਕਾ ਉਸਦੇ ਜੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਟੋਟੇ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਸੰਭਾਲਦਾ ਮੰਜੇ ਤੋਂ ਉੱਠ ਖੜੋਤਾ। ਡਰਦਾ ਜਿਹਾ ਬੋਲਿਆ।

''ਗਾਲ ਕੱਢਦੀ ਐਂ।''

ਉਦੋਂ ਹੀ ਖਿੜਕ ਕੋਲ ਸਾਹਿਬ ਕੁਰ ਆ ਗਈ, ਉਸ ਰਾਣੋ ਦਾ ਮਸੋਸਿਆ ਮੂੰਹ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਪਾਲੀ ਵਲ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੀਆਂ, ''ਕੀ ਆਖਿਆ ਵੇ ਤੂੰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ।''

''ਬੇ ਜੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੀ ਐ!''

''ਕੋਈ ਨਾ ਭੈਣ ਐ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਡੁਸ ਡੁਸ ਕਰਦੀ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਢਿੱਡ ਨਾਲ ਲਾ ਕੇ ਵਰਾਇਆ। ਪਾਲ ਤੜਪਦਾ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਰਾਣੀ ਨੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਕੋਲ ਪਾਲ ਵਲ ਘੂਰ ਕੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ, ''ਮਾਸੀ ਮੈਂ ਇਹਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਨੀ ਆਖਿਆ...ਮੈਂ ਕਿਹਾ...।''

ਪਾਲ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ''ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੀ ਐ...ਮਗਰੋਂ ਐਵੇਂ ਮੱਤਾਂ ਜੀਆਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਊ।''

ਰਾਣੀ ਫੇਰ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਲੱਗੀ, ਪਾਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਮ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਕੌਡੀਉਂ ਖੋਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀ ਝਿੜਕ ਦਿੱਤੀ, ''ਲੜਿਆ ਨਾ ਕਰੋ। ਨਾਲੇ ਫੇਰ ਥੋਨੂੰ ਸਰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਨੀਂ! ਮਾਰੂੰ ਫੇਰ ਮੈਂ ਥੋਨੂੰ ਨਹੀਂ।''

ਅੰਦਰੋਂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਚੁੰਨੀ ਸੰਵਾਰਦੀ ਹੋਈ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ,

''ਬੇ ਜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ। ਹੁਣੇ ਐਥੋਂ ਗੁਰਬਤ ਕਰਦੇ ਸੀ ਜਾਣੀ ਬਹੁਤੇ ਹੀ ਸਿਆਣੇ ਐ। ਅੱਖ ਦੇ ਫੋਰ ਵਿਚ ਈ ਧੜੈਂ ਧੜੈ ਹੋਣ ਲਾ–ਪੀ।''

ਆਖ ਕੇ ਉਹ ਖੁੱਲ ਕੇ ਹੱਸ ਪਈ। ਪਾਲ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਰੱਤੀ ਚਮਕ ਨਾਲ ਸਰੂਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਰਾਣੀ ਪਾਥੀ ਵਰਗਾ ਮੂੰਹ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ।

–0–

ਅਚਾਨਕ ਟਟੀਹਰੀ ਟਿਆਂਕੀ, ਪਾਲ ਤ੍ਰਬਕ ਕੇ ਉਠਿਆ। ਆਲੇ–ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਕਿੱਕਰਾਂ ਅਤੇ ਟਾਹਲੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਸਾਂ ਸਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਬਣੀ ਦੌੜ ਗਈ। ਹਥੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਅੱਖਾਂ ਮਲਕੇ ਆਸੇ–ਪਾਸੇ ਵੇਖਿਆ, ਟਿਕੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਘਾਹ ਬਿੰਡਿਆਂ ਦੀ ਟੁਣਕਾਰ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਰਲਾਂਗ ਕੁ ਦੀ ਵਿੱਥ 'ਤੇ ਚੰਨ ਚਾਨਣੀ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਦੀ ਰੇਤ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਨਿੰਮਾ–ਨਿੰਮਾ ਸ਼ੋਰ ਪਸਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿਚ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਾਲੀ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਉਠਿਆ, ਊਂਘ ਕਾਰਨ ਉਸ ਲੜਖੜਾ ਕੇ ਫਿਰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਕੇ ਬਾਂਹਾਂ ਉਗਾਸ ਕੇ ਉਬਾਸੀ ਭੰਨੀ। ਚਿੱਤ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਪਰਛਾਂਵੇਂ ਵਾਂਗ ਮੰਡਰਾਉਣ ਲੱਗਾ, ਉਸਨੂੰ ਏਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਘੰਟੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਘਰ ਨੂੰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਇਸ ਸੋਚ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੂਲੀ ਕੂਲੀ ਨਰਮ ਰੇਤ ਉੱਤੇ ਅੱਖ ਕਦੋਂ ਲੱਗ ਗਈ, ਰਾਇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੋਠਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਚਾਨਣ ਉੱਚਾ ਉੱਠ ਕੇ ਝਲਕਾਰਾ ਮਾਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਖਿੜਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹੱਥ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਖੜਕਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਪਸ਼ੂ ਵਾਲੇ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਡੰਗਰ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਉਠਿਆ। ਖੁੱਡੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁਰਗੇ ਦੇ ਪਰ ਫਰਕਾਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ। ਪਾਲ ਫਿਰ ਤ੍ਰਬਕਿਆ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੁਰਗੇ ਨੇ ਬਾਂਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਲ ਨੇ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਤਾੜਿਆ ਉਸਦੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਨੇ ਵਿਹੜੇ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿਚੋਂ ਸਵੇਰ ਦੀ ਸੱਜਰੀ ਮਹਿਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ। ਤਰੇਲ ਕਾਰਨ ਸਿੱਲੇ ਹੋਏ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਠੰਢੀ ਠਾਰ ਸ਼ਾਂਤ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਉਹ ਪੋਲੇ ਕਦਮ ਭਰਦਾ ਹੌਲੀ ਕੁ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਜਾ ਪਿਆ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਜਾਗਦਾ ਹੀ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਬਾਰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਆਖਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਹੂੰ–ਹਾਂ ਕਰ ਛੱਡਿਆ। ਆਥਣੇ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਹਲੂਣਿਆ। ਉਸ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਖੇਸ ਲਾਹ ਕੇ, ਬੇ ਜੀ ਦੇ ਗੋਰੇ ਪਰ ਬੁਝੇ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਐਵੇਂ ਮੀਟੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਹਲ ਕੇ ਟੁੱਟੀ ਨੀਂਦ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਕੀ ਗੱਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਪੁੱਤ ਕੋਈ ਕਸਰ ਐ?''

''ਨਹੀਂ।'' ਆਖਦਿਆਂ, ਉਹ ਅਣਮੰਨੇ ਚਿੱਤ ਨਾਲ ਉੱਠ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।

ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਮੁੜਕੇ ਪੈਰ ਪੱਟ ਲਿਆ।

''ਫੇਰ ਬਾਹਰ ਅੰਦਰ ਜਾਹ! ਅੰਦਰ ਕਾਹਤੋਂ ਪਿਐਂ?'' ਸਭ ਕੁਝ ਸਮਝਦੀ ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਨੇ ਐਤਕੀਂ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਨਾਲ ਆਖਿਆ, ''ਤੈਥੋਂ ਕਤਲ ਹੋ ਗਿਆ! ਠੀਕ ਐ, ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਜਿੱਤਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇ ਹਾਰ ਪੱਲੇ ਪੈ ਗੀ ਤਾਂ ਥੋਡਾ ਕੀ ਕਸੂਰ?''

''ਨਹੀਂ ਬੇਜੀ, ਐਹੋ ਜੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ।'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਉਸਦੇ ਢਿੱਲੇ ਜਿਹੇ ਬੋਲ ਅਤੇ ਪੱਗ ਲਪੇਟਦੇ ਲਿੱਸੇ ਜਿਹੇ ਹੱਥਾਂ ਵਲ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ, ਫੇਰ ਬੋਲੀ, ''ਆਂਹਦੇ ਅੰਬਰਸਰ ਅੱਜ ਕੋਈ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਮਾਰ ਤਾ।''

''ਹੱਛਿਐ!'' ਪਾਲ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਛੇਤੀ ਦੇ ਕੇ ਨਿਕਲਿਆ। ''ਕਹਿੰਦੇ ਬਲਾ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਸੀ, ਤੇਰਾ ਪਿਉ ਸੁਣ ਕੇ ਆਇਐ। ਆਹੰਦੇ ਅੰਬਸਰ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚ ਭੇਦ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਦੇਗ ਸੀ, ਨਾਲ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜੁਆਕ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੇਗ ਲਹੂ ਨਾਲ ਲਿਬੜ ਗਈ! ਜਲਗਿਉ! ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਐਹੋ ਜੇ ਪਾਪ ਕਰਦੇ ਓ? ਤੁਸੀਂ ਸੁਖ ਪਾਉਂਗੇ!'' ਸਾਹਬ ਕੁਰ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ, ਪਾਲ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਫੇਰ ਸੁਣੀ, ''ਖਬਰੈ, ਭਾਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪੁੱਠੀ ਵਾ ਵਗੀਐ! ਖਲਕਤ ਨੇ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਐ। ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਜੇ!''

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਾਲਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਹੈ-ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ

23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦ ਅੱਲਾ-ਰੱਖਾ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਲਾਸ-ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਕੋਡੇਕ ਥੀਏਟਰ ਵਿਚ ਦੋ ਆਸਕਰ ਐਵਾਰਡ ਲਏ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਾਰ ਦੋ ਅਜੀਬ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮਾਂ ਹੈ' ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਇਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਅਤੇ ਅੱਜ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਹਾਂ। ਰਹਿਮਾਨ ਦਿਲ ਤੋਂ ਇਕ ਸੂਫੀ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ ਵੈਸੇ ਵੀ ਮਾਤਭਾਸ਼ੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇਖਿਆ-ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ, ਜੀਵਨ ਜਾਂ ਇਰਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਿਪਟਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

'ਜੈ ਹੋ' ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਭਾਵਪੂਰਨ ਗੀਤ ਹੈ। ਇਹ ਗਾਣਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁਭਾਸ਼ ਘਈ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਯੁਵਰਾਜ' ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਘਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗਾਣੇ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੀਤ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਹੀ 'ਸਫ਼ਰ' ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਡੈਨੀ ਬਾਇਲ ਨੂੰ 'ਸਲਮਡਾਗ' ਲਈ ਇਹ ਗਾਣਾ ਪਸੰਦ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਲ ਲੈਣ ਲੱਗਾ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਧਨੀ ਇਸ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ੂਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੇਹੱਦ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਣ ਰਹੀ। ਫਿਲਮ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਕੇ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਪੂਰੇ ਤਨ, ਮਨ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਧੁਨਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ ਸੰਯੋਜਨ ਵਿਚ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਖੜਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

'ਰੋਜਾ' ਅੱਜ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਈ ਸੀ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਇਸ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਇਕਦਮ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। 'ਰੋਜਾ' ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਆ ਗੀਤ 'ਦਿਲ ਹੈ ਛੋਟਾ ਸਾ' ਇਕਦਮ ਛੋਟੀ 'ਬਹਰ' ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ। ਗਿਟਾਰ ਦੀਆਂ ਤਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਜੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ 'ਭਾਰਤ ਹਮਕੋ ਜਾਨ ਸੇ ਪਿਆਰਾ ਹੈ' ਜਿਹਾ ਗੀਤ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਪੀ.ਕੇ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਾਣੇ ਰਚੇ ਸਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਹ ਗੀਤਕਾਰ ਚੁੱਪਚਾਪ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। 'ਭਾਰਤ ਹਮਕੋ ਜਾਨ ਸੇ ਪਿਆਰਾ ਹੈ'-ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਦਾ 'ਦੇਸ਼ ਦਾ ਗੀਤ' ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਵੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਬੱਦਲ ਮੰਡਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਗਾਣਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਇਹ ਗਾਣਾ ਆਪਣੇ ਚਰਮ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਦਮ ਨਾਲ ਰੋਮਾਂਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲਚਸਪ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਕਗ੍ਰਾਊਂਡ ਸਿੰਗਰ ਮਧੁਸ਼੍ਰੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਿਲਮ 'ਸਵਦੇਸ਼' ਦੇ ਇਕ ਗੀਤ ਦੀ 'ਸਿਟਿੰਗ' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਨਾਵਾਲਾ ਵਿਚ ਬੁਲਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਗਾਣੇ ਦੀ ਰਿਹਰਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਤਹਿ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਗਾਣਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਸ ਰਿਹਰਸਲ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ 'ਲੈਪਟਾਪ' 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਸ ਗਾਣੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਬੋਲਣੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਉਹ ਲਾਈਨਾਂ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਸ਼ੁਤੋਸ਼ ਗੋਵਾਰੀਕਰ ਤੋਂ ਬੁਲਵਾ ਲਈਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਪਲ ਪਲ ਹੈ ਭਾਰੀ ਇਹ ਵਿਪਤਾ ਹੈ ਆਈ' ਵਾਲਾ ਫਿਲਮ 'ਸਵਦੇਸ' ਦਾ ਗੀਤ ਅਨਾਯਾਸ ਦੇ ਹੋਟਲ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। 'ਸਵਦੇਸ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟਲ ਧੁਨ ਯਾਦ ਦੁਆਵਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। 'ਯੇ ਜੋ ਦੇਸ ਹੈ ਤੇਰਾ' ਗੀਤ ਖੁਦ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਰੋਮਾਂਚ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਹੋ।

ਫਿਲਮ 'ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ' ਲਈ ਗੀਤਕਾਰ ਪ੍ਰਸੂਨ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਹਿਮਾਨ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਰਹਿਮਾਨ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਧੁਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੀਤਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਖੜੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਵੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਭਲਾਂ ਮਧੁਸ਼੍ਰੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਵੱਡਾ ਗੀਤ 'ਯੁਵਾ' ਦਾ 'ਕਭੀ ਨੀਮ-ਨੀਮ ਕਭੀ ਸ਼ਹਿਦ' ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮੋਹਿਤ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ।

'ਸਲਮਡਾਗ' ਵਿਚ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਤਨਵੀ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੁਰਤਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁਸਤਫ਼ਾ ਤੋਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ 'ਪੀਆ ਹਾਜੀ ਅਲੀ' ਅਤੇ 'ਤੇਰੇ ਬਿਨਾਂ ਬੇਸਵਾਦੀ ਰਤੀਆਂ' ਜਿਹੇ ਗੀਤ ਗਵਾਏ ਹਨ। ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨਵੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਦਿਵਯ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਤਾਲਵਾਦੱਯਾ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪਿਰੋਈ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਜੈਸੇ 'ਜੈ ਹੋ' ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਧੁਨ ਜਾਂ ਫਿਰ 'ਬਰਸੋ ਰੇ ਮੇਘਾ' ਦੀ ਧੁਨ ਜਾਂ ਫਿਰ 'ਤਾਲ' ਦੇ ਕਈ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਰਚੀ ਗਈ ਧੁਨ। ਰਹਿਮਾਨ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸੰਯੋਜਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਰੀਨਾ ਆਪਣੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਸ਼ਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦਾ ਆਫਰ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 300 ਐਸ.ਐਮ.ਐਸ. ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੈਫ ਅਤੇ ਸਫਲਤਾ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਉਹ ਖੁਦ ਨੂੰ ਲੱਕੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਇਹ ਸਫ਼ਲਤਾ ਉਸਨੂੰ ਸਿਰਫ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ, ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੈਗਜ਼ੀਨਜ਼ ਲਈ ਫੋਟੋ ਸ਼ੂਟ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕਈ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਵੀ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੈਨੇਜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਲੱਕੀ ਮੰਨਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਕੰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਕਿਸਮਤ ਹੀ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਵੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ, ਹਾਂ, ਸੈਫ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਲੈਂਗਵੇਜ ਸਕਿਲ ਵਧੀ ਹੈ। ਸੈਫ਼ ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੈਫ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਬਨ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਆ ਰਹੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰ ਹਿਰਾਨੀ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਥ੍ਰੀ ਇਡਿਅਟਸ' ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਮੈਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਆਫਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਲੇ ਮੈਂ ਹਰ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੜ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਹਿਰਾਨੀ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੀ। ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਖਵਾਹਿਸ਼ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਐਕਟ੍ਰੇਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਸਫਰ ਹਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਗਲੇ 4-5 ਸਾਲ ਤੱਕ ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹਟਾਉਣ ਵਾਲੀ। 4-5 ਸਾਲ ਵਿਆਹ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਮੇਰੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪਲੈਨਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੇਰਾ ਕੈਰੀਅਰ ਜਿਸ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੀ ਚਾਹਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮੈਂ

ਹਾਲੇ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਲੇ ਮੈਂ ਕੰਮ ਵਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸੈਫ਼ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਕਣ। ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮੈਂ ਇਸ ਵਕਤ ਜੀ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਉਹ ਮੇਰਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਵਕਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬੇਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਏਨੇ ਬਿਜ਼ੀ ਸ਼ੈਡਿਊਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੈਫ ਨਾਲ ਬਿਤਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੇਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਉਦੋਂ ਹੋਇਆ, ਜਦ ਸੈਫ਼ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਫਿਲਹਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫੈਮਿਲੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਹਾਂ।

ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸੈਫ ਇਕੱਠੇ ਕਈ ਵਿਗਿਆਪਨ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਈ ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਦੇ ਆਫਰ ਆਏ ਹਨ। ਵਿਗਿਆਪਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਅਸ਼ਟਵਿਨਾਯਕ ਦੀ ਇਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੂਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਮਿਲੇ ''ਯੂਥ ਆਈਕਨ ਆਫ ਦ ਇਅਰ' ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਮਿਲਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਖਿਤਾਬ ਘਟ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਰ ਕਦਮ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਜ਼ੀਰੋ ਫਿਗਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੈਂਨਟੇਨ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰੇਂਜਿਲ ਦੀ ਫਿਲਮ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਜਨ ਵਧਾਉਣਾ ਪਿਆ, ਲੇਕਿਨ 'ਮੈਂ ਅਤੇ ਮਿਸੇਜ ਖੰਨਾ' ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵਜਨ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇਕ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਲੜਕੀ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨਰਖਦੀ ਹਾਂ।

ਸੰਧੂ ਨੂੰ ਮਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹੁਣ ਬਾਦਲ ਦੇ ਝੋਲੀ ਚੁੱਕ

(ਸਫਾ 29 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਇਹ ਗਰੰਟੀ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ? ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਵਾਂਗੇ ਫਿਰ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜੋਧਪੁਰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਗਲੇ ਗੇੜ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫ਼ੈਸਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਧਿਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ।

ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਖ਼ਤਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦੁਆ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਰੋੜਾ ਨਹੀਂ ਅਟਕਾਏਗੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਲਈ ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲੋਕ-ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਲੋਂ ਦੁਆਏ ਭਰੋਸੇ ਕਾਰਨ ਸ. ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਟੁੱਟ ਗਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਔਕਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਅਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Golden State Realty

Real Estate and Loans Under One Roof

ਦੇ ਮਾਲਕ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਵੀਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 21 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੁਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ

ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨਪਸੰਦ ਘਰ ਦੀ ਭਾਲ ਹੁਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਘਰਾਂ ਉਤੇ ਕਈ ਵਧੀਆ ਡੀਲਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਹੁਣ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਫਰਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਨੀਵੀਂ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਘਰ ਲਿਸਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀ ਆਫਰ ਉਤੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੈਲਰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਇਕ ਵਾਰ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲੀ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਰਦੀ।

Selling Reo-Bankowned Properties

From Sanjose to Sacramento

Just Sold!

1. 1715 Reyes Ln, Tracy CA 95376
2. 2434 Elkins Way, San Jose CA 95121
3. 4663 Mildred Dr, Fremont CA 94536
4. 2174 Decoto Dr, Union City 94587
5. 6403 Marguerite Dr, Newark CA 94560

Refinance Now

30 Yr Fixed Rates Are Getting Better!!!
Refinance Now At Low Cost

Call Sukhi Gill @ 510-207-9067

Golden star realty and loans is participating lender for MCC Program for Alameda and Santa Clara county
Mortgage credit certificate funds are available in Alameda county for first time buyers
for detail call Sukhi Gill @510-207-9067

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Master of winners in multiple offer situation

Call Direct 510-304-9292

2006
Award Winner
Top 1% Listing Realtor
in Bay Area

Number 1 Realtor
in Bay Area
Amongst Indian Community

Fremont Office:
86 Pilgrim Loop
Fremont CA 94539
510-440-9292

Cell: 510-304-9292
Cell:408-666-8279

Jaswinder Gill M.Sc(PAU)
CA DRE# 00966763
Broker/Owner/Notary
ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਤਪਰ
ਸੁਖਵੀਰ ਅਤੇ ਜੱਸੀ ਗਿੱਲ

Selling new and old
Homes from San Jose
to Sacramento

Member of Alameda, Santa
Clara & Sacramento Board
(Realtor Since 1987)

Sacramento Office:
8695 Territorial Way,
Elk Grove CA 95624
Tel:- 510-304-9292
Fax:- 916-393-2586

E-mail: jassi@jassigill.com or
Web: www.jassigill.com

ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਾਲ 2009 ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਗੋਲਡਨ ਸਟੇਟ ਰਿਐਲਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

Real Estate and Loans
Under One Roof

We can help you get a loan with as little as 3.5% down.

Interest rates are historic low and to get your dream home or investment property.

Call: Sam Chahal Tel: 916-612-5773

For Buying and Selling Residential, Commercial property and for Loans in Sacramento area

Reo-Bankowned Properties

Serving from Bay Area to Sacramento

We Help You Buy/Sell Business & Homes

It's a Great time for Investors and first time buyers to buy their dream home.

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ

Sam (Sohanpreet)Chahal, MBA
CA Lic. 01504071
Realtor/Notary Public
e-mail:sam@jassigill.com

ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਟੈਕਸ ਕਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ।

Price $119,000, 3Bed, 2Bath, 1500 SQFT
Built in 1990 in Sacramento 95828

Sale Price $104,000
3Bed, 2Bath, 1230 SQFT, Sacramento

Sale Price $369,900
5Bed, 3Bath, 4097 SQFT, Elk Grove

Sale Price $143,900
3Bed, 2.5Bath, 1736 SQFT, Sacramento

Sale Price $168,000
3Bed, 2Bath, Elk Grove

Sale Price $115,900
3Bed, 2Bath, Sacramento

Golden State Realty

Sacramento Office: 8695 Territorial Way, Elk Grove CA 95624
Tel:916-612-5773 Fax:916-689-5707